

KAMIITHARI ÑAANTSÍ ISANKINATAKIRI LUCAS

Iwithaitari Teófilo

¹ Oshiki nintawitaincha isankinatiromi okaratzi awishimo-yitakairi. ² Inintaitaki ithotyaaaitiro okaratzi iyomitaa-yitakairi ñaayitajaanta-kirori owakiraini ikaratzi kamantakairori iroka ñaantsi. ³ Ari nokimitakari aajatzi naaka Teófilo. Tima namanpakaro niitsikiroini tsika okanta opoñaan-tanakari, irootaki nosankinatan-tamirori awiroka okaratzi awisayitain-tsiri. ⁴ Ari onkantyyaa piyota-kotantyaarori iroopirori okaratzi iyomitaa-witaitakamiri.

Ikamantantaitzi intzimi Juan

⁵ Pairani, ipinkatha-ritantari Herodes iipatsitiki Judá-iti, ari isaikiri aparoni Ompirasorintsitaari ipaita Zacarías, iriitaki icharinini Abías. Irooma iina opaita Elisabet, irootaki irisaroni Aarón. ⁶ Kamiithasiri ikantajiita apitiroiti ipinkathatziri Pawa. Yanta-piintziro maaroni Ikantakaantani aajatzi iwinkakaantani, ti ontzima-waiti ikinakaa-sitani. ⁷ Iro kantacha ti intzimi iintsiti, tima maaniro onatzi Elisabet. Antyasipari ikantajiitaka apitiroiti. ⁸ Okanta apaata, monkaratapaja kitaitiri imatajiro ikarajiitzi impira-tasorintsitaa-ritzi Zacarías. ⁹ Tima iro yamijiita-piintari Ompirasorintsitaari, ikimita-kaantaro iñaaritaita, ari

iyotaitzi iriitaki Zacarías kyaatsini tesorintsi-pankoki intayiniri Pawa kasankainkari. ¹⁰ Piyojiitacha ikarajiitzi intakiroki yamanajiitzi itayiitzirora kasankainkari. ¹¹ Ari iñaakakariri Zacarías Imaninkariti Pawa, ikatziyi-motapaakari irako-piroki itayirora kasankainkari. ¹² Ikanta iñaawakiri, antaro yokiryantsi-tanaki itharowan-tanakari. ¹³ Ari iñaawaitanaki Maninkari, ikantzi: “Zacarias, airo pitharowantana. Tima ikimaita-kimiro pamanani. Aritaki piñaakiro piina Elisabet, intsimi iintsiti. Iriitaki pimpaitiri Juan. ¹⁴ Aririka intzimaki pitomi, oshiki pinkimo-siri-wintiri, ari inkantzi-tyaari aajatzi atziri-payi. ¹⁵ Tima iriipirori inkanta-kaiyaari Pawa. Airo pira-kairi kachoyita-tsiri isinkitaitari. Tima isaikantzitakari Tisorinkantsi tikira-mintha intzimiita. ¹⁶ Inkinkithasirita-kaayita-jyaari oshiki Israel-iiti impiya-siri-yitaji inkimisantairi Awinkathariti Pawa. ¹⁷ Iriitaki jiwatairini Awinkathariti. Inkanta-kaakyaari itasorinka Kamantantzinkarini Elías, aritaki yoipyaa-siritairi ikaratzi iriritaitari, oshiki ipyaakotakaiyari itomi-payi. Aritaki intsimaryaa-sirita-kairi katsima-siriri, iwitsika-sirita-kaantajyaa inkimisantaitiri Awinkathariti.” ¹⁸ Yakanakiri Zacarías yoka Maninkari, ikantziri: “¡Ari! ¿Tsikama onkantyyaa noyotan-tyaarori pikantakinari? Tima antyasiparitakina naaka, aajatzi okimitakari noina.” ¹⁹ Ikantzi Maninkari: “Naakataki Gabriel, saiki-motziriri Pawa. Iriitaki tyaanka-kinari nonkaman-timiro iroka Kamiithari Ñaantsi. ²⁰ Iro kantacha,

okantakaaro pithain-kañaanitakina, kisowaanti pinkantyyaa iroñaaka irojatzi omonkaratan-takyaari okaratzi nokanta-kimiri.”²¹ Saikajiiitatsi ishininka-payi intakiroki iyaawinta-jiitari Zacarías. Ikanta-wakaa-jiita: “¿Paitama ipyaawintari Zacarías tasorintsi-pankoki?”²² Ikanta isitowa-witapaara Zacarías, ti onkanti iñaawaitapaji, ookookowaitasitapaja. Ari iyotanaki ikarajiiitzi tzimatsi iñaakiri tasorintsi-pankoki. Yasi iwanakiro ikiso-waantitanaki.²³ Irojatzi imonkaratan-taarori kitaitiri isaiki tasorintsi-pankoki, jataji iwankoki irirori.

²⁴ Okanta apaata, motyaataki Elisabet iina Zacarías. Antaroiti okinkisiryaa, ti ositowaji owankoki ikaratzi 5 kasiri omairintaka, okanta-siritzi: ²⁵ “Irootaki inintakaa-kinari Pawa, airo imaninta-siri-waitana noshininka-payi.”

Itziman-takari Jesús

²⁶ Ikanta imonkarata-paaka kasiri 6, ityaankajiri Pawa Maninkari Gabriel nampitsiki Kasiyakaawiniki saikatsiri Tapowiniki,²⁷ iñihiro kooya kaari yotirini sirampari, paitachari María, tima irootaki ikasiyakari iinantyaari mainari José, iriitaki icharini pinkatharini David.²⁸ Ikanta ikyaapaaki Maninkari osaiki María, ikantapaakiro: “¡Nowithatami kooyá, itsipataami awiroka Awinkathariti. Panaako-yitairo pasini kooya-payi inisironka-pirotaimi!”²⁹ Okanta oñaawakiri Maninkari iroka María, antaro okiryaatziitanaki, osiriki owanakiro okaratzi ikantapaa-kirori iwithata-paakaro.³⁰ Ipoña ikantziro Maninkari: “María, airo

pitharowakaana, ikawinthaani pinatzi awiroka Pawa. ³¹ Aritaki piñaakiro pimotyaaati, intzimi pintsiti. Iriitaki pimpaitiri Jesús. ³² Iriitaki matironi iriipiroti, impaitaitiri Itomi Jinokisatzi. Tima iriitaki impinkatha-ritakairi Pawa, ikimitaakiri pairani icharinini David ipinkatharitakaakiri. ³³ Iriitaki pinkathari-winta-jirini ikaratzi icharini-yitaari picharinini Jacob, irasi iwiro impinkathari-wintantai irirori.” ³⁴ Ari osampita-nakiri María, okantziri: “¿Tsikama onkini nomotyaaati, tikirata noñiirita sirampari?” ³⁵ Yakanakiro Maninkari, ikantziro: “Iriitaki kantakai-yaaroni Tasorinkantsi. Tima isaikatatyyiiaamiro isintsinka Jinokisatzi, osiyapaa-kyaaromi anaantzi aamparintsi. Irootaki impaitan-tyaari piwaiyani Tasorintsi Itomi Pawa. ³⁶ Ari okimitakari pishininka-thori Elisabet, ipaiwitaitaro maaniri, okantawitaka antyasiparo-witaka iroori, motyaataji. Tzimakotaki 6 kasiri. ³⁷ Tima tikatsi kompitzi-motyaaarini irirori Pawa.” ³⁸ Ari okantanaki María: “Naakataki inspiratani Pinkathari, yantinaro okaratzi pikanta-kinari.” Irojatz i piyanta-naari Maninkari.

Ojataki María ariitaro Elisabet

³⁹ Ipoña pasini kitaitiri, sintsiini ojatanaki María tonkaariki osaikayitzira inampitsiti Judá-iti, ⁴⁰ irojatz i ariitan-takari iwankoki Zacarías, owithata-paakaro Elisabet. ⁴¹ Okanta okimawakiro Elisabet owithata-paakaro María, ishiwatanaka omotyaaakiri. Tima inkanta-kaana-kityaaro Elisabet Tasorinkantsi,

42 oñaawaitanaki sintsiini, okantanaki:
 “Awirokatakiki anairori pasini kooya-yitatsiri
 itasonka-wintai-takimi. Ari inkimityaari

aajatzi piwaiyani. 43 ¿Paitama pipoka-
 sitan-tanari iriniron-tyaari Nowinkathariti?

44 Tima nokimawakimi piwithata-paakana,
 ishiwatanaka nomotyaatakiri ikimo-siritanaki.

45 Kimosirira pinkantajyaa aajatzi awiroka
 pikimisantakira, tima aritaki omonkaratajyaa
 okaratzi inintakaa-kimiri Awinkathariti.”

46 Opoña okantanaki María:

Antaroiti nowisiryya-winta-jyaari Nowinka-
 thariti,

47 Kimosiri nonkanta-wintyaari Pawa
 wawisaako-sirita-jinani.

48 Tima iñaakina okantawita nasinonkaa-waita,
 tima naaka impiratani,

Inkantai-tajina naaka: Antaroiti intasonka-
 wintai-takiro.

49 Tima antaroiti yantzi-mota-kinari matzirori
 otzimi isintsinka.

¡Tasorintsi onatzi iwairo!

50 Irasi iwiro inisironka-yitairi inkarati
 incharinin-taityaari apaata,

Intzimi-rika pinkatha-yitajirini.

51 Iro isintsinka imatanta-yitakari.

Yapirotzi-tairi ikinkisiryya-witari yantirimi
 kantakaapiro-waita-chari. *

52 Ikaratzi pinkathari-witachari, ikantakaan-
 takiro Pawa airo ijatakaantaro
 impinkathariti,

* 1:51 isintsinka = irako

Iriitaki iñaapirota-kaari ikaratzi tsinampasiryaa-witachari.

⁵³ Yashaaranta-kaayitari ikaratzi tashaa-niintawaita-tsiri,

Iriima ikaratzi ashaaranta-witachari yaapithayitairi tzimimo-witariri imisitowai-takiri.

⁵⁴ Inisironkatairi Israel-iiti, tima inspiratani inayitaki.

Ti impyaakotyaari inisironka-yitziri,

⁵⁵ Tima iro ikasiya-kaakiriri pairani awaisatzitini,

Yitanari Abraham aajatzi inkarati incharinintayita-jyaari kanta-jitaa-chani.

⁵⁶ Ari osaikimo-waita-paintziro María iroka Elisabet ikaratzi mawa kasiri, irojatzi opiyantajari owankoki iroori.

Itziman-takari Juan kiwaatan-taniri

⁵⁷ Okanta apaata, tzimaki Elisabet otomi. ⁵⁸ Ari ipokajitaki oshininka-payi ikimo-siri-wintajitziro, tima iyojiiitaki antaro inisironkatakiro Pawa. ⁵⁹ Ikanta imaakota-paaki 8 kitaitiri inchaa-niti, yaanakiri intomisitaa-nitaitiri. Ari inintawitaitaka impaitai-tirimi Zacarías, yaakotiri iwairo iriri. ⁶⁰ Titzimaita oninti iriniro, okantanaki iroori: “Airo ipaita Zacarías, impaityaa Juan.” ⁶¹ Ari ikantai-tanakiro: “¿Paitaka kantakotachari? Tima tikatsi pishininka paitachani Juan.” ⁶² Tima yookotasitai-takaniri Zacarías isampitai-tziri tsika inintzi impaitiri. ⁶³ Ari yookotanaki Zacarías incha-kota yamaitiniri. Ari isankinatakiri,

okantzi: “Juan impaityaa.” Ari yokiryaaawinta-jiitanaki ikaratzi sampita-kiriri. ⁶⁴ Ari imapokasitanaja iñaawaitanaji Zacarías. Antaroiti ipinkathata-nakiri Pawa, iwisiryaa-winta-nakiri. ⁶⁵ Tima antaaro inkiryaaapiro-jiitanaki maaroni ishininka-payi Zacarías. Ithonka ikimakoi-tanakiri maaroni tonkaariki-payi iipatsitiki Judá-iti. ⁶⁶ Pampitha-siri ikantajiita ikaratzi kimakowinta-kiriri, ikantajiitzi: “¿Tsikama impaityaaka apaata yoka iinchaa-niki?” Tima kimpoyaa-winta iwakiri Awinkathariti yoka iinchaa-niki.”

Ikamantantakiri Zacarías

⁶⁷ Ikanta Zacarías, asitariri iinchaa-niki, ikantakaa-nakiri Tasorinkantsi ikamantantanaki, ikantzi:

⁶⁸ Kimosiriwintaari inatzii Awinkathariti Pawa, iwawani Israel-iiti, Ipokaki iwatsinaryaa-koyitairi ikaratzi yasitari irirori.

⁶⁹ Ityaanka-kairi iriipirori Owawisaa-kotan-tatsiri,

Iriitaki ishininka-mirinka icharini David, impi-ratani.

⁷⁰ Irootaki ikamantantakiri pairani tasorin-tsita-tsiri Kamantan-tzinkari-payi.

⁷¹ Iriitaki owawisaa-koyitainiri itzimawita oshiki kisaniiintairi.

⁷² Tima inisironkatai imonkaratajiro ikantakiri pairani awaisatzitini,

Osiriki iwakiro tasorin-tsita-tsiri ikasiyakaakiriri pairani.

73 Tima ikanta-pirotakiri pairani acharinini Abraham,

Onkarati inkasiya-kaiyaariri.

74 Yookakaa-wintai itzimayiwita kisaniintayitairi,

Tikatsi antharowan-tawaitajyaa ankimisantajiri irirori.

75 Kitisiri ankantajyaa. Kamiithasiri ankantawinta-jyaari maaroni kitaitiri.

76 Irooma awiroka notomi, impaitaitimi Iyamanta-niriti Jinoki-satzi.

Tima awirokataka jiwatairini Awinkathariti, piwamiithatainiri tsika inkinayitanaki.

77 Awiroka kamantairini ashininka-payi, iyotanta-jyaari iriitaki owawisaa-kotantsiri.

Iriitaki pyaakotairini ikaaripiro-siri-waiwitaka.

78 Tima antaroiti okantaka inisironkatai Pawa, Ityaanta-kairi poñaachari inkitiki ikimita-kotapaakaro owakira okitaityaa-manaji.

79 Ikitainkata-kotairi saikayita-tsiri otsitini-kitzi. Ikitainkata-kotairi ikaratzi otsimankakowitakari yaampari yotakaan-tatsiri ijata-jitatyii sarinka-winiki.

Iriitaki kimosiriwinta-kaayitaini aniitan-tajyaaro awotsi isaikan-taitari kamiitha.

80 Tima kamiitha ikimotatzi iinchaa-niki, ñaapirosiri ikanta. Ari isaikawaitzi otzisi-masiki, irojatzi omonkaratan-takari iñaakajyaari ishininka-payi Israel-iiti.

2

Itziman-takari Jesús (Mt. 1.18-25)

¹ Ikanta apaata César Augusto, iwinkathariti wirakocha-payi, ikantakaantaki isankinata-kotyaa maaroni atziri-payi. ² Aripaiti omapokaka isankinata-koityaa ijiwatantari Cirenio anta Tonkaironiki. ³ Ari ijajiitaki maaroni atziri isankinata-koyityaa inampiki tsika ipoñaayita pairani icharini. ⁴ Irootaki isitowa-tanakari irirori José, ipoñaanaka Kasiyakaawini saikatsiri Tapowiniki, ijatiro tsika itzimaki pairani pinkatharini David, ipaitaitziri Tantapankoniki saikatsiri iipatsitiki Judá-iti. Tima yoka José icharini inatzi pinkatharini David. ⁵ Ari isankinata-kotyaaari irirori aajatzi iinathori María ikasiyakari iinantyaaro, otzimi motyaatain-tsiri. ⁶ Ikanta yariijiitakara Tantapankoniki, ari omonkarataka ontzimaanitan-tyaari María. ⁷ Ari itzimakiri itakarori otomi. Oponatakiri, onaryaakiri iwamintoki ipiraitari, tima ti oñaapaaki tsika omaapaaki.

Maninkariiti aajatzi Saakiwintziriri ipira-payi

⁸ Tzimatsi aamaako-wintariri ipira-payi intyaatsikaini nampitsiki Tantapankoniki, yaakowintaro tsitini-paiti isaakiwintziriri ipira-payi. * ⁹ Iriitaki iñaakakari Imaninkariti Pawa. Tima ikitainkata-kotan-tapaakari iwaniinkaro Pawa. Antaro itharoka-tajiitanakari. ¹⁰ Ari iñaanata-nakiri, ikantziri: “Airo pitharowakana, namatziimi Kamiithari

* 2:8 ipira = oisha

Ñaantsi, irootaki oimosirinkairini maaroni atziri. ¹¹ Tzimataiki iroñaaka Owawisaa-kotan-tsiri inampiki pinkatharini David, iriitaki Saipatzii-totaari Awinkathariti. ¹² Iroka piyotantyaariri: Ari piñaakiri imponaitiri iinchaa-niki inaryii-takiri iwamintoki ipiraitari.” ¹³ Imapokasita ikoñaata-paaki oshiki inkiti-wiri itsipata-paakari Maninkari, iwisiryaawinta-paakari Pawa, ikantajiitzi:

¹⁴ ¡Oshiki okamiitha-taitzi otzimi-motziri iwaniinkaro Pawa saikatsiri ojinokipirotzi inkiti!

¡Isaikayitaji kamiitha iyaminthaani aka kipatsiki!

¹⁵ Ikanta ipiyanaja Maninkariiti inkitiki, ikanta-wakaanaka aamaako-wintariri ipirapayi: “Thami ajati Tantapankoniki, aminaitiro opaita awisain-tsiri. Aritaki añiirori ikamantakairi Pawa.” ¹⁶ Tima sintsiini ijajiitanaki, irojatzi iñaanta-paakarori María aajatzi José, onaryaakiri iinchaa-nikiti iwamintoki ipiraitari. ¹⁷ Ikanta iñaapaakiri, ikamantanta-paakiro okaratzi ikamanta-kiriri Maninkari.

¹⁸ Tima okiryaaantzi ikantajiitanaka ikaratzi kimayita-kiriri aamaako-wintariri ipirapayi ikinkitha-waitzi. ¹⁹ Irooma María, osiriki owiro iroori okaratzi ikantai-tapaa-kirori.

²⁰ Ari ipiyanari yokaiti aamaako-wintariri ipirapayi, iwisiryaawinta-nakari Pawa, ikimosiriwintanakiri, tima iñaakiro okaratzi ikimakiri ikamantai-takiri.

Yaitanakiri Jesús tesorintsi-pankoki

²¹ Ari maakota-paaki 8 kitaitiri iinchaaniki, yaitanakiri intomisitaa-nitaitiri. Ari ipaitai-takiri “Jesús,” tima aritaki ikantzi-takari Maninkari tsika impaityaa tikira-mintha omotyaatiriita María.

²² Okanta omonkarataka imairintajiita imonkaratan-tyaarori Ikantakaanani jiwarini Moisés. Ari yaitanakiri iinchaaniki Aapatyaawiniki yasita-kayi-tyaari Pawa.

²³ Irootaki imonkaratan-tyaarori Iñaani Pawa, kantatsiri:

Iriirika sirampari ojiwatziri kooya, yasita-kayi-tyaari Awinkathariti, itasorintsiti inatyii.

²⁴ Imatantyaarori imonkaratiro Iñaani Pawa, ontzimatyii yasitakai-yaari yatsipita-kaani:

Apiti tookitzi, airorika inkarati apiti yanini siro.

²⁵ Tzimatsi anta Aapatyaawiniki paitachari Simeón. Tampatzika-siriri inatzi irirori, pinkatha-tasorintsitsiri inatzi, isaika-siritantakari Tasorinkantsi. Iriitaki oyaawintarori yoimosirinkai-tairi ishininka-payi Israel-iiti.

²⁶ Iriitaki iyosirita-kaakiri Tasorinkantsi, airo ikamita irirori irojatzi iñaanta-kyaariri Isaipatzii-totani Pawa.

²⁷ Ikantakaakari Tasorinkantsi, pokaki tasorintsi-pankoki. Ikanta yariita-kaapaakari iriri Jesús tasorintsi-pankoki imonkaratan-tyaarori Ikantakaan-taitsiri,

²⁸ ithomaa-wakiri Simeón yoka iinchaaniki, iwisiryawinta-nakari Pawa, ikantzi:

²⁹ Monkarataka Nowinkathariti okaratzi pikantakinari,

Pisinitina nonkami, tima pimpiratani piwakina.

³⁰ Tima noñaanjiri owawisaa-kotan-taniri,

31 Iriitaki pityaan-takiri iñaayitairi maaroni atziri-payi,

32 Iriitaki kitainkata-kotairini atziri-payi kaari noshininkata,

Iriitaki kantakai-yaaroni impinka-thaitan-tyaariri noshininka Israel-iiti pasitari awiroka.

33 Tima okiryaaantzi ikantanaka José aajatzi María okimiro ikantai-tziriri iinchaa-nikiti.

34 Ikanta Simeón yamana-kota-nakiri iriri iinchaa-niki intasonka-wintai-takiri. Ipoña ikantanakiro iriniro: “¡María! Yoka iinchaa-niki iriitaki kantakai-yaaroni iwasankitaan-taityaari oshiki ashininka Israel-iiti. Irijatzi kantakai-yaaroni yawisako-siritan-tajyaari aajatzi oshiki ashininka-payi. Iñaakan-tayitapaakiri kaari iñaapiintaitzi. Iro kantacha oshiki maimanitirini. † 35 Tima yoka iinchaa-niki iriitaki ñaakantironi okaratzi ikinkitha-siritzi-takari. Iro kantacha, antaro piwasiritajyaa awiroka osiyawaityaaromi awisari-tatyiimi wisamintotsi.”

36 Ari osaiki aajatzi kooya paitachari Ana, Kamantantzinkaro onatzi iroori, irisinto Fanuel icharinini Aser. Antyasiparotaki iroori. Aawitaka oimi ainiro omainarota-paaki, okaratzi 7 osarintsi otsipawitakari oimi. 37 Tzimakotaki okaratzi 84 osarintsiti okinankarotaki iroori.

Asi owiro osaiki tasorintsi-pankoki, aakowintaro kitaitiri aajatzi tsitiniri amani, omashika-wintakiro. 38 Ari opokapaakiri aajatzi iroori, owisiryaaawinta-paakari Pawa. Ari

† 2:34 awasankitaa = antziwata; awisako-siri = tzinaaja

okinkithata-kota-nakiri iinchaa-niki, ithonka iki-majiitakiro ikaratzi oyaawintarori yookakaa-wintai-tairi Aapatyaawini-satzi.

Ipiyantaari Kasiyakaawiniki

³⁹ Aritaki imonkaratakiro Ikantakaantsiri Pawa, piyaja Tapowiniki osaikira inampi Kasiyakaawiniki. ⁴⁰ Tima kimosiri ikanta ikimotatzi iinchaa-niki, aikiro ijatatzii isintsitzi, yotaniki ikanta. Kaminthaa iwakiri Pawa.

Isaiki Jesús tasorintsi-pankoki

⁴¹ Yasi iwiro asitariri Jesús ijatzi osarintsiki-payi anta Aapatyaawiniki yoimosirinkiro Anankoryaantsi. ⁴² Aritaki tzimaki Jesús okaratzi 12 isarintsiti, jaitijiitaki Aapatyaawiniki, tima irootaki yamijiitari yoimosirinkyaa. ⁴³ Aritaki karataki yoimosirinka-jiita, piyajiitaja asitariri, irojatzii isaikanaki irirori Jesús Aapatyaawiniki, titzimaita iyoti iriri aajatzi iriniro. ⁴⁴ Isiyakaantzi jiwataji itsipayitanaari ikarajiitzi. Anitaki aparoni kitaitiri, ari isampiwitakari ishininka-payi ikaratzi ipiyajiitaja. ⁴⁵ Titzimaita iñaajiri. Irootaki ipiyanta-naari Aapatyaawiniki yamina-panatiri. ⁴⁶ Tima okaratzi mawa kitaitiri iñaantaariri isaiki Tasorintsi-pankoki, ikinkitha-waitakairi ikaratzi yotakotzirori Ikantakaan-taitani, isatikai-takiri niyaanki, isampi-minthatziri. ⁴⁷ Tima inkarati kimakiriri yakayitakiro okaratzi isampitai-tziriri, okiryaantzi ikantajiita iñaakiri omapiro iyota-nita. ⁴⁸ Ikanta iñaapajiri asitariri, okiryaantzi ikantapaaka aajatzi irirori, oñaanata-paakiri iriniro, okantziri:

“Notomí, ¿tsikama pinkantinaka? Oshiki namina-minatakimi notsipatari piri, antaroiti pimintharowakina.” ⁴⁹ Ari yakanaki irirori, ikantanaki: “¿Paitama pamina-minatan-tanari? ¿Tima piyoti okowa-pirotatyaa nosaiki iwankoki Asitanari?” ⁵⁰ Titzimaita ikimathatiro asitariri okaratzi ikantakiri. ⁵¹ Yaanajiri, jaitijiitaji Kasiyakaawiniki. Ti impiyatha-waityaa okaratzi impiratai-tariri. Irooma iriniro Jesús osiriki owakotziri okaratzi yantziri.

⁵² Aikiro ijatatsi ikimotatzi Jesús, yotaniki ikantaka. Iyaminthaani iwakiri Pawa. Ari ikimitaa-kiriri aajatzi atziri-payi iyaminthaani iwiri.

3

Ikamantantziri Juan kiwaatan-tatsiri (Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

¹ Aritaki tzimaki okaratzi 15 osarintsi ipinkathari-wintantzi wirakocha Tiberio César maaroni anta. Iwakiri inampiri paitachari Poncio Pilato ijiwariti iipatsitiki Judá-iti. Iriitaki owakiriri Herodes ijiwariti Tapowiniki. Ari ikimitaakiri Felipe iririntzi Herodes, iwakiri ijiwariti Iturea-ki aajatzi Traconite-ki. Aajatzi ikimitakiri Lisantias, iwakiri ijiwariti Abilinia-ki. ² Iriira Impira-tasorintsi-piroriiti anta yoka Anás aajatzi Caifás. Aripaiti ikinkitha-waita-kaakiri Pawa itomi Zacarías paitachari Juan anta otzisi-masiki. ³ Irootaki ijabatantakari Juan intatzikiro Owaryiinkaarini, ithonka yaniitakiro nampitsi okaratzi tzimatsiri anta, ikinkithata-kotakiro kiwaataantsi, ikantzi: “Piwashaantairo

pantayitziro kaari-pirori, pinkiwaa-winta-jyaari Awinkathariti Pawa, aritaki impyaakoi-tajimiro pikaaripiro-waitaki.”⁴ Ari omonkaratari isankinatakiri pairani Kamantan-tzinkari Isaías, ikantaki:

Tzimatsi kaimapain-tsini otzisi-masiki, inkantan-tapaaki:

Piwamiithatainiri Awinkathariti tsika inkina-paaki,

Pinkimita-kaantiro itampatzikai-tziro awotsi.

⁵ Omamiri-pathatai otinkanaa-yitzi,

Owintini-yitaji otzisi,

Tampatzika onkantajyaa awotsi okaratzi tzipiwita-chari,

Tima owintini-pankaa onkanta-yitajyaa.

⁶ Ari iñaajiro maaroni atziri tsika ikanta Pawa iwawisaa-kotantzi.

⁷ Ikantayita-wakiri atziri pokayitain-tsiri inkiwaatyaa: “Ti pikamiithasiri-jiiti awiroka, pikimita-sitakari maranki. ¿Pisiyakaantaki airo iwasankitaaitaimi?”

⁸ Omapiro-rika piwashaantajiro pikaaripiro-siri-waitzi, pikamiithasiri-yitaji, pinkimityaaro pankirintsi kithota-tsiri. Airo pikanta-siri-waitzi: ‘Naaka icharini nowaisatzitini Abraham.’ Pinkimi nonkantimi: Airo pikantakaapiro-waita-sita pinkimita-kaantyyaa awiroka ikowa-pirotani Pawa, kantatsi yatzirita-kairo iroka mapi, irootaki impoyiita-jyaarini incharini-yitajyaari awaisatzitini Abraham. ⁹ Airorika osiyaaro pankirintsi kithokita-tsiri, ichikakai-takaro shiicha pankirintsi-ponkitziki kaari kithokita-tsini, yaitakiro iitaitiro.

10 Ikanta atziri-payi isampita-nakiri, ikantziri: “¿Paitama nantajiri?” 11 Ari yakanakiri, ikantzi: “Tzimatsi-rika apiti piithaari, pimpiri aparoni kaari otzimi-motzi. Tzimatsi-rika piwariti, ari pinkimitakiro aajatzi.” 12 Ipoñaa ipokajitaki sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki inintzi inkiwaatyaa, ikantapaakiri: “Yomitaan-taniri, ¿paitama nantajiri naaka?” 13 Ikantakiri: “Airo panaakairo ikantai-takimiri onkarati pinkowa-kotantiri.” 14 Ipoñaa ikantaki owayiriiti irirori: “Naaka, ¿paitama nantajiri?” Yakanakiri, ikantzi: “Airo pasaryii-matanta, airo pithaiyakotanta onkanyaa paapithatan-tyaariri atziri tsika-rika ompaityaa. Pinkimo-siri-wintiri ikaratzi ipinaitzimiri awiroka.”

15 Tima oshiki ikinkithasirita-kaakari Juan maaroni atziri-payi, ikanta-siri-jiitzi: “¿Kaarima yoka Saipatzii-totaari?” 16 Irootaki ikantan-tanakariri Juan maaroni atziri, ikantziri: “Apatziro-machiini nokiwaatantaro naaka nijaa. Iro kantacha, awotsikitaki matzirori ipinkathari-pirodzi, nopinkathatzi-tataikari naaka. Ti onkanti inkimita-kaantina impiratani nonthopaan-tyaaniriri ikyaantari iitziki. Tima iriitaki kimitakaan-tyaaroni inkiwaatan-tairimi Tasorinkantsi, yoiti-siritan-tairimi paamari. 17 Tima yairikakiro irirori itikaikiminto, irootaintsi inkaratiro intikai-kiwaiti. Iwakoyitairo kamiithari okithoki pankirintsi, intayi-maita-jyaaro otakii-riki.”

18 Irootaki iroka-payi ñaantsi ikantakiri Juan ikinkithata-kairi maaroni atziri-payi Kamiithari

Ñaantsi. ¹⁹ Ari ikimitaa-kiriri aajatzi Herodes pinkatha-ritatsiri, iyomitaa-witakari, yaakirora Herodías iinanta-witari Felipe iririntzi. Tima tzimatsi aajatzi oshiki pasini kaari-piro yantay-itakiri. ²⁰ Iroora owatsi-pirota-kirori yantakiri Herodes yasita-kota-kaantakiri Juan.

Ikiwaataka Jesús

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

²¹ Ikanta ikiwaatziri Juan maaroni atziri-payi, ari ikiwaata-kiriri aajatzi Jesús. Yamana-minthaitzi Jesús, kimiwaitaka asitaryaa-nakityii-yaami inkiti. * ²² Ari iñiitaki isaawiin-kasita-paakari Tasorinkantsi ikimita-paakari siro. Iki-maitatzii inkitiki ikantai-tanaki: “Awirokatakira Notomi nitako-pirotani. Oshiki nokimo-siri-wintakimi.”

Icharini-yitari Jesús

(Mt. 1.1-17)

²³ Ikanta itanta-nakarori Jesús yantayitakiri, ari tzimaki 30 isarintsiti. Ikantaitzi iri tomintakari José. Tominta-nakariri José ipaita Elí, ²⁴ tominta-nakariri Elí ipaita Matat, tominta-nakariri Matat ipaita Leví, tominta-nakariri Leví ipaita Melqui, tominta-nakariri Melqui ipaita Jana, tominta-nakariri Jana ipaita José, ²⁵ tominta-nakariri José ipaita Matatías, tominta-nakariri Matatías ipaita Amós, tominta-nakariri Amós ipaita Nahum, tominta-nakariri Nahum ipaita Esli, tominta-nakariri Esli ipaita Nagi, ²⁶ tominta-nakariri Nagai ipaita Maat, tominta-nakariri Maat ipaita Matatías, tominta-nakariri

* **3:21** inkiti

Matatías ipaita Semei, tominta-nakariri Semei ipaita José, tominta-nakariri José ipaita Judá, ²⁷ tominta-nakariri Judá ipaita Joana, tominta-nakariri Joana ipaita Resa, tominta-nakariri Resa ipaita Zorobabel, tominta-nakariri Zorobabel ipaita Salatiel, tominta-nakariri Salatiel ipaita Neri, ²⁸ tominta-nakariri Neri ipaita Melqui, tominta-nakariri Melqui ipaita Adi, tominta-nakariri Adi ipaita Cosam, tominta-nakariri Cosam ipaita Elmodam, tominta-nakariri Elmodam ipaita Er, ²⁹ tominta-nakariri Er ipaita Josué, tominta-nakariri Josué ipaita Eliezer, tominta-nakariri Eliezer ipaita Jorim, tominta-nakariri Jorim ipaita Matat, ³⁰ tominta-nakariri Matat ipaita Leví, tominta-nakariri Leví ipaita Simeón, tominta-nakariri Simeón ipaita Judá, tominta-nakariri Judá ipaita José, tominta-nakariri José ipaita Jonán, tominta-nakariri Jonán ipaita Eliaquim, ³¹ tominta-nakariri Eliaquim ipaita Melea, tominta-nakariri Melea ipaita Mainán, tominta-nakariri Mainán ipaita Matata, tominta-nakariri Matata ipaita Natán, ³² tominta-nakariri Natán ipaita David, tominta-nakariri David ipaita Isaí, tominta-nakariri Isaí ipaita Obed, tominta-nakariri Obed ipaita Booz, tominta-nakariri Booz ipaita Salmón, tominta-nakariri Salmón ipaita Naasón, ³³ tominta-nakariri Naasón ipaita Aminadab, tominta-nakariri Aminadab ipaita Aram, tominta-nakariri Aram ipaita Esron, tominta-nakariri Esron ipaita Fares, tominta-nakariri Fares ipaita Judá, ³⁴ tominta-nakariri Judá ipaita Jacob,

tominta-nakariri Jacob ipaita Isaac, tominta-nakariri Isaac ipaita Abraham, tominta-nakariri Abraham ipaita Taré, tominta-nakariri Taré ipaita Nacor, ³⁵ tominta-nakariri Nacor ipaita Serug, tominta-nakariri Serug ipaita Ragau, tominta-nakariri Ragau ipaita Peleg, tominta-nakariri Peleg ipaita Heber, tominta-nakariri Heber ipaita Sala, ³⁶ tominta-nakariri Sala ipaita Cainán, tominta-nakariri Cainán ipaita Arfaxad, tominta-nakariri Arfaxad ipaita Sem, tominta-nakariri Sem ipaita Noé, tominta-nakariri Noé ipaita Lamec, ³⁷ tominta-nakariri Lamec ipaita Matusalén, tominta-nakariri Matusalén ipaita Enoc, tominta-nakariri Enoc ipaita Jared, tominta-nakariri Jared ipaita Mahalaleel, tominta-nakariri Mahalaleel ipaita Cainán, ³⁸ tominta-nakariri Cainán ipaita Enós, tominta-nakariri Enós ipaita Set, tominta-nakariri Set ipaita Adán, tominta-nakariri Adán iriitaki Pawa.

4

Inkaaripirosirita-kaitirimi Jesús

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

¹ Tima isaika-siritan-tanakari Jesús Tasorinkantsi, ipiyaja ipoñaajaro Owaryi-inkaariniki. Tima ikantakaakari Tasorinkantsi jataki otzisi-masiki. ² Ari isaikakiri anta okaratzi 40 kitaitiri, inintawitaka Kamaari inkaaripiro-sirita-kairimi. Tima tikatsi iyaari anta, ayimatakiri itashi. ³ Ikantawita-paakari: “Omapirota-tyaarika Itomintami Pawa, pimpyiuro owaritinsi iroka mapi.”

4 Ari yakanakiri Jesús, ikantanakiri: “Tzimatsi sankinarintsi kantatsiri:

Ti apatziro owañaantzi okaratzi iwaitari,
tima irootaki owaña-pirotan-tatsiri
ankimisantajirori okaratzi ikantairi
Pawa.” *

5 Ikanta Kamaari yaanakiri Jesús tonkaariki. Ari ikoñaatakaa-paintziro maaroni nampitsi ipinkathari-yitzi atziri. 6 Ikantapajiri:

“Ari nonkanta-kaakyaaro impinkathatimi piñaayitakiri, ari nompakimiro aajatzi iwaniinkaro. Tima naaka yasitakaitaka maaroni, ari onkantaki nopiri itzimi-rika nonintziri. 7 Aririka pimpinkathatakina,

maaroni ikaratzi piñaakiri, awiroka asitana-jyaaroni.” 8 Ari yakanakiri Jesús, ikantziri: “Tzimatsi isankinaitaki pairani, kantatsiri: Pimpinkathatiri Piwawani, iriitaki pinkimisan-tiri apaniro.”

9 Ikanta Kamaari yaanakiri Aapatyaawiniki, yatiita-kaapaakiri jinoki otawantoki tasorintsi-panko. Ikantawita-paari: “Omapiro-rika Itomintami Pawa, pimitayi osaawikinta.

10 Pinkinkithasiritiro isankinai-takiri pairani okantzi:

Ari intyaan-takimiri Pawa Imaninkariti yaamaako-wintyaami,

11 Iriitaki thomaimini airo pantziwa-tantaro mapi piitziki.”

12 Ari yakanakiri Jesús, ikantziri: “Iroka ikan-taitaki aajatzi pairani:

* 4:4 irootaki kowapirotacha ankimisantajiro okaratzi ikantairi Pawa: onasiyita ñaantsi-payi

Ti onkamiithati piñaantyaari Piwinkathariti Pawa.”

¹³ Tira imatasityaari yitsinampairi Kamaari inkaaripiro-sirita-kairi Jesús, yintainainitaa-paintari kapichiini.

Yitanakari yantayitziri Jesús
(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

¹⁴ Ikanta ijatairo Jesús Tapowiniki, okyaantapakari isintsinka Tasorinkantsi. Ithonka ikimakoi-tanakiri anta inampiitiki.

¹⁵ Iyomitaan-tayitaki tsika yapatota-piintaita. Oshiki kimosiriwintana-kiriri anta.

Ipiyaja Jesús Kasiyakaawiniki
(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

¹⁶ Ikanta ipiyaaro Jesús Kasiyakaawiniki, ariitaja inampiki tsika yantaritaki pairani. Ari omonkaratapaja kitaitiri imakoryaan-taitari, jataki yapatota-piintaita, irootaki yamita-piintakari irirori. Ari ikatziyanaka iñaanatiro sankinarintsi. ¹⁷ Ipaitakiri isankinari Kamantan-tzinkarini Isaías. Ikanta yampinai-ryaakiro sankinarintsi, yaminakiro tsika osankinataka, kantatsiri:

¹⁸ Isaikantana Itasorinka Pawa, Tima iriitaki saipatzii-tota-kinari.

Ityaankakina nonkinkithata-kaajiri asi-nonkainkari Kamiithari Ñaantsi.

Nowatsinaryaa-kotajiri okantzimo-siri-waitari.

Nonkaman-tajiri inosikaitani nonkantajiri: “Aritaki pisaika-siwaitajyaa yasitako-witaitakami.”

Aritaki naminakaa-yitajiri mawityaakiri-payi,

Aritaki nookakaa-wintajiri ikaratzi impira-waitaitari.

¹⁹ Ityaankakina nonkinkithati: “Iroñaaka osarintsiki ari inkaminthaajairi aroka-payi Pawa.”

²⁰ Ipoñaá yampinaita-najiro Jesús sankinarintsi, ipanajiri jiwatzirori kinkitharintsi, saikanaki. Tima okiryaaantzi iwakiri maaroni atziri ikaratzi saikain-tsiri yapatota-piintaita. ²¹ Ari yitanakaro ikantanaki: “Omonkaratzi-motakami iroñaaka iroka Sankinarintsi okaratzi pikimakiri noñaanata-kimiro.” ²² Tima okiryaaantzi ikantajiitanaka ikaratzi kimakiriri inkinkithataki Jesús kamiithaini. Ikantajiitzi: “¿Kaarima yoka itomi José?” ²³ Irojatzii ikantan-tanakariri: “Kimitaka ari pinkantakina: ‘Intsityaa aawintan-tzinkari paawintyaa awiroka. Tima oshiki nokimako-wintakimi pantayitakiri Capernaum, intsityaa pantapajiro aajatzi aka pinampiki.’ ”

²⁴ Aikiro ikantana-kitzii Jesús: “Omapirotyaa nonkantimiri, asi owiro ti impinkathataitiri Kamantan-tzinkari inampiki irirori. ²⁵ Tima omapirotyaa iroka, pairani ainiro isaikawitani Elías, ti omparyaa-jiranki inkani okaratzi mawa osarintsi aajatzi 6 kasiri anta inampitsitiki Israel-iiti, antaroiti itashiniintaitaki. Oshiki kinankaro tzimawita-chari anta, ²⁶ iro kantacha, ti intyaan-taitiri Elías ijata-sitiro kinankaro ishininka, apatziro ityaantai-takiri ijata-sitiro pasini-sato kaari ishininkatyaa anta nampitsiki Sarepta saikatsiri Simaaki ²⁷ Ari okimitakari aajatzi ainiro isaikawita Kamantan-tzinkari Eliseo, tzimawita-charanki inampitsitiki Israel-

iiti oshiki mantsiyari pathaa-waita-tsiri. Iro kantachari ti intyaan-taitiri Eliseo yisita-kota-kaaji aparoni, iri ityaantaitaki Naamán kaari ishininkatyaa poñaachari Tonkaironiki, yisita-kota-kaajiri.”²⁸ Ikanta ikimajitaki ikaratzi saikain-tsiri yapatota-piintaita, antaroiti ikisajitana. ²⁹ Ikatziya-jiitanaka, yaitanakiri Jesús owiraa-thapita nampitsi tsika osaiki impirita inintajitzi intziriyirimi. ³⁰ Iro kantacha Jesús, isiya-pithata-nakari isatikan-tanakari niyaanki, jataji.

Atziri yaakiri piyari
(Mr. 1.21-28)

³¹ Ikanta yoirinkaja Jesús nampitsiki Capernaum saikatsiri Tapowiniki. Iyomita-yitapajiri atziri kitaitiri imakoryaan-taitari. ³² Tima ti omaña isintsinka iyomitaantzi, okiryaantzi ikantajitaka ikaratzi kimirori iyomitaan-tziri. ³³ Okanta anta tsika yapatota-piintaita, ari isaikakiri atziri yaakiri piyari, kaimanaki sintsiini, ³⁴ ikantzi: “Jesús, Kasiyakaawini-satzi, noyotzimi naaka, awirokatakiki Itasorintsiti Pawa. Iro pipokantari aka papirojiitina.” ³⁵ Ari ikisathata-nakiri Jesús, ikantanakiri: “¿Pimairiti piyarí, pijatai! Ari ityaanaki atziri iwashaantanajiri iwiyariti, tizimaitya iwasinonkaa-nakiri.” ³⁶ Okiryaantzi ikantanaka atziri-payi, ikantawakaanaka: “¿Paitakama iroka ñaantsi? Tzimatsi isintsinka yiitsinampaan-tairi imisiyiri piyari ikisathatakiri.” ³⁷ Tima ithonka ikimakoi-tanakiri Jesús maaroni anta inampiitiki.

*Yisita-kota-kaajiro Jesús irayiro Pedro
(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)*

³⁸ Ikanta isitowanaki Jesús yapatota-piintaita, kyaapaaki iwankoki Simón. Ikantai-tawakiri: “Omatatziiro irayiro Simón antaroiti katsirinkataantsi.” ³⁹ Ari yoiyoota-sita-nakaro onaryaaka iroori, kimiwaitaka inkisathata-kityiromi katsirinkataantsi. Isita-kotanaki osaawaki-witaka. Apatha-kiro opiriintanaja, aminayita-kiniri opawakiriri.

*Yisita-kota-kaayitziri Jesús mantsiyari-payi
(Mt. 8.16-17; Mr. 1.31-34)*

⁴⁰ Okanta otsitiniityaanaki, yamaita-paakiniri Jesús oshiki atziri nasiwai-yitachari imantsiyari. Ikanta iñaawakiri Jesús, apatziro yantantakari kapichiini irako, isitako-yitanaji. ⁴¹ Oshiki atziri yaakiri piyari imisitowaki iwiyariti, antaroiti ikaimayitzi piyari, ikantzi: “¡Itomi Pawa pinatzi!” Titzimaita isinitiri iñaawaijiiti piyari, ikisatha-yitakiri, tima iyojiitzi piyari-payi iriitaki Saipatzii-totaari yoka Jesús.

*Iyomitaantzi Jesús maaroni Tapowiniki
(Mr. 1.35-39)*

⁴² Okanta okitaititzi-mataki, ananinkanaka Jesús apaniroini, isitowanaki ijatiro otzisi-masiki. Oshiki amina-minatairiri tsikarika ikinaki. Ikanta iñiitajiri tsika isaiki, ti inintaiti ijataji. ⁴³ Irojatzii ikantan-tanakari Jesús: “Ontzimatyii inkimaitiro aajatzi pasiniki nampitsi Kamiithari Ñaantsi tsika okanta-kota ipinkathari-wintantai Pawa. Tima irootaki

ityaankan-taita-kanari.” ⁴⁴ Aikiro ijatakaa-nakitziro Jesús ikinkithatanaki pankotsi tsika yapatotapintaita okaratzi tzimatsiri anta Tapowiniki.

5

Kaari iñiita-piintzi simaataantsi

¹ Okanta aparoni kitaitiri, isaiki Jesús inkaarithapyaaki anta Piyompi-jaariki. Yatsinaki-matakiri atziri ikaratzi piyotzi-winta-kariri ikimisantziro iñaani Pawa. ² Ari iñaaki apiti pitotsi oowaataka oparaitiki. Ti intitan-tajiita-jyaaro asitarori, tima inkiwajiita-tziro iithari-minto. ³ Titapaaka Jesús pitotsiki. Iriitakira asitaro Simón iroka pitotsi, ikantakiri intyaankiro kapichiini niyankyaaki. Ari isaikantanakaro Jesús pitotsi, yitanaaro iyomitaa-yitanajiri atziri. ⁴ Ikanta ithonka-nakiro iyomitaantzi, ikantzi: “Simón, paanakiro piwito niyankyaaki inkaari, ari pisimaatyaari.” ⁵ Ari yakanaki Simón, ikantzi: “Nomawitakaro nosimaata tsitiri-paiti, tikatsi nayi. Awiroka kantanari, aritaki nokantakiro.” ⁶ Imatakiro isimaata Simón, yaaki oshiki sima, iro onthatyiimi iithari-minto. ⁷ Ikaima-wakotairi ikarata-piintziri isimaata yamitakotajiri. Ikanta ijata-sita-nakiri, ikinako-jitaki pasiniki pitotsi, ijaikitakiro apitiroiti iwito, iroowitain-chami itsitsiya-kota-jiiti. ⁸ Ikanta iñaakiro Simón Pedro kantain-chari, ityirowa-sita-nakari Jesús, ikantanakiri: “Pintainanintyaana Pinkatharí, kaari-piro-siriri nonatzi naaka.” ⁹ Tima antaroiti

itharowanaki Simón iñaakiro yaaki oshiki sima. Ari ikantakari aajatzi itsipajiitakari. ¹⁰ Imatzita-nakaro Jacobo aajatzi Juan, itomipayi Zebedeo, tima irijatzi itsipatakari Simón. Iro kantacha Jesús ikantanakiri Simón: “Airo pitharowa-siwaita, onkimita-jyaaro iroñaaka iriimi atziri nosimaata-kaajyaami.” ¹¹ Ikanta yaatako-jiitapaji, yooka-nakiro maaroni, iyaataa-jiita-nakiri Jesús.

*Yisita-kota-kaajiri Jesús antziri pathaa-rontsi
(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)*

¹² Ikanta yariitaka Jesús pasiniki nampitsi, ari ipokakiri antziri pathaa-rontsi. Ari iñaapaakiri Jesús, ityirowa-sita-paakari, ikantapaakiri: “Pinkatharí, pinintzi-rika, aritaki okantaki pisita-kota-kaajina.” ¹³ Irootaki yakotan-tanakari Jesús, itzinkakiri kapichiini, ikantziri: “Nonintzi, pisita-kotai.” Isitanaki ipathaa-waiwita. ¹⁴ Ikantawita-waari: “Airo pikamanta-kotana. Apatziro piwanakiro pijata-sitiri Ompiratorintsitaari, pantantyaarori Ikantakaantani pairani Moisés, paanakiniri Pawa patsipita-kaani pipira, irootaki iyotantai-tyaari isita-kotaimi.” ¹⁵ Iro kantacha ithonka ikimakoi-tanakiri Jesús intaina. Oshiki atziri piyotzi-winta-kariri ikimisantziri. Inintajitzi yisita-kota-kaayitainiri aajatzi imantsiyariti-payi. ¹⁶ Iro kantacha yintainaryaa-piinta irirori Jesús otzisi-masiki, ari yamaniri.

*Yisita-kota-kairi Jesús Kisoporokiri
(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)*

17 Okanta pasini kitaitiri iyomitaantzi Jesús, ari isaikajitaki Nasitantaniri aajatzi Yomitaan-taniri, iriitaki poñaayitain-chari nampitsiki-payi tzimatsiri anta Tapowiniki, iipatsitiki Judá-iti, poñaayitain-chari aajatzi nampitsiki Aapatyaawini. Tima otsimatakari Jesús isintsinka Pawa, kantatsi yisita-kotakaayitiri mantsiyari. 18 Ari yamaita-paakiri kisoporokiri yanatakoi-takiri inaryaa-mintoki. Inintzi inkyaakaa-paakirimi pankotsiki, inaryaa-kotiri tsika isaikaki Jesús. 19 Titzimaita onkanti inkyaakairi, tima oshiki atziri piyotaincha. Yatiita-kaanakiri jinoki pankotsiki, imorontakiro pankotsi, iwayiita-kotakiri tsika ipiyotzi-wintai-takari Jesús. 20 Iyotzi Jesús omapiro yawintaakari yokapayi, ikantanakiri kisoporokiri: “¡Ashininká! Ipyaakoi-tajimiro pikaaripiro-siri-witaka.” 21 Ikanta ikimajitaki Yomitaan-taniri aajatzi Nasitantaniri, ikanta-siri-jiitanaki: “Ithainka-tziiri Pawa yokawí. Tima tikatsi kantironi impyaakotantiro kaari-pirori, apatziro Pawa ipyaakotantziro.” 22 Iyotzimaitaka Jesús ikinkithasiritari yokapayi, isampita-nakiri, ikantziri: “¿Paitama pikinkithasiri-waita-sitantari?” 23 ¿Tima onkamiithati nonkanti: ‘Ipyaakoi-tajimiro pikaaripiro-siri-witaka?’ Irooma pinintziri nonkantiri: ‘Pinkatziyi, pijatai.’ 24 Iroñaaka piyotiri Itomi Atziri otzimi-motziri isintsinka aka kipatsiki, aritaki impyaakotairi kaaripiro-siri-witachari.” Ipithoka-sita-nakari kisoporokiri, ikantziri: “Nokantzimi Naaka, pinkatziyi, paanajiro pinaryaa-minto, pijatai piwankoki.”

25 Apatha-kiro ipiriintanaka kisoporokiri, yaanajiro inaryaan-tawitari. Tima iwisiryaawinta ikantawinta-nakari Pawa ijataji iwankoki. 26 Tima okiryaantzi ikantajiitanaka ikaratzi ñaakiriri, iwisiryaawinta-yitanakari aajatzi irirori Pawa. Itharon-kakiini ikantajiitzi: “Tira añaapiintiro kimityaaroni iroka.”

Yaitanta-nakariri Leví
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

27 Ikanta isitowa-najira Jesús, iñaapaakiri paitachari Leví. Isaiki irirori, tsika iwakiri jiwari wirakocha isintsiwintantzi yamaitiniri kiriiki, ikantapaakiri: “Piyaatina.” 28 Katziyanaka Leví, yookanakiro maaroni, iyaatanakiri.

29 Ipoña Leví yaanakiri Jesús yoimosirinkyaa iwankoki itsipata-nakari iyomitaani. Ari ijatakiri aajatzi oshiki sintsitantatsiri yamaitiniri kiriiki, oshiki pasini-payi jatayitaintsiri. Ari ikarajiitakiri iwajiita. 30 Ikanta Nasitantaniri itsipatakari Yomitaan-taniri, iñaana-minthatakiri iyomitaani Jesús, ikantziri: “¿Paitama pitsipatan-tariri piwajiita aajatzi pirajiitzi kaari-piro-siriri, pintsipatari aajatzi sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki?” 31 Ari yakanaki Jesús, ikantanakiri: “Aririka imantsiyati atziri ipoka-sitziri aawintan-tzinkari, iriima atziri kaari mantsiyatatsi tikatsi ininti irirori. 32 Tima ti nompoka-sitiri ikimita-kaantai-tziri kamiithasiriri inawita, nopoka-sita-tziiri kaari-piro-siriri nonkaima-siritajiri iwashaantairo kaari-pirori.”

Ikinkithata-kotziro Jesús itziwintaita
(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)

³³ Ipoñaa isampitai-takiri Jesús, ikantai-tziri: “¿Paitama kaari itziwintanta piyomitaani? Iriima irasi Juan, aajatzi irasi Nasitantaniri-payi, oshiki itziwinta-piinta-jiita, yamanajiitzi aajatzi. Noñiri piyomitaani awiroka, ti intzi-wintanityaa, owawaiyitacha, irawajiiitatsi.” ³⁴ Ari yakanaki Jesús, ikantzi: “Aririka intsipayii-tyaari aawakaa-chari, ¿arima intziwintaitapaakya? ³⁵ Irooma apaata, aririka yaitakiri iimintaitari, aripaitira intziwintaitya.” ³⁶ Ari isiyakaa-winta-nakiniri Jesús, ikantziri: “Aparoni paisatori ikithaataitari, arimaa okantaki iwawi-tantaityaaro yaapatanka owakirari, ari omapirota-nakya osaraanaki aririka ampithata-nakya owakirari. Tira aripirota-kayiro paisatori ikithaataitari iwawitantaityaaro owakirari. ³⁷ Ari okimitari aajatzi, ti inkamithatzi paisatori misinantsi-naki iwantaityaari airyaari iraitsiri. Aririka iwantaityaari, aritaki isanaryaanaki, aparaata-siwaitakya iraitsiri aajatzi misinantsi-naki. ³⁸ Tima apatziro ikamiithatzi owakirari misinantsi-naki iwantaityaari. ³⁹ Ikaratzi amitarori iriro poitatsiri, airo yamitaaro irajiro airyaari. Inkanta-piinti: ‘Iro kamiithatatsi iriro poiri.’ ”

6

Ikinkithata-kotziro Jesús kitaitiri imakoryaan-taitari
(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

1 Okanta aparoni kitaitiri imakoryaan-taitari, ikinaki Jesús pankirintsi-masiki. Ikanta iyomitaani-payi isapirya-kitanaki okithoki, yamirokaki-tzimaitaro inkini iyaaro. 2 Ti onimotiri Nasitantaniri-payi, isampitakiri ikantziri: “¿Paitama pisapirya-kitan-tarori? Tima ti osinitaa-ntsiti yantawaitaiti kitaitiriki imakoryaan-taitari.” 3 Ari yakanaki Jesús, ikantanaki: “¿Tima piñaanata-kotiri pinkatharini David aantawita-kariri itashi itsipayitakari ikarajüitzi? 4 Ikyaaiki tasorintsi-pankoki, yaakiro yatantaitari tasorin-tsita-tsiri, iwakaro irirori, ipakiri aajatzi itsipayitakari. Tima ti osinitaan-tsiwityaa iwaityaaro, intaini iwapiinta-yitaro Ompira-tasorintsitaari.” 5 Ipoñaá ikantaki aajatzi: “Yoka Itomi Atziri ipinkathari-pirodzi irirori, yanairo kitaitiri imakoryaan-taitari.”

Atziri kisowakori
(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

6 Okanta pasini kitaitiri imakoryaan-taitari, ikyaaiki Jesús yapatotapintaita, iyomitaan-tapaji aajatzi. Ari isaikakiri kisowakota-tsiri irako-piroki. 7 Tima aamaiyaa ikantayitaka Yomitaan-taniri aajatzi Nasitantaniri, inintzi iñiiri Jesús yisita-kota-kairi kisowakori kitaitiri imakoryaan-taitari ontziman-tyaari inkanta-kotiriri. 8 Yotzimaitaka Jesús opaita ikinkithasiritari yokapayi. Ikaimakiri kisowakori, ikantziri: “Pimpoki, pisatikyaa nopiyojitaka naaka.” Pokanaki kisowakori, katziya-paaka. 9 Ari ikantzi Jesús: “Nonintzi nosampi-jiitimi:

¿Otzimikama sinitaa-ntsita-tsiri antiri kitaitiri imakoryaan-taitari? ¿Tima onkamiithati anisironkatantyyaa, irooma kamiithatatsi awamaanti? ¿Tima onkamiithati antiro iroopirori, irooma kamiithatatsi ankaaripiro-waiti?”¹⁰ Yamina-nakiri Jesús piyotzi-minta-kariri, iñaanata-nakiri kisowakori, ikantziri: “Pitharyaa-wakotai.” Kantanaki ikantakiri, akotsitanaji kamiitha.¹¹ Tima antaro ikisajiitanaka jiwari-payi. Ikamanta-wakaa-jiitaka tsika inkinakairo imaimanitiri Jesús.

Iyosiitaki Jesús 12 Otyaankaari.

(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹² Ari itonkaanaki Jesús otzisiki yamani. Tima yaakowintakaro maaroni tsitiniri yamaniri Pawa.¹³ Okanta okitaitita-manaji, yapatotakiri maaroni iyomitaani. Ari iyoshaakiri ikaratzi 12, iriitaki ipaitakiri Otyaankaari.¹⁴ Jirika ikaratzi iyoshaakiri: Simón, iriitaki ipaitakiri Pedro, (akantziri añaaniki aroka Kiraawiro.) Iyoshaakiri Andrés iririntzi Simón. Iyoshaakiri Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé,¹⁵ Mateo, Tomás, Jacobo itomi Alfeo. Iyoshaakiri Simón ipaitatziiri aajatzi Kisakotan-taniri.*¹⁶ Iyoshaakiri Judas iririntzi Jacobo. Iyoshaakiri aajatzi Judas Nampitsiwiri, iriitaki pithoka-sityaarini apaata.

Ikinkithata-kairi Jesús oshiki atziri

(Mt. 4.23-25)

* **6:15** Kisakotan-taniri = cananeo = Owintini-wiri

17 Ipoñaa yoirinka-jiitaja Jesús itsipataari iyomitaani. Ari isaikajiita-paaki owintini-pankatzi. Oshiki atziri piyotzi-winta-wakaariri, Aapatyaawini-satzi, aajatzi ikaratzi nampiyitarori iipatsitiki Judá-iti. Tzimatsi poñaayitain-chari inkaari-thapyaaki nampitsiki Mapiniki aajatzi Simaaki. Ipokajiitaki yokapayi inkimiro ikinkithatziri Jesús, inintajiitatzii iriroriiti yisitakoi-tainiri imantsiyariti-payi. †
 18 Tima inkarati ikyaantasiritari piyari, yisita-kota-kaayitajiri. 19 Inintajiitaki maaroni atziri yanta-wakiri kapichiini irako, tima ontzimi-motziri Jesús isintsinka, yisita-kota-kaayitziri maaroni.

Ikinkithata-koitziri kimosirita-tsini aajatzi asinonkaa-chani
 (Mt. 5.1-12)

20 Ipoñaa yamina-nakiri Jesús iyomitaani, ikantziri: “Tasonka-wintaari iwaitimi awirokaiti asinonkainkari, tima awirokatakiki ñaajironi impinkathari-wintantaji Pawa.

21 Tasonka-wintaari iwaitimi piñaawitaro pitashaa-niinta-waitzi iroñaaka, tima irootaintsi piñiuro pinkima-niintajyaa. Tasonka-wintaari iwaitimi piñaayi-witaro piraa-niinta-waita iroñaaka, tima irootaintsi piñaajiro pisironta-waitajyaa.

22 Tasonka-wintaari iwaitimi onkanta-witakyaa piñaayi-witaro iroñaaka

† 6:17 Iroka-payi owiraanta-paakarori ñaantsi, tzimatsi osanki-nataka aajatzi anta vs 6.18.

inkisaniintaitimi, ikisimatimi, inkawiyawaitaitimi, imaninta-waitaitimi, okantakaantziro pawintaari Itomi Atziri. ²³ Tharowinta pinkanta-yitajyaa, pinkimo-siri-yitaji, tima Pawa pinayita-jimini inkitiki. Pinkinkithasiritiro okaratzi yantakiri piwaisatzitini ikimaatsita-kaawaitakari Kamantan-tzinkari-payi.

²⁴ ¡Inkanta-machiitimi ashaarantzinkari! Tima piñaayitakiro iroñaaka panintaa-waiyitaka.

²⁵ ¡Inkanta-machiitimi pikaratzi piñiuro iroñaaka pikima-niintayita! Tima aritaki piñaajiro apaata awiroka pintashaa-niintaji.

¡Inkanta-machiitimi pikaratzi piñaayitziro iroñaaka pisironta-waita! Ari piñaajiro apaata pinkimaatsi-waitajyaa, ari piraawaita-jyaari aajatzi.

²⁶ ¡Inkanta-machiitimi pikaratzi iwisiryaaw-intaitami iroñaaka! Tima ari ikantawitai-takari pairani kimitako-witariri Kamantan-tzinkari-payi.”

Pintakotyaari kisaniinta-yitzimiri

(Mt. 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Iro kantacha pinkimi nokantzi naaka: Pintakota-jyaari ikaratzi kisaniinta-yitzimiri, paakamiitha-yitairi. ²⁸ Airo pipiyatari

kisimawaitzimiri. Pamanako-yitajiri thaiyako-witamiri. ²⁹ Aririka impasaitimi kashita-poroki, pisinityaari yapitiroryaa-porotimi impasaitimi. Aririka inintaiti yaitiro piithaari pisaawantapiintari, pisinitiniri yaanakiro pikithaatakari.

³⁰ Aririka inkantaitimi: ‘Pimpina,’ okamiithatzi

pimpimanta-niti. Aririka yayitai-timiro pasitari, okamiithatzi airo piiñaa-wintziro. ³¹ Pinintzi-rika intakoi-tyaami, pitawakyaaro awiroka pintakotantyaa.

³² Iriirika pitakota-sitakyaa ikaratzi itakoyitamiri awiroka, ¿Kamiithatakima iroka? Ti, tima iro yanta-piintakiri kaari-piro-siriri. ³³ Iriirika paakamiithata-sitakyaa ikaratzi aakamiithatzimiri awiroka ¿Kamiithatakima iroka? Ti, tima iro imata-piintakiri kaari-piro-siriri. ³⁴ Aririka inkantaitimi: 'Pimpawa-kinaro, ari noipyaajimi,' impoña pimpawakiri tima piyotzi ari imatajimi awiroka apaata. ¿Kamiithatakima iroka? Ti, tima iro imata-piintziri kaari-piro-siriri. ³⁵ Pintako-yitajyaari awiroka kisayitzimiri, airo pipiyatari. Pimpimanta-niti aririka inkampitaitimi, airo piyaawinta imayitajimi awiroka. Antaroiti impinai-tajimi, itomintaamira Jinokisatzi. Omapiro itakoyitakari irirori maaroni atziri kaari paasonkitan-tatsini aajatzi kaari-piro-siriri-payi. ³⁶ Ikimitairo Asitairi itakotanta, ari pinkimita-najyaari awiroka."

*Ikinkithata-kotziro Jesús kantzi-mataantsi
(Mt. 7.1-5)*

³⁷ "Ti onkamiithati pimishakowintanti, paamaiyaa imishakowintai-tzimi = kari awiroka. Airo pikantzi-matantzi, imaitajimi = kari awiroka apaata. Aririka pimpyaakotanti, ari imaitajimi awiroka apaata. ³⁸ Pimpimanta-nitaji, tima ari imaitajimi awiroka apaata, yanaakaitajimiro awiroka okaratzi pipimantakiri.

Tzimatsi-rika pantzi-motantani, ari imapiroitaimi apaata awiroka.”

³⁹ Ipoñaá isiyakaa-winta-nakiniri Jesús, ikantzi: “¿Kantatsima yakathata-wakaiyaa mawityaakiri? Tima ti iyoti tsika inkini, ari imparyaaki apitiroiti omoro-naki. ⁴⁰ Tira iñiiti aparoni iyomitai-tziri yanairi yomitairiri. Irooma apaata aririka iyomitaa-piroi-takiri aritaki inkimita-jyaari yomitairiri pairani. ⁴¹ Tima osiyawaitakaro aririka ootyaakitimi antaro incha-pitoki pirokiki, ¿kantachama paminiri pasini tyaakita-chari kapichiini irokiki? ⁴² ¿Kantachama pinkantiri: ‘Pimpoki naajimiro otyaakita-kimiri?’ Otyaaki-taikimi awiroka antaro incha-pitoki. Tima pisiyakari awiroka owapyiimotan-taniri. Ontzimatyii pitawakyaaro awiroka paawajiro antaro inchapitoki otzikaakimiri pirokiki paminaji kamiitha paanta-jyaaniiriri otyaakita-chari kapichiini.”

*Ari iyoitzirori onkithotanaki-rika
(Mt. 7.15-20)*

⁴³ “Aparoni inchato saankanata-tsiri oshooki, ti iñiitiro onkaaripiroti okithoki. Irooma inchato sampiya-sita-tsiri, ti omkanti okithoti. ⁴⁴ Ontzimatyii ankimpoyiiri kamiitha-rika okaratzi yantayitziri, irootaki ayotantyaari kamiithasiriri inatzii. ¿Añiroma chochoki onkitho-kitan-tyaaro owaato kitoochii? Tima ti. ¿Kantachama onkitho-kitan-tyaaro pasini chochoki-payi iroori? Tima airo. ‡ ⁴⁵ Arira

‡ 6:44 chochoki iraitziri = uva; chochoki-payi = higo

ikimiyita-naari kamiithasiriri ikinkithasirita-piintaro kamiithari, irootaki okamiithatantari yantayitziri. Iriima kaari-piro-siriri ti inkinkithasirita-piintyaaro kamiithari, irootaki okaaripirotantari yantayitziri. Tima okaratzi ikinkisiryaayitari, irootaki iñaaniyitakari aajatzi.”

*Ikinkithata-koitziri apiti owatzikirori iwanko
(Mt. 7.24-29)*

⁴⁶ “¿Paitama ikantai-tantanari: ‘Pinkathari, pinkathari?’ Titzimaita yantaitinaro okaratzi nokanta-yitziri. ⁴⁷ Tzimayitatsi matanajirori okaratzi nokanta-yitziri. Yoka osiyanaari: ⁴⁸ Tima isiyaari aparoni atziri witsika-tsiri iwanko, ikiya-sitakiro itzinkami okiraawiro-pathatzi kipatsi, iwatzikakiro. Ipoña opokaki antaroiti amaranani, ookanta-paakaro sintsiini pankotsi, ti oshiwatiro. Tima iwatzikai-takitziro kamiithaini okiraawiro-pathatzira. ⁴⁹ Iriima ikaratzi pyaakotarori nokanta-yitziriri, kaari antanajironi. Ikimitakari aparoni atziri witsika-witachari iwanko, titzimaita inkiya-sitiro inthomponta. Okanta opokaki antaroiti amaranani, ookanta-paakaro sintsiini, tyaanaki. Ti iñiitairo.”

7

*Yisita-kota-kaajiri Jesús impiratani ijiwari
owayiriiti*

(Mt. 8.5-13)

¹ Tima ithonka-nakiro Jesús ikinkithata-kairi atziri-payi, jataji nampitsiki Capernaum. ² Ikanta

imantsiyataki itako-pirotani impiratani ijiwari owayiriiti wirakocha, irootaintsi inkamimi. ³ Ari ikimako-winta-kiriri Jesús, ityaantaki yantari-konati Judá-iti, inkaimiri Jesús, yisita-kotakaajiriita impiratani. ⁴ Ikanta ijata-sitakiri Jesús, ikantapaakiri: “Oshiki onkamiithatzi pamita-kotiri yoka ijiwari owayiriiti, ⁵ tima yaakamiithata-piintakina, iwitsika-kaantakina yapatotapintaita.” ⁶ Ikanta Jesús iyaatanakiri pokasita-kiriri. Iro yariitan-tyaarimi iwankoki, imonthaakari itsipa-winthari ijiwari owayiri, iriitaki pasini ityaantakiri, ikantawakiri irirori: “Pinkatharí, ikantakaan-tzimi nojiwariti, ikantzi: ‘Oshiki nopinkathatakimi awiroka, airo okantzi pinkyaa-pankotina, tima tikatsi miraawintyaanani naaka. * ⁷ Irootaki kaari nojata-sitantami noñiimi naaka. Intaini nonintziro piñaani pinkanta-kaanta-wakiri nompiratani, aritaki yisita-kotaji. ⁸ Tzimatsi ompiratanari naaka, tzimatsi aajatzi owayiri-payi nompiratari naaka. Aririka nonkantiri: ‘Pijati,’ aritaki ijataki. Aririka nonkantiri pasini: ‘Pimpoki,’ aritaki impokaki. Aririka nonkantiri nompiratani: ‘Pantiro iroka,’ yantziro.” ⁹ Okiryaantzi ikantanaka Jesús ikimakiri ikantaki ijiwariti owayiri. Ipithokasita-nakari ikaratzi oyaatakiriri, ikantziri: “Iriitaki kantakirori ikimisantzi yoka, tima inkarati tzimatsiri noshininka-payi Israel-iiti tikira noñiita aparoni siyaarini yoka.” ¹⁰ Ikanta

* **7:6** Yoka ijiwari owayiri kaari Judá-iti, pasini-satzi atziri inatzi. Tima pairani aparoni Judá-iti, ti inkyya-wankotiri kaari ishininkatyaa.

ipiyanaaro iwankoki jiwari ikaratzi ityaantaitakiri, iñaapaa-tziiri impiraitari isita-kotaji imantsiya-witaka.

Iwañaaajiri Jesús intsiti kinankaro

¹¹ Ipoñaa ijataki Jesús nampitsiki ipaitaitziri Owaniinkawini, itsipayitakari iyomitaani. Oshiki aajatzi atziri-payi oyaatakiriri.

¹² Ikanta yariitzi-mataka nampitsiki, imonthaa-kotantaka yaitziri kaminkari inkitaitiri, apintzi inatzi otomintari kooya kinankaro. Oshiki atziri oyaatakirori iroka kooya.

¹³ Ikanta iñaawakirora Jesús kinankaro kooya, antaroiti itako-sirita-nakaro. Ikantziro: “Aritapaaki piraawaitaka.”

¹⁴ Ipokapaaki okaakiini, ipampita-paakiro iwantai-takariri kaminkari. Katziya-jiita-paaka anata-kotziriri. Ikantzi Jesús:

“Mainarí, awiroka noñaanatzi, pimpiintaji.” ¹⁵ Piriintanaja kamawitain-chari ñaawaitanaji. Yakathata-najiri Jesús irojatzi iriniroki.

¹⁶ Antaroiti itharowa-jiitanaki ikaratzi ñaakiriri. Ipoñaa iwisiryaawinta-nakari Pawa, ikantajiitanaki: “Pokataiki iriipirori Kamantantzinkari.”

Ikantajiitzi aajatzi: “Iriitaki Pawa kawinthaayitairi.” ¹⁷ Ithonka ikimakoi-tanakiro yantakiri Jesús maaroni iipatsitiki Judá-iti, aajatzi pasiniki nampitsi okaratzi isaika-nampiyitzi anta.

Ityaankakiri Juan iyomitaani

(Mt. 11.2-19)

¹⁸ Ikanta ikimaki Juan okaratzi awisain-tsiri, ikamantakiri iyomitaani-payi. Ari iyoshiitaki apiti iyomitaani, ¹⁹ ityaantakiri isampitiri

Jesús, inkantiri: “¿Awirokama ipaitai-tziri, ‘Pokatsini?’ Kaari-rika awiroka, ¿Tzimatsima pasini noyaa-kotiri?” ²⁰ Ikanta iyajiitanakini, iñaapaakiri Jesús, ikantapaakiri: “Ityaankakina Juan Kiwaatan-taniri nosampitimi: ¿Awirokama ipaitaitzi ‘Pokatsini?’ Kaari-rika awiroka, ¿Tzimatsima pasini noyaa-kotiri?” ²¹ Tima aikiro yisita-kota-kaayitatzii Jesús kantasiwayitachari imantsiyaritipayi, ikaratzi ikyaantasiritari piyari, yokiryaa-kaayitaji oshiki mawityaakiri. ²² Irojatzii ikantan-tanakariri ikaratzi pokaintsiri: “Aririka pimpiyanaji, pinkamantapajiri Juan okaratzi piñajantakiri awiroka nantakiri, okaratzi pikima-jaanta-kinari aajatzi. Tima naminakaa-yitajiri mawityaakiri, naniita-kaayitajiri kisoporokiri, nisita-kota-kaayitairi pathaa-waita-tsiri, nokimakaa-yitajiri atsikimpityari, nañaakaa-yitajiri kaminkari, nokinkithata-kota-jiniri Kamiithari Ñaantsi asinonkainkari-payi. ²³ Tima tasonka-wintaari inkantai-tajiri inkarati kaari kisosiri-wintajinani.”

²⁴ Ikanta ipiyajiitanaja ityaantani Juan, isampita-nakiri Jesús ikaratzi piyowinta-kariri, ikinkithata-kotziri Juan, ikantzi: “¿Paitama piñaakiri chapinki otzisi-masiki? ¿Iriima piñaaki kimitarori saworo opiyonka-tonkita-kaaro tampyaa? † ²⁵ ¿Piñaakirima iwaniinkata ikithaata? Ti. Tima inkarati waniinkata-chari ikithaata, isaika-pankotziri pinkathari. ²⁶ Tima irootaki pijata-sitan-takariri piyojiitaki

† 7:24 kimitarori saworo opiyonka-tonkita-kaaro tampyaa = atziri sipita-siriri

Kamantan-tzinkari inatzii. Tima imapirota-tziiro irirori yanaanakiri pasini Kamantan-tzinkari-payi. ²⁷ Tima iriitaki isankinata-koitakiri pairani, ikantaitaki:

Pamini, aritaki nontyaantaki ityaaroni inkamanta-kotimi,

Iriitaki witsikaan-timini tsika pinkina-paaki.

²⁸ Pinkimi nokantzi naaka: Pairani oshiki atziri tzimawitain-chari, tikatsi anairini Juan okaratzi iyota-nitakari. Iriima inkarati tsinampa-siritaa-tsini, impinkathari-wintairi Pawa, aritaki yanaakotairi Juan.” ²⁹ Ikaratzi kimakiriri ikantayitakiri Juan, ikantanakiri: “Nonintzi pinki-waatina.” Ari imatzita-nakaro inintzi inki-waataitiri ikaratzi sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki. Ari imonkaratzirori okaratzi inintakaan-takiri Pawa. ³⁰ Irima Nasitantaniripayi aajatzi Yomitaan-taniri-payi ti isinityaa inkiwaa-yitiri Juan, ari yaparatzirori okaratzi ikasiya-kaantziri Pawa.

³¹ Ipoñaa ikantzi Jesús: “¿Paitama nosiyakaawin-tiriri yokaiti atziri? ³² Nonkimita-kaantiri washaantawai-rintzi iintsi owaankiirintsiki aririka isiyakaa-waityaa ikaratzi yintsijiitzi, inkanta-wakaa-jiityaa: ‘Thami ashowiriti amashaitan-tyaari.’ Ti ininti. Ikantawita: ‘Thami ampanthai awasiritan-tyaari.’ Ti ininti. ³³ Aritaki pikanta-jiitaka awirokaiti. Piñaawitakari Juan itzitapaakaro owaritintsi, ti iriro kachori, pikanta-jiitakiri: ‘Ikyaantasiritari piyari, irootaki itziwaitantari.’ † ³⁴ Ikanta ipokaki Itomi Atziri, ti intziwityaaro irirori

† 7:33 owaritintsi = pan; kachori = vino

owaritintsi, iriro kachori. Ikantai-takiri: ‘Kaari-pirori inatzi, niyawai-rintzi, sinki-ryaantzi, yaapatyaari sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki, yaapatyaari aajatzi kaari-piro-siriri.’
³⁵ Tikatsi ompaityaa ikantai-takiriri, tima aririka iñiitairo onkarati awisatsini apaata, ari iyoitajiri omapiro iyota-nita.” §

Yariitari Jesús Nasitantaniri paitachari Simón

³⁶ Ikanta aponi Nasitantaniri yaanakiri Jesús iwakaiyaari. Ariijiitaka iwankoki, saikapaaki Jesús iwapiintaita. ³⁷ Okanta aponi kaari-piro-siriri kooya nampitarori anta, okimako-wintakiri Jesús ariitaka iwankoki Nasitantaniri iwajiityaa, jataki iroori aakotanaki kasankaari owantaro onaki iwitsikai-tziro mapinaki. *

³⁸ Okatziyi-mota-paakari iitziki Jesús, irayi-mota-paakari. Okanta othaatanaka ooyaaki okiki ashitapaakiri iitziki, oshitanta-tzimaitari oisi. Ipoñaa onintaa-kitzi-waitakiri, osaitan-tanakari kasankaari.

³⁹ Ikanta iñaakiri Nasitantaniri amakiriri Jesús, ikanta-siritanaki: “Omapiro-rikami Inkamantantzinkariti yoka, ari iyotakiromi tsika okantawaita iroka kooya antakiri, tima kaari-piro-siriri onatzi.” ⁴⁰ Ipoñaa ikantanakiri Jesús yoka Nasitantaniri: “Simón, tzimatsi nonintziri nonkantimi.” Ikantzi irirori: “Intsiyaa pinkantinaro yomitaan-taniri.”

⁴¹ Ikantzi Jesús: “Tzimatsi atziri pinatziriri pasini apiti atziri. Aponi ipina-pirotaki oshiki

§ 7:35 onkarati awisatsini = onkarati owajiitani * 7:37 mapinaki = alabastro

kiriiki, iriima pasini ipinatakiri kapichiini. †
⁴² Okanta apaata, ti onkanti yoka apiti atziri yoipyaajiri kiriiki, ipiyaakoi-tairi iririiwitani apitiroiti. Intsityaa pinkantina, ¿Itzimikama itako-pirotan-tachani?”⁴³ Ikantzi Simón: “Iriira itako-pirotan-tacha atziri ipyaako-piroi-takiri iriiwitani.” Ikantzi Jesús: “Pimatakiro awiroka pikantakiri.”⁴⁴ Yaminanakiro Jesús osaikaki kooya, ikantziri Simón: “¿Piñaakiro antakiri iroka kooya? Tima nokyaa-wankowitakami awiroka, titzimaita pimpina nijaa nonkiwa-kitzita-paakyaari. Irooma iroka kooya, okiwa-kitzitan-takanaro ooyaaki sitowanaintsiri okiki, ipoñaa oshitan-takanaro oisi.⁴⁵ Ti pininta-porota-wakina piwithata-wakyaana awiroka, irooma iroka kooya oshiki onintaa-kiitakina.⁴⁶ Ti pisai-patzii-totan-tyaanari awiroka yiinkantsi pimpinkathatina, irooma iroka kooya, osaitan-takanaro kasankaari noitziki.⁴⁷ Oshiki okaaripiro-siri-witaka iroka kooya, impyaakoi-tajiniro okantakaaro oshiki otakotantaka. Iriima ikaratzi ipyaakoi-tziri kapichiini, kapichiini itakotanta.”⁴⁸ Ipoñaa ikantanakiro kooya: “Ipyaakoi-tajimiro okaratzi pikaaripiro-siri-witaka.”⁴⁹ Ikantajiitanaki ikaratzi itsipajiitari: “¿Paitatyaakama yoka ikantantyaarori kaari-pirori impyaakotantiro?”⁵⁰ Aikiro ikantana-kitziro Jesús iroka kooya: “Pijatai kamiitha, iro pawisako-siritan-taari pawintaana.”

† 7:41 ipinatakiri oshiki kiriiki = 500 denario; ipinatakiri kapichiini = 50 denario

8

Kooya amitako-yitakiriri Jesús

¹ Ikanta itsipayitakari Jesús 12 iyomitaani, yapirotakiro maaroni nampitsi ikinkithataki tsika ikanta-kota Pawa ipinkathari-wintantai. ² Ari itsipataro kooya-payi okaratzi yisita-kota-kaajiri ikyaantasiritaro piyari, okaratzi mantsiya-yiwita-chari aajatzi. Iroka okaratzi oyaatakiriri: María, ipaitai-tziri Pankothanthaari-sato, ikyaantasiritari ikaratzi 7 piyari, ³ opoñaapaaka Juana iina Chuza impiratani Herodes, opoñaapaaka Susana. Tzimatsi aajatzi pasini-payi kooya okaratzi opapiinta-kiriri kiriiki Jesús.

Isiyakaa-wintziri Jesús pankiwai-ryaantzi
(Mt. 13.1-15,18-23; Mr. 4.1-20)

⁴ Ikanta ipiyotzi-winta-paakari Jesús oshiki atziri. Iriitaki poñaayitain-chari pasiniki-payi nampitsi inintzi iñiiri. Isiyakaa-winta-tziiniri okaratzi iyomitaa-yitziriri, ikantziri: ⁵ “Tzimatsi pankiwai-rintzi jatatsiri impanki-waiti. Ikanta yookai-kitakiro iwankiri, tzimatsi ookaikita-painchari awotsiki, ithonka yaatzikaikii-takiro. Ikanta ipokajiitaki tsimiri, iwapaakaro. ⁶ Tzimatsi pasini ookaikita-painchari omapi-poro-kitzi kipatsi. Okanta oshooka-witanaka, sintsiini osampisitanaki, tima ti otsinka-pathati kipatsi. ⁷ Tzimatsi pasini ookaikita-painchari kitoochii-masiki. Okonowa-nakaro kitoochii-masi oshooka-witanaka. Okanta anaanakiro kitoochii oshookanaki, kamanaki pankirintsi.

⁸ Irooma pasini ookaikita-painchari okamiitha-pathatzi kipatsi, saankana okanta oshookapaaki, kithokitanaki. Tima tzimatsi shookapain-tsiri kamiitha.” Ikanta ikaratakiro ikinkithataki, ari ikaimanaki ikantanaki: “Okowa-pirotatyaa iroka, ontzimatyii pinkimisanta-jiitawaki maaroni.” *

⁹ Ari isampita-nakiri iyomitaani-payi, ikantziri: “¿Paitama siyakaa-winta-chari okaratzi piyomitaan-takiri?” ¹⁰ Ikantzi Jesús: “Isinitai-takimiro awiroka piyota-kotairo tsika okanta-kotaka ipinkathari-wintantai Pawa. Iriima pasini-payi, airo nokaman-tziri, apatziro nosiyakaa-wintiniri. Ari yaminawi-jiityaa, airo iñaamaitaro. Ari inkimawi-jiita-kyaaro, airo ikimatha-tzimaitaro.

¹¹ Iroka okanta-kota nosiyakaa-wintakiri: Iroka okithoki ipankitai-takiri, irootaki siyakaa-wintacha iñaani Pawa. ¹² Okaratzi ookaikita-painchari awotsiki, osiyakaa-wintari kimawitarori ñaantsi, ipokapaaki Kamaari imaisanta-kaapaakiri, ti inkimisanti, airo yawisako-siritai. ¹³ Ari okimita ookaikita-painchari omapi-poro-kitzi, osiyakaa-wintari kimawitarori ñaantsi, intsipayini ikimisantawita. Ti iyotako-pirota-tyiuro ñaantsi, iwashaanta-nakiro ikimisantzi. Ti inkisa-sityaaro yantakai-takiri kaari-pirori, tima ikimitakaro pankirintsi ti ontzima-piroti oparitha. ¹⁴ Ari okimita ookaikita-painchari okitoochii-masitzi, osiyakaa-wintari kimawitarori ñaantsi. Okantakaan-tziro

* **8:8** shookapain-tsiri kamiitha = okaratzi 100 okithoki

okantzimo-siri-waitari, ikinkithasiri-waita yashaarantyyaa, iniwiwaitaro intharowinta-waityyaa. Irootaki anaanakiro ñaantsi ikimawitakari, isiyakaro pankirintsi kaari kithota-tsini. ¹⁵ Irooma okitho ookaikita-painchari okamiitha-pathatzi kipatsi, osiyakaa-wintari kimisanta-najirori ñaantsi, kamiithasiri ikantanaja, amawiwaini ikanta, isiya-kotakaro pankirintsi saankana oshookanaki, oshiki okithotanaki.”

Onkoñaata-koyitai omanako-yiwitain-chari
(Mr. 4.21-25)

¹⁶ “Aninti-rika ooshiri ootamintotsi, ti antata-kotiri. Ti awakotiri otapinaki. Owakotziri jinoki inkini inkoñiinkata-koti ikaratzi kyaintsiri.

† ¹⁷ Ari onkimityaari aajatzi, ontzimatyii onkoñaata-koyitai omanako-yiwitain-chari, oiñaarontajiro kaari ikimatha-witaita pairani.

¹⁸ Paamawintyaaro okaratzi pikimakiri. Tsikarika itzimi otzimi-motakiri, ari ontzimimopirotaire oshiki. Iriima kaari otzimi-motzi, imapiroitajiri yaapithaitaire okaratzi tzimimowitariri.” ‡

Irinero Jesús aajatzi iririntzi-payi
(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹ Okanta opoka-sitakiri irinero Jesús otsipatakari iririntzi-payi oñiiri. Titzimaita

† **8:16** otapinaki = otapinaki amaaminto, ojinoki-niinta-yitatzii imaaminto-payi osiyaaromi okaratzi ojinoki-yitzi minkontsi-tapi

‡ **8:18** Okaratzi kinkithata-kota-chari aka, iroka okanta-kota: “Kapichiini-rika pikimisanta-wakiro nokanta-kimiri, kapichiini piyotajiro. Irooma pinkimisanta-pirotawaki-rika, oshiki piyotawakiri, aikiro noyotakaa-pirota-nakitziimiro.”

onkanti oñiiri itzikakiro atziri piyotzi-wintakariri. ²⁰ Ari ikamantai-takiri, ikantai-tziri: “Ari opoki piniro otsipatakari, pirintzi-payi, onintzi oñiimi.” ²¹ Ikantanaki irirori: “Ikaratzi kimairori iñaani Pawa, yantanajiro aajatzi okaratzi inintakairiri, iriitaki nirintzitari, irootaki nonirontari.”

Imairintziro Jesús tampyaa

(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²² Ari ititanaka Jesús pitotsiki itsipatanaari iyomitaani-payi, ikantanajiri: “Thami amontyaaji intatzikironta.” Jaitijiitaki. ²³ Ikanta imontyaa-kojiita, maanaki Jesús. Ari itampyaata-kotaki niyankyaa-niki inkaari, antaro osinkyataanaki, titaata-paaka nijaa pitotsiki, irootaintsi itsitsiya-kota-jiiti. ²⁴ Ijatasitai-tanakiri Jesús, iwakiryii-tapaakiri, ikantaitziri: “¡Yomitaanari! ¡Yomitaanari! ¡Atsitsiyakotatyii!” Piriintanaka Jesús, iñaanatanakiro tampyaa, ikantziro: “¡Aritapaaki pitampyaataki!” Ikantziro otamakaani inkaari: “¡Pimairyaatí!” Awisanaki tampyaa, mairyaatanaji inkaari. ²⁵ Ikantziri iyomitaani-payi: “¿Tsikama okinakika pawintaanani?” Tima okiryaaantzi ikantajiitanaka iyomitaani, antaro itharowan-tanakari, ikanta-wakaa-jiita: “¿Paitatyaakama yoka yomairintan-tarori tampyaa, aajatzi inkaari?”

Gadara-satzi yaakiri piyari

(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶ Ikanta imontyaakaro Jesús intatzikiro inkaari Tapowini, ariijiitaka nampitsiki

Gadara. § 27 Iro yaata-kota-paaki-tziini, isiya-sita-wakari yaakiri piyari. Osamanitaki ikyaantasiritari, ti inkithaatajyaa, ti yamitajyaa isaikaji pankotsiki, yasi iwiro isaikawaitzi kitataari-masiki. 28 Ikanta iñaawakiri Jesús, ityirowa-sita-wakari. Kaimanaki sintsiini, ikantzi: “¡Jesús! ¡Itomi Pawapirori! ¿Tsikama pinkantinaka? ¡Ti noninti piwasinonkaina!” 29 (Tima inkisathata-wakitziiri Jesús yoka piyari iwashaantairi yoka atziri. Pairanitaki isaika-siritan-takari. Oshiki yoositan-tawitaitari asirotha, ithatyiro. Isiya-siya-waita otzisi-masiki ikantakaari piyari.) 30 Ipoñaá isampitanakiri: “¿Tsikama pipaitaka?” Ikantajiitzi piyari: “Nopaita ‘Oshikyaantzi.’ ” Tima oshiki piyari saika-siritan-takariri yoka atziri. 31 Aikiro ikantana-kitzii piyari: “Ti noninti papirojiitina.” 32 Ari ipiyotaka tyonkaarikiini oshiki chancho isimokaa-jiitzi. Ikantajiitzi piyari: “Pimintyankina chanchoki.” Ikantzi Jesús: “Pimatiro.” 33 Jatanaki piyari-payi chanchoki, ikyaantasiritapaakiri, irootaki isiyanta-nakari impiritaki, mitaajiita-paaka maaroni inkaariki, apirotaka ipiinkaki.

34 Ikanta iñaakiro aamaako-wintariri chancho-payi okaratzi awisain-tsiri, siyajiitanaka, ikamantanta-paaki nampitsiki, ikamantanakiri aajatzi ikaratzi saikayita-tsiri iwaniki.

35 Ari ipokajiitanaki atziri yaminiro okaratzi awisain-tsiri. Ikanta yariijiita-paaka isaikaki Jesús, iñaapaa-tziiri ikyaantasiritari piyari isaikaki itsipatakari Jesús, ikithaataka, kamiitha

ikantanaja. Itharowa-jiitanaki. ³⁶ Tima inkarati ñaakirori awisain-tsiri, ikamanta-wakiri ikaratzi pokayitain-tsiri, ikantziri: “Iriitaki yoka isita-kota-kaajiriri ikyaantasiritari piyari.” ³⁷ Ikanta nampiyitarori iipatsitiki Gadara-satzi, oshiki isintsiwinta-jiitakari Jesús, ikantziri: “Pijatai, ti noninti pisaikimotina.” Irootaki ikantan-tariri, tima antaroiti itharowan-tanakari. Ari ititanaja Jesús pitotsiki, piyanaka. ³⁸ Isintsiwinta-witawaari yisita-kota-kaajiri, ikantziri: “Nonintzi noyaata-nakimi.” Yakanakiri Jesús, ikantziri: ³⁹ “Airo piyaatana, pijatai pinampiki pikamantantai, pinkantapaji: ‘Iwawisaa-kotaana Pawa.’ ” Imatakiro yoka atziri, jataji inampiki, ikamanta-pajiri maaroni atziri, ikantapajiri: “Iwawisaa-kotaana Jesús.”

Irisinto Jairo aajatzi kooya antzita-kiriri iithaari Jesús

(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

⁴⁰ Ikanta ipiyaja Jesús, kimosiriwinta ipiyotziwinta-waari atziri, tima iriitaki iyaakoniintakiri.

⁴¹ Tzimatsi aparoni atziri ipaita Jairo, iriitaki jiwatakaan-tatsiri karapapankoki. Iñaapaakiri Jesús, ityiirowa-sita-paakari, ikantapaakiri: “Pinkathari, nonintzi pijati nowankoki.” ⁴² Tima onkami-matatzi yapintoti irisinto. Ari tzimaki iroori okaratzi 12 osarintsiti. Iyaatanakiri Jesús pokasita-kiriri. Ikanta iyaatzirira atziri-payi yoka Jesús, yatsinaki-matakiri.

⁴³ Okanta aparoni kooya sokaawaita-chari iraani, tzima-kotaki 12 osarintsi omantsiya-waitaki, tikatsi-tzimaita kantironi yaawintiro.

Tima thonka-kotaka oiriikiti aawinta-kaanta-witaka. ⁴⁴ Okina-sita-paakiri itaapiiki Jesús, antzitakiri kapichiini opatziki iithaari. Apatha-kiro isita-kotanaki osokaawaita iraani. ⁴⁵ Ipoñaa isampitan-tanaki Jesús, ikantzi: “¿Ninkama antakinari?” Tikatsi kamanta-tsini ipaita antzita-kiriri. Ari iñaaawaitanaki Pedro itsipatakari ikarajiitzi, ikantzi: “Yotanári, tima piñaakiri yatsinaki-matakimi oshiki atziri.” ⁴⁶ Aikiro isintsita-nakitzi Jesús ikantzi: “Ninkama antakinari. Tima nokimawakiro nosintsinka tzimatsi isita-kotanaintsiri.” ⁴⁷ Okanta oñaakiro iroka kooyaka ti omana-kotyaa okaratzi antakiri, piyonkawaitanaka, opoka-sita-paakiri Jesús, otyiirowa-sita-paakari, maaroni ikimaitakiro okamanta-kota, ikimaitakiro tsika okanta omapoka-sitanaka isita-kotanaji osokaawaita iraani. ⁴⁸ Ikantanakiro irirori: “Kooyá, irootaki isitakotaa-jimiri pawintajana. Kantatsi pijatai, kimosiri pinkanta-najyaa.”

⁴⁹ Tikira-mintha inthonkiro Jesús iñaanatziro kooya, ariitapaaka poñainchari iwankoki jiwari, ikantapaakiri: “Kamakira pisinto, aritapaaki piñaasirinkiri yomitaan-taniri.” ⁵⁰ Ikanta ikimakiri Jesús ariitapain-chari, ikantanakiri irirori: “Airo pitharowa-siwaita. Pawintyaana, aritaki isita-kotaji.” ⁵¹ Ikanta yariijiita-paaka pankotsiki, tikatsi isiniti inkyaapaaki, intaini Pedro, Jacobo, Juan, asitarori irisinto aajatzi iniro. ⁵² Oshiki irakota-jiitaro kamaintsiri. Ikantapaaki Jesús: “Airo piraajiita, ti onkami, omakoryaatzii.” ⁵³ Thainka-siri iwawitai-takari Jesús, tima omapiro iñiitakiro okamaki iintsi.

⁵⁴ Ikanta yairika-wakota-paakiro Jesús, iñaana-tzimaitaro sintsiini, ikantziro: “¡linsi, pimpiinti!” ⁵⁵ Piyasirin-katapaaka iintsi, piriintanaja. Ari ikantzi Jesús: “Pimpiro oyaari.” ⁵⁶ Okiryantzi ikantawinta-nakari Jesús yoka asitarori iintsi. Aikiro ikantana-kitzii Jesús: “Ti noninti pikamantantiro okaratzi piñaakiri.”

9

Ityaantai-tziri 12 Oyomitaari (Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

¹ Ipoña yapatotakiri Jesús 12 iyomitaani ipajiinkaakiri isintsinka. Imatanakiro irirori yisita-kota-kaayitziri ikyaantasiritari piyari aajatzi mantsiyarintsi-payi. ² Ityaankakiri ikamantantiro tsika okanta-kota ipinkathari-wintantai Pawa, yisita-kota-kaayitairi mantsiyata-tsiri. ³ Ikantayitakiri: “Airo paanaki tsika ompaityaa, airo paanaki pikotzikiiri, pitharati, piwariti, piirikiti, airo paanaki aajatzi pasini pithaari. ⁴ Aririka pariitakyaa pankotsiki, ari pimaapaki irojatzi pawisan-takyaari. ⁵ Airorika yaakamiithai-tzimi anta, pawisa-pithatiri, pitikanajiro pipatsi-kitziti, iro iyotantaityaari ti inkimisanti.” * ⁶ Ikanta ijajiitaki iyomitaani, ithonka ikamantantakiro nampitsiki Kamiithari Ñaantsi, oshiki mantsiyari yisita-kota-kaayitaki.

Ikamantakari Juan Kiwaatantaniri (Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

* 9:5 otikirori iipatsi-kitziti

⁷ Ikanta pinkathari Herodes ikima-kotakiri Jesús okaratzi yantayitakiri, okantzimo-siritanakari, tima tzimatsi kantatsiri: “Añaajira Juan Kiwaatantaniri.” ⁸ Pasini kantatsiri: “Elías inatzii.” Ikantaitzi aajatzi: “Aamaasitya iri piriintaacha pasini Kamantan-tzinkari tzimita-chari pairani.” ⁹ Irojatzii ikantan-tanakari Herodes: “Nowisa-kaantakiri Juan. ¿Tsikama itzimi nokima-kotziri iroñaaka?” Oshiki inintawitaka ifiirimi Jesús.

Iwajiita 5000 sirampari

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-34; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Ikanta ipiyayitaara Otyaankaari. ¹¹ Iro kantacha iyojiitaki atziri tsika ikinaki, iyaakanakiri. Yaawakiri Jesús kamiitha yokaiti, ikaman-takiri tsika okanta-kota impinkathari-wintantai Pawa, yisita-kota-kaayitakiri mantsiya-yitatsiri. ¹² Aritaki tsitiniityaanaki, ipokapaaki iyomitaani ikaratzi 12, ikantapaakiri: “Pityaan-tajiri atziripayi nampitsiki, yamini tsika imayi, tsika iyaa aajatzi, aamaa-sityaa tzimatsi-rika owaantsiki. Tima asaikatzi otzisi-masiki.” ¹³ Ari ikantzi Jesús: “Pimpiri awiroka iyaari.” Ari ikantajiitzi: “Tikatsi nopiriri, apatziro itzimi ikaratzi apiti sima aajatzi okaratzi 5 yatantari. ¿Pinintzima nojati namananta-kitiniri iyaari maaroni atziri?” † ¹⁴ Aamaaka ikarajiitzi 5000 sirampari apatotain-chari. Ipoña Jesús ikantziri iyomitaani: “Papatoyitiri inkarati 50 atziri pimisaika-yitiri, ari pinkimita-kiriri maaroni.” ¹⁵ Ari ikantakiro, imisaikakiri maaroni atziri.

† 9:13 yatantari = pan

¹⁶ Ipoñaa yaakiri Jesús yoka sima aajatzi yantari, aminanaki inkitiki, ipaasoonki-wintakiro. Ipitoryaakiro, ipayitakiri iyomitaani, iwawisaa-kiniri irirori atziri-payi piyotain-chari. ¹⁷ Tima maaroni iwajiitaka, kimaniinta-jiitaka. Iyoy-aajiro okaratzi tzimaraanta-naintsiri, itiyitajiro okaratzi 12 kantziri jaikitaa-tsiri.

*Iyotaki Pedro: Saipatzii-totaari inatzi Jesús
(Mt. 16.13-20; Mr. 8.27-30)*

¹⁸ Ikanta isaiki Jesús yamanajiitzi itsipatari iyomitaani. Ari isampita-kiriri ikantziri: “¿Paitama ikinkithasirita-kotanari atziri-payi?” ¹⁹ Akajiitanaki iyomitaani, ikantzi: “Tzimatsi atziri kantatsiri, Juan Kiwaatantaniri pinatzii. Ikantzi pasini Elías pinatzii awiroka. Tzimatsi kantayita-tsiri aajatzi, iriitaki itarori Kamantan-tzinkari añaaajatsiri’ ” ²⁰ Ipoñaa ikantzi Jesús: “¿Tsikama pikanta-jiitzi awiroka?” Ari yakanaki Pedro, ikantzi: “Awirokataki Saipatzii-totaari poñaachari Pawaki.” ²¹ Ari ikantanakiri Jesús: “Airo pikamanta-kotana.”

*Ikinkithata-kotziro Jesús iwamaitiri
(Mt. 16.21-28; Mr. 8.31-9.1)*

²² Aikiro ikantana-kitzii: “Antaro inkimaatsita-kaiyaana Antari-konaiti, ijiwari-payi Ompiratorintsitaari, aajatzi Yomitaan-taniri-payi, aritaki iwa-kaantakina. Iro mawatapain-tsiri kitaitiri, añaaajana.”

²³ Ipoñaa ikantanakiri maaroni: “Tzimatsirika nintatsiri intsipatyaana, iwashaantairo inintasi-yitari yantiro, onkanta-wityaa ipaikakoi-tirimi, intsipata-piintyaana kitaitiriki.

24 Tima inkarati itakowaita-chari yantayitziro inintayitziro irirori, ari impyaa-sitajyaa. Iriima ikaratzi atsiwintarori yantanajiro nonintziri naaka irootaki ikamawintan-tanari, aritaki yawisako-siritai. 25 Aminaasi-waita otzimi-motantzi waararonsi aka kipatsiki, aritaki ompyaaakaa-sitan-tajyaa. 26 Tima inkarati pasikiko-wintyaanani naaka aajatzi okaratzi nokinkithata-koyitakiri, ari imatapajiri aajatzi Itomi Atziri impasiki-kowinta-pajiri apaata aririka impiyi yamajiro iwaniinkaro, irasi Asitariri, aajatzi irasi Maninkariiti tasorintsitaa-tsini.” 27 Ipoñaa ikantanaki aajatzi Jesús: “Omapiroatyaa, tzimatsi pikaratziri aka, tikira pinkamiita aritaki piñaakiro tsika inkantyyaa Pawa impinkathari-wintanti.”

Isiparyii-motziri Jesús iyomitaani
(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

28 Okanta awisaki 8 kitaitiri, tonkaanaki Jesús otzisiki yamani, ari itsipata-nakari Pedro, Jacobo aajatzi Juan. 29 Ikanta yamanira, ari ipasini-porotanaki Jesús, kitamaaro okantanaka iithaari osiparyaanaki. 30 Iñiitatzi apiti katziya-painchari itsipata-paakari Jesús, Moisés inatzi itsipatakari Elías. 31 Otapotakari iwaniinkaro tsika ikatziya-jiita-paaka, ari ikinkitha-kojiitziro tsika inkantaitiri Jesús impyaaakai-tyaari Aapatyaawiniki. 32 Tima ayimata-kirira Pedro iwochokini aajatzi ikimitakari ikaratzi itsipatakari. Okanta awishi-mota-nakiri iwochokini, iñaatziro

iwaniinkaro Jesús itsipata-karira apiti koñaata-paintsiri. ³³ Iro ipiyi-matanaka apitira tsipata-paintariri Jesús, ikantzi Pedro: “¡Yomitaanarí! Omapiro okamiithatzi pamakina aka. Kamiitha nowitsikimi mawa panko-shitantsi: Aparoni pasityaa awiroka, aparoni yasityaa Moisés, yasityaa aparoni Elías.” Iñaawaita-sitanaka Pedro, ti iyoti opaita ikantziri. ³⁴ Iñaawaiminthaitzi Pedro, anaapaakiri minkori, antaro itharowanaki. ³⁵ Ikimatzi iñaawaitai-tanaki minkoriki, ikantaitzi: “Notomi inatzii yoka noyosiitakiri. Pinkimisantairi.” ³⁶ Okarata-paakira ñaantsi iñaawaitai-takiri, iñiitatzi apaniro ikantanaja Jesús ikatziya. Tira ikamantantzi-tyaaro iyomitaani tsika ikanta iñaakiri, imanani iwakiro.

*Yisita-kota-kairi Jesús iintsi yaakiri piyari
(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)*

³⁷ Okanta okitaitita-manaji, oirinka-jiitaja Jesús ipoñaajaro tonkaariki otzisiki, oshiki pokapain-tsiri imonthaa-wajyaari. ³⁸ Ari isatikaka aparoni atziri, kaimanaki sintsiini ikantzi: “¡Yomitaan-tanarí, nonintzi pamininari napintziti notomi! ³⁹ Ikyaaantasiritari piyari, oshiki ikaimakaa-waitziri, isimori-waantitakairi ikamana-waitzi, iposakaa-waitari, ti iwashaantiri kapichiini. ⁴⁰ Nokantawitakari piyomitaani yisita-kota-kayinari, ti imatiri.” ⁴¹ Yakanaki Jesús ikantanaki: “Ti pinkimisantajiiti awiroka, pikinasi-waitaka. ¿Tsikama onkarati nosaiki-mota-najimi noñiironamawitimi? Pamakiri aka pitomi.” ⁴² Ikanta

yamaita-paakiri iintsi, isinkiwinta-kaanakari piyari, tyaanaki osaawiki, antaroiti ipiyonka-waitanaka. Ipoñaa Jesús ikisathatakiri piyari, isita-kotanaji iintsi, yaanajiri asitariri. ⁴³ Tima okiryaantsi ikantajiitanaka atziri iñaakiro isintsinka Pawa.

Yapiitajiro Jesús ikamanta-kota inkami-motanti

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Ipoñaa yapiitakiro Jesús ikantziri iyomitaani: ⁴⁴ “Piwakimpityatyaaro awiroka iroka ñaantsi, okowa-pirotatya. Irootaintsi yaakaan-taitiri Itomi Atziri” ⁴⁵ Iro kantacha ti ikimathajiiitiro okaratzi ikantawitariri, tima imanapithai-tatziiri airo ikimathatantaro. Irootakira itharowan-tajiitari tikatsi sampitirini opaita ikinkithata-kotziri.

Tsika itzimi iriipirota-tsini

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶ Ikanta iyomitaani Jesús ikanta-wakaamintakaro ipaita-rika iriipirota-tsini. ⁴⁷ Iro kantacha iyotaki Jesús opaita ikinkithasiritari iyomitaani-payi. Yaaki aparoni iintsi, imisaikakiri tsika isaikajitzi. ⁴⁸ Ipoñaa ikantzi: “Ikaratzi aakamiithatairiri osiyakariri iintsi yawintaajana, naaka yaakamiithataki. Ari okimitari aajatzi, aririka paakamiithatakina naaka, osiyawaitakaro iriitaki paakamiithatanaji otyaanta-kinari aka. Ikaratzi kaari iriipirota-tsini iroñaaka aka, iriitaki iriipirotaa-tsini apaata.”

Ari akaratziri kaari kisaniiintairi
(Mr. 9.38-40)

⁴⁹ Ipoñaa ikantanaki Juan: “Yomitaanarí, noñaaki chapinki aparoni atziri pairyiirori piwairo, yisita-kota-kayi-maitari ikyaantasiritari piyari. Tira añaajiri ankaratiri aka, nowashaanta-kaakiri.” ⁵⁰ Ikantanaki Jesús: “Airo piwashaanta-kairimi, tima ari akaratziri kaari kisaniiintaini.” ‡

Ikisathatai-tziri Jacobo aajatzi Juan

⁵¹ Aritaki monkaratzi-mata-paaka iwajinokantajyaari Jesús, tonta-siri ikantanaka ijati Aapatyaawiniki. ⁵² Ityaankaki amina-rontirini Ositikii-toniki. ⁵³ Iro kantacha ti inintajiiti Ositikii-toni-satzi inkini-motiri, tima iyojiiti ijatatyii Aapatyaawiniki. ⁵⁴ Ikanta Jacobo aajatzi Juan, ikantanakiri Jesús: “Pinkatharí, thami ankaima-kaanti ookatha-rontsi ompoñaakya inkitiki, ikimitaakiro pairani Elías, yapirotyaata intajyaa yokaiti.” § ⁵⁵ Ari ipithoka-sita-nakari Jesús, ikisathata-nakiri, ikantziri: “Tityaa pinkamiitha-siriti awiroka. ⁵⁶ Tira iro impokantyaari Itomi Atziri aka impyaasi-waitajyaa atziri, ontzimatyii iwawisaa-koyitairi.” Irojatzii ikinanta-nakari pasiniki nampitsi. *

Nintawita-chari iyaatirimi Jesús
(Mt. 8.18-22)

‡ **9:50** akaratziri kaari kisaniiintaini: onasiyita ñaantsi-payi
§ **9:54** ookatha-rontsi = paamari * **9:56** Tzimayitatsi sankinarintsii tsika ti iñiitiro itanakarori iroka ñaantsi aka. onasiyita ñaantsi-payi

⁵⁷ Ikanta yawisanakira Jesús, ikantawitaitawaari awotsiki: “Yomitaanarí, nonintzi noyaata-nakimi tsika pinkinayiti awiroka.”
⁵⁸ Yakanaki Jesús, ikantziri: “Tzimatsira imoro kowincha imaanta-piintari, aajatzi ikimita tsimiri-payi tzimatsi imayiro. Iriima yoka Itomi Atziri ti ontzimi iwanko imaanta-piintyaari irirori.”
⁵⁹ Ipoñaá ikantawita-nakari Jesús pasini: “Piyaatina awiroka.” Ikantzi irirori: “Pinkatharí, noninta-witaka naaka noyaata-nakimi, airotzimaita iroñaaka, nonintatzii noñiuro nonkitata-najiri asitanari, aripaiti noyaatimi.”
⁶⁰ Ikantanakiri Jesús: “Tima inkarati kamasirita-tsiri, aritaki inkitatairi irirori kaminkari-payi. Ontzimatyii pinkinkithatakotajiro awiroka tsika okanta-kota impinkathari-wintantai Pawa.”
⁶¹ Ari ikantawitanaka pasini: “Pinkatharí, nonintzi naaka noyaatimi, iro kantacha pisinitina nowithata-panaatyaari noshininka nonampiki.”
⁶² Yakanaki Jesús, ikantziri: “Apatziro okanta pamina-piintziro pikiya-sitziro piwankiri, tikatsi paminayitanaji pasini. Ari ikimitari kaari washaantaironi yantayita-piintziri, tira iñiuro apanta-pirotzimotyaari impinkathari-wintairi Pawa.”

10

Ityaantai-takiri ikaratzi 70

¹ Okanta okarata-paaki iroka-payi, ari yaminaki Jesús pasini intyaantiri ikaratzi 70, apiti-payi ityaankakiri, ijiwatiri nampitsiki tsika inkinayitanaki irirori. ² Ikantakiri: “Isiyakaro yokapayi atziri osampain-katzi pankirintsi,

titzimaita intzima-piroti atziri koyaaajironi. Pamanajiri awirokaiti Awinkathariti, intyaantiita oshiki jatasitirini atziri-payi, tima tzimatsi oshiki kimisantaa-tsini. ³ Pijajiiti awiroka, naakataki otyaankimiri, pikimitakari ityaankai-tziri ipiraitari tsika ipiyota katsimari owantachari. * ⁴ Airo paanaki piiriikiti, piwariti, piijakontata-sityaa. Airo piwithatari piñaanakiri awotsiki pisamanitzi = kari. ⁵ Aririka pariitakyaa pankotsiki, piwithata-paakyaari saikatsiri. Pinkanta-paakiri: 'Onkamintha pisaika-waiti kamiitha piwankoki.' ⁶ Tzimatsirika aakamiithata-wakimini, aritaki isaikaji kamiitha. Irooma airorika yaakamiithatzimi, ampinaa-sita piwitha-witapaakari. ⁷ Ari pimaapaaki pankotsiki tsika pariitaka, airo pamina-minatzi pasini pankotsi. Ari piyaari, pirayitiro impaitimiri. Tima ontzimatyii impinaitiri antawaita-tsiri. ⁸ Aririka yaakamiithataitimi nampitsiki tsika pariitakyaa, piyaaro onkarati impaitimiri anta. ⁹ Pisita-kota-kaayitiri mansiyari anta, pinkantiri: 'Irootaintsi impinkathari-wintantaji Pawa.' ¹⁰ Irooma pariitakyaa pasiniki nampitsi, airorika yaakamiithai-tzimi, pawisa-pithatiri, pinkantanakiri: ¹¹ 'Ari notikanajiro noipatsi-kitziti aka, irootaki iyotaitan-tyaari ti pinkimisanti. Iro kantacha, ontzimatyii piyoti irootaintsi impinkathari-wintantaji Pawa.' † ¹² Iro kantacha, apaata owiraantyaaroni kitaitiri,

* **10:3** ipiraitari = oisha; owantachari = lobo † **10:11** otikirori iipatsi-kitziti

imapiro-i-tairi iwasankitaitiri irirori nampitarori anta, aritaki anaajiro inkantai-tajiri Paamaarini-satzi.”

Ikanta-machiitziri kisosiriri nampitsiki-payi
(Mt. 11.20-24)

¹³ “Ikanta-machiitzimi Simapankoni-satzi aajatzi nampitarori Corazín. Oshiki piñaawitakaro notasonka-wintantaki, titzimaita pinkimisanta-jiiti. Iriimi ñaakinani Mapini-satzi aajatzi Simaa-satzi, aritaki inkithaata-nakyaaromi mirimasita-tsiri kithaarintsi, saikawaita-nakimi samampoki iwasirita-kotyaa ikaaripiro-siri-yitaki, inkimisantaimi maaroni iriroriiti. † ¹⁴ Awirokatakaki imapiroiti iwasankitaitiri apaata aririka yaminakoi-tairi maaroni yantaitakiri. Aritaki anaajiro inkantaitiri Mapini-satzi aajatzi Simaa-satzi. ¹⁵ Aajatzi awirokaiti nampitarori Capernaum, pikinkithasiriwita pijatai inkitiki, apatziro pijamatsitaji tsika ikinayitzi kaminkari.

¹⁶ Tzimatsi-rika kimisantimini, naakatakaki ikimisantaki. Itzimi-rika maninta-sirita-kimini, naaka imaninta-siritaki. Itzimi-rika maninta-sirita-kinari naaka, imanintakiri tsika itzimi otyaanka-kinari aka.”

Ipiyayitaja ityaankai-takiri ikaratzi 70

¹⁷ Tima kimosiri ipiyajiitaja ityaankai-takiri karatatsiri 70, ikantayitapaji: “Pinkatharí, tima awiroka otyaanka-kinari, yantziro piyari

† **10:13** mirimasita-tsiri kithaarintsi; Tima yokaiti nampitarori Corazín aajatzi Simapankoni-satzi, Judá-iti inatzii. Iriima Mapini-satzi aajatzi Simaa-satzi, pasini-satziiti inayitzi, ti ishininkatyaari Judá-iti.

nokanta-yitziriri.” § 18 Ari ikantzi Jesús: “Noñaakiri Kamaari iwaryii-takiri inkitiki ikimiwaitakaro oporiryaatzi ookatha-rontsi.

* 19 Tima naaka kantakaaro otzimi-motan-tamiri pisintsinka, aritaki onkantaki pisatikan-tyaari maranki aajatzi kitoniro-payi. Ari piitsinampaakiri piyari kisaniiintzimiri, tikatsi-tzimaita awishi-motimini. 20 Airotzimaita pikimo-siri-winta-sitaro yantakiro piyari pikanta-kiriri. Apatziro pinkimo-siri-wintiro isankinai-tajiro piwairo-payi inkitiki.”

Ikimo-siritzi Jesús

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

21 Irojatzzi ikimo-siritan-tanakari Jesús, ikantanaki: Mt 11.25-26 “Apaá, tima awiroka pinkathari-wintziriri inkiti-satzi aajatzi kipatsi-satzi, oshiki nowisiryaaawintakami. Tima awiroka omanitzi-motakiri yotaniriiti iroka-payi, iriitaki piyotakaa-yitaji osiyariri iintsi itsinampa-siritzi. Ari okanta, tima irootaki onimota-kimiri awiroka Asitanarí.” 22 Ikantanakiri piyotsiwintakariri: “Iriitaki Asitanari oyota-kayi-narori maaroni. Apatziro iyotana irirori, tima Itomi iwana. Ari nokimitari naaka apatziro noyotziri Asitanari, kantacha noyotakaa-yitajiri nonintziri naaka iyotajiri.”

23 Ipoñaá yapatotakiri Jesús maaroni iyomitaani, yaanakiri intyaatsikaini, ikantakiri: “Tasonka-wintaari iwaitiri inkarati ñaayitajironi okaratzi piñaayitajiri awiroka. 24 Tima

§ 10:17 otyaanka: wairontsi

* 10:18 Kamaari =

tzimawitacha oshiki Kamantan-tzinkari, aajatzí pinkathariiti nintawitain-chari iñiiromi okaratzi piñaakiri, okaratzi pikimayitajiri aajatzi awirokaiti. Titzimaita inkimajiitiro.”

Nisironkatan-taniri Ositikii-toni-satzi

²⁵ Ari isaikakiri Yomitaan-tzirori ikantakaan-taitsiri, inintzi inkompita-kaiyaari Jesús, ikan-takiri: “¡Yomitaan-taniri! ¿Paitama nantiri naaka nañaanitan-tajyaari?” ²⁶ Ikantzi Jesús: “¿Paitama isankinai-takiri Ikantakaan-taitsiriki? ¿Tsikama okanta piyota-kotziro awiroka?” ²⁷ Ari ikantzi Yomitaan-taniri: “Piwinkathariti inatzi Pawa, ontzimatyii pininta-piro-tajiri, pininta-siri-tajiri, pininta-sintsi-tajiri. Osiriki piwairi. Pintakota-jyaari pishininka, pinkimita-kaantiri pitakota awiroka.” ²⁸ Ikantzi Jesús: “Omapiro pikantakiri. Pantiro iroka, aritaki pañaanitai.”

²⁹ Ari ininta-jaantzi intzikaa-winta-nakyyaa, isampita-nakiri Jesús, ikantziri: “¿Tsikama itzimika nonkimita-kaantiri ashininka?” ³⁰ Ikantzi Jesús: “Tzimatsi ashininka poñaachari Aapatyaawiniki inintzi ijatiro Kasiryaariki. Okanta niyaanki-thaki awotsi, imonthaakari kosintzi, yaapithatakiri okaratzi tzimi-motziriri, iposawaitanakiri, yookanakiri awotsi-nampiki ikami-mataki. ³¹ Ari ipokaki Ompira-tasorintsitaari, ishininka inawita, iñaawita-paakari inaryaaka, ti yaminanakiri yawisa-pithata-nakiri. ³² Ari ikimitakari aajatzi Leví-iti, irijatzi ishininka, iriitaki amita-kotanta-piinta-tsiri Tasorintsi-pankoki. Iñaawita-paakari inaryaaka, ti yaminanakiri yawisa-pithata-nakiri. ³³ Ikanta ipokaki Ositikii-toni-satzi,

kaari ishininka irirori. Iñaapaakiri inaryaa, inisironkata-paakiri. ³⁴ Yaawinta-paakiri itziritan-takari aawinta-rontsi, ipoña ikyaa-kota-kaanakari ipiraki, yaanakiri nampitsiki. Iriitaki amina-kiriri. † ³⁵ Okanta okitaitita-manaji, yaaki apiti kiriiki, ipinako-wintanaki, ikantanaki: ‘Pamininari yoka. Aririka nompiyaki apaata, nompinata-pajimi okaratzi paminakinari.’ ” ‡ ³⁶ Ari isampitziri Jesús yoka Yomitaan-taniri, ikantziri: “Mawa ikaratzi ñaakiriri ikositai-tziri. ¿Tsikama itzimika kimitakaan-takariri ishininka?” ³⁷ Yakanaki irirori, ikantzi: “Iriitaki yoka nisironkata-paakariri.” Ikantzi Jesús: “Pijatai, irojatzi pimatapajiri awiroka.”

Yariitaro Jesús owankoki Marta aajatzi María

³⁸ Ikanta yawisanaki Jesús ariitaka pasiniki nampitsi. Ari osaikiri kooya paitachari Marta, iro isaiki-mota-paaki owankoki. ³⁹ Iroka kooya tzimatsi irinto opaita María. Irootaki tsipata-wakariri Jesús okimisantziri ikinkitha-waitzi. ⁴⁰ Irooma Marta oshiki okantzi-motakaro amina-mina-waitzi opawakiriri Jesús. Iroora opoka-sitan-takariri, okantapaakiri: “Pinkatharí, owapintaakina nirinto. ¿Pinkantinaro amitakota-wakina?” ⁴¹ Iro kantacha ikantanakiro Jesús: “Marta, ¿paitama okantzimo-siritan-tamiri onkarati

† **10:34** ipira = mora; itziritan-takari aawinta-rontsi = yiinkantsi aajatzi poitatsiri (vino) ‡ **10:35** kiriiki = denario, iriitaki ipinatanta-piintai-tziri yantawaitaitzi aparoni kitaitiri

pantayitiri? ⁴² Aparoni okanta ninta-pirotachari, irootaki onintakiri iroori María tikatsira kantironi yaapithatajiro.”

11

*Ikinkithata-kotziro Jesús amanaantsi
(Mt. 6.9-15; 7.7-11)*

¹ Ipoña*a* ijataki Jesús yamani. Ikanta ithonka-kiro, ari ikantakiriri aparoni iyomitaani: “Pinkathari, piyomitainaro yamanaitzi, ikimitairo Juan iyomitaakiri iyomitaani irirori.” ² Ari ikantzi Jesús: “Iroka pinkanti pamana-piinti awiroka:

Asitanari, nampitarori inkitiki,

Tasorintsi onatzii piwairo.

Pimpinkathari-wintantaji.

Pantakaan-tajiro aka kipatsiki okaratzi pinintakaantairi awiroka.

Pinkimita-kaantairi saikatsiri inkitiki, yantayitziro okaratzi pininta-kairiri. *

³ Pimpa-piintinaro kowityii-motanari noyaari. †

⁴ Pimpyaakota-jinaro nokaaripiro-siri-waitaki, Tima nomatakiro naaka, nopyaakotajiri ikaratzi awaaripiro-sirita-kinari.

Airo pisinitaana iñaantai-tyaana, inintaiti yanta-kayi-tinaro kaari-pirori.”

⁵ Ipoña*a* ikantanakiri aajatzi: “Aririka intzimi aparoni pitsipa-winthari, impokaki niyaankiiti, inkantimi: ‘Pimpawakina mawa

* **11:2** Tzimayitatsi sankinarintsi tsika ti iñiitiro ñaantsika “nampitarori inkitiki,” aajatzi owiraantarori iroka ñaantsi aka. onasiyita ñaantsi-payi † **11:3** noyaari = pan

yatantaitari, ‡ 6 tzimatsi ariitachari nowankoki, tikatsi tzimatsini nopawakiriri.’ 7 Impoña pinkanta-wityaari: ‘Airo piñaasirinkana nomaakaa-tziiri nintsiti-payi, tima nasitakiro nowanko, irootaki airo okantanta nompimi.’ 8 Kimiwaitaka airo pinintawita pimpiri onkanta-witakyaa iriitwakami pitsipa-minthari. Iro kantacha aikiro isintsitatzii ikampitzimi, ari pisiwinta-nakiro pintzinai, pimpawakiri okaratzi inintziri.” 9 Ikantzi Jesús: “Pinkampitanti, pamina-minatai aajatzi, aritaki impaita-jimiro pinintziri. Pisiyakaantiro aririka pariityaa pankotsiki, pinkanta-paakiri asitarori: ‘Pasitaryiinaro piwanko.’ Aritaki yasitaryaa-kimiro iwanko. 10 Tima aritaki impaitairi kampilan-tatsiri. Inkarati amina-minataironi, aritaki iñaakai-tairi. Aririka inkantanti: ‘Pasitaryiinaro.’ Aritaki yasitaryaitakiniri. 11 Tima aririka inkampitimi pitomi, inkantimi: ‘Apaá, pimpina yatantaitari’ ¿Arima pimpakiri mapi? Aririka inkantimi: ‘Pimpina sima.’ ¿Arima pimpakiri maranki iyaari? § 12 Aririka inkantimi: ‘Pimpina kithokintsi.’ ¿Arima pimpakiri kitoniro? 13 Tima piyoti pitakotari pitomi-payi awiroka, kaari-pirori pinawita. Iriira mapirotzirori Asitairi Inkiti-satzi, itakotari irirori ikaratzi amanayita-piintziriri, inampi-sirita-kaayityaari Tasorinkantsi.”

‡ 11:5 yatantaitari = pan § 11:11 yatantaitari = pan; Tzimay-itatsi sankinarintsi tsika ti iñiitiro iroka ñaantsi satikain-chari niyaankiniki aka. onasiyita ñaantsi-payi

*Maimanita-wakaa-chari pankotsiki**(Mt. 12.22-30; Mr. 3.20-27)*

¹⁴ Ipoñaa yisita-kota-kaakiri Jesús aparoni kisowaantiri ikyaantasiritari piyari. Ikanta yisita-kota-kaajirira, ñaawaitanaji kisowaanti-witachari. Tima okiryaaantsi ikantawintai-tanakari Jesús. ¹⁵ Tzimatsi kantayita-naintsiri: “Yoka atziri isintaka-tziiri Nantatsiri, irootaki yisita-kota-kaantariri ikaratzi ikyaantasiritari piyari.” ¹⁶ Tzimatsi pasini nintatsiri ñihiro intasonka-wintanti Jesús, iro iyotantai-tyaari omapiro opoñaa itasorinka inkitiki, inintajitatzii ñaantai-tyaari. ¹⁷ Ikanta iyotaki Jesús okaratzi ikinkisiryaaayitari atziri-payi, ikantanaki: “Aririka imaimanita-wakaiyaa atziri tsika ipinkathari-wintai-tziri, aritaki yooka-wakaanakyaa. Aririka imaimanita-wakaiyaa atziri tsika isaika-pankota-wakaa, aritaki yooka-wakaanakyaa. ¹⁸ Ari ikantzitari aajatzi Kamaari aririka imaimanita-wakai-yaami. Aritaki yooka-wakaanakyaa, ¿airoma ithonka yooka-wakaanakyaa? ¿Paitama pikantantari iriira owawisaakotanari Aantatsiri? * ¹⁹ Iriirikami Kamaari Nantatsiri sintsitakaanari naaka, ¿irijatzima sintsitakairiri piyomitaani awiroka yisita-kota-kaantariri ikaratzi ikyaantasiritari piyari? Aririka okanta pikamantakota-tziiri piyomitaani, aritaki inkisan-takyaamiro okaratzi pikantakiri. ²⁰ Irooma naaka ipanaro isintsinka Pawa, irootaki nomatan-tariri nisita-kota-kaayitziri ikaratzi ikyaantasiritari piyari. Tima imapokakimi awiroka-payi Pawa ipinkathari-

* **11:18** Kamaari = Mishatantaniri

wintantai. † 21 Aparoni atziri sintsita-tsiri tzimatsiri imana-minto, aamaako-winta-chari, tikatsira matirini inkyaa-sitiri iwankoki yayitiri okaratzi yasitari. 22 Irooma ipoka-sitakiri pasini atziri anairiri isintsitzi, yaapithatakiri yawintaa-witari, yaapithatakiri yasitari, yantitaa-kyaaro. 23 Tima inkarati kaari aapatyaanari naaka, iriitaki kisaniintanari. Ikaratzi kaari amita-kotinari inkoyaa-kotina, iiwara-kota-tyaana.”

Ipiya-sitanta piyari
(Mt. 12.43-45)

24 “Tima osiyawaitakaro isaika-siritan-tyaarimi piyari aparoni atziri, iwankotsitakari yañaa-minto. Aririka yookawitaitakyaari, isitako-witaja atziri. Jatanaki piyari inkinawaiti otzisi-masiki, ti iñii tsika isaiki. Ari inkanta-siritai piyari: ‘Nompiyaji nowankoki tsika nopoñaaka.’ 25 Piyaaaja piyari, iñaapaa-tziiro kamiitha opisitaka isiri atziri, owaniinka okantaka. 26 Ijata-sita-nakiri mapirotzirori ipiyaritzi, ikantakiri: ‘Thami ajati nowankoki, pintsipatyaana ampinkathariti.’ Yamaki ikaratzi 7 piyari. Ari yasinonkaa-pirotyaari atziri, anaanakiro yasinonkaawita pairani.”

Mapirotironi inkimo-siritaji

27 Tikira inkaratiro iñaawaitzi Jesús, okaimanaki aparoni kooya satikain-chari ipiyotaka atziri, okantzi: “Tasonka-wintaaro onatzii kooya owaiyan-takimiri, antarin-takaakimi othotaimi.” 28 Ipoñaaja yakanakiro

† 11:20 isintsinka = irakoi-mpiki

Jesús, ikantzi: “Iriira tasonka-winta-pirotaachani inkarati matajironi inkimisantairo iñaani Pawa.”

Inintajiitzi kaari-piro-siriri intasonka-wintanti Jesús

(Mt. 12.38-42)

²⁹ Ikanta ipiyota-paaka oshiki atziri, ikantanaki Jesús: “Tima kaari-piro-siriri pinajiitzi awiroka, oshiki pithainkakiri Pawa pininzira piñiina nontasonka-wintanti onkantyya pinkimisanta-pirotan-tyaanari. Airozimaita nomatziro, apatziro piñiira awishi-mota-kiriri pairani Kamantan-tzinkari Jonás. ³⁰ Tima tsika ikantaka pairani Jonás iñaajiitakiri Inawini-satzi, ari inkimita-jyaari aajatzi Itomi Atziri iñiiri yokaiti. ³¹ Apaata aririka yaminakoi-tajiro okaratzi yantaitziri, aritaki omishakowintaimi kooya pinkatharotatsiri pairani kirinkanta, tima opokaki pairani iroori isaiki yotaniri pinkathari Salomón, okimisantakiri. Tima yoka saiki-mota-kimiri awiroka yanairi Salomón. ³² Apaata aririka yaminakoi-tairo okaratzi yantaitziri, aritaki imishakowintaimi Inawini-satzi, tima ikimisantakiri pairani irirori Jonás, iwashaantanajiro yantayitziro kaari-pirori. Tima yoka saiki-mota-kimiri awiroka-payi yanairi Jonás.”

Ikinkithata-kotziro Jesús ootamintotsi

(Mt. 6.22-23)

³³ “Aninti-rika ooshiri ootamintotsi, ti antata-kotiri. Awakotziri jinoki inkini inkoñiinkata-koti kyaintsiri. ³⁴ Irootaki piroki

osiyariri ootamintotsi piwathaki. Kamiitha-rika okanta piroki, piñaantaro kamiitha, okimiwaitakaro pinkoñiityaa-kota-tyiimi. Tirika apantyaaro piroki, airo piñaantaro kamiitha, okimiwaitakaro pintsitinikita-kota-tyiimi. ‡ ³⁵ Paamawinta-pirottyaa piitsiwakirikari ootamintotsi saikanta-kamiri. ³⁶ Omapiro-rika isaikan-takami ootamintotsi, tirika pantanajiro kaari-pirori, aritaki piñaakan-tairo iroopirori kamiithari, pinkimita-najyaari aparoni ootamintotsi yoota-kotantzi.”

Ikinkithata-koitziri *Yomitaan-tzirori*
Ikantakaan-taitani

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

³⁷ Tima ikaratakiro ikinkithataki Jesús, ipokasita-paakiri Nasitantaniri sintsiwinta-kiriri yakyootiri. Ikanta yariita-paaka Jesús iwankoki, saikapaaki iwapiintaita. ³⁸ Oshiki okompitzi-motakari Nasitantaniri, iñaakiri Jesús ti imatajiro okaratzi yamijiitari ikiwaakota iwantyaari. ³⁹ Irootaki ikantan-tanakari Jesús: “Awirokaiti Nasitantaniri, pikimita-kotakaro piraa-minto aajatzi piwaminto okitiwita kamiitha intakiroki, irooma inthomponta, kipatsi okantaka. Ari pikimiyitakari awiroka, kantatsi iñiitimi kamiithasiri pinatzi, oshiki pikositantzi, kaari-pirosiriri pinajitzi. ⁴⁰ ¡Masontzí! ¿Tima piyoti

‡ **11:34** Siyakaawinta-chari oki kamiithari, aparoni pimantaniri (kaari masithatatsi), iri ñiironi inkimathatairo okaratzi yantakairiri Pawa, tima isaikanaatzi okitainkatzi. Siyakaawinta-chari aironika apantaro oki, aparoni masithari, itzimi kaari ñiironi inkimathatairo okaratzi yantakairiri Pawa, tima isaikatzi tsika otsitini-kitzi.

tzimatsi owitsika-kimiri piwathaki koñaayita-tsiri. Irijatzi owitsika-sirita-kimiri inthomponta pañaantariki? ⁴¹ Ontzimatyii pipasitan-tajyaaro tzimatsiri inthomponta pañaantariki, aritaki pinkiti-siri-yitai.

⁴² ¡Ikanta-machiitzimi Nasitantaniri! Pasitakaa-piintari Pawa iwosinikan-taitari. Titzimaita pintampatzika-yitajyaa, ti pintako-sirita-jyaari Pawa. Irootaki ninta-piro-witachari pantayitairomi, airo piwashaanta-tzimaitaro pasini. § ⁴³ ¡Ikanta-machiitzimi Nasitantaniri! Oshiki pininta-piintaki pisatikyaa niyaankiniki karapankoki tsika impinkathataitimi, pinintzi aajatzi pinkatha iwithata-piintai-tyaami aririka iñiitimi. ⁴⁴ ¡Ikanta-machiitzimi Yomitaan-taniriiti, Nasitantaniri, owapyiimotan-taniri pinatzi! Pikimita-sitakaro kaari iyoitzi ari ikitaitziri kaminkari. Inthonka yaatzika-kowaitakiri atziri-payi, titzimaita iyoti yaatzika-kotakiri kaminkari.” *

⁴⁵ Ari yakanaki yomitaan-tzirori Ñaantsi, ikantanakiri Jesús: “¡Yomitaanarí! Oshiki pikimakaa-kinaro naaka okaratzi pikantakiri.”

⁴⁶ Ikantzi Jesús: “¡Ikanta-machiitzimi aajatzi yomitaan-tzirori Ikantakaan-taitani! ¿Paitama pikima-tinata-kaantariri atziri-payi? Titzimaita piñaayitiro awirokaiti pinkima-tinatyaaro. ⁴⁷ ¡Ikanta-machiitzimi awirokaiti!

§ **11:42** iwosinikan-taitari = menta, ruda, maaroni iwankiritari kimitarori pinitsi * **11:44** Tzimayitatsi sankinarintsi tsika ti iñiitiro ñaantsika “Yomitaan-taniriiti, Nasitantaniri, owapyi-imotan-taniri pinatzi.” onasiyita ñaantsi-payi

Piwaniinka-pirini-yitakiro piwitsika-sitziri tsika ikitaitziri itayita-karori Kamantan-tzinkari ikaratzi iwamaakiri pairani piwaisatzitini. ⁴⁸ Tima awirokaiti owitsika-siyitakiri tsika ikitaitakiri, ari opaka-kotziri awirokaiti okaratzi yantayitakiri pairani piwaisatzitini. ⁴⁹ Iro kantacha, yotaaniri inatzi Pawa, ikantaki: ‘Ari notyaankaki Kamantan-tzinkari aajatzi Tyaankaariiti. Iriiyitaki imaimanitaiti, pasini iwai-taki.’ ⁵⁰ Ari onkantyyaa iwasankitaa-wintan-tyaamiriri Pawa ikaratzi iwamaitakiri Kamantan-tzinkari owakira itantanakari iwitsikai-takiro pairani kipatsi. ⁵¹ Awirokaiti atsipita-jyaaroni impiyawintai-tyaari awaisatzitini Abel irojatzi Zacarías, itzimi iwamaitakiri ipoñaawitaaro pomitairontsiki irojatzi tasorintsi-pankoki. ⁵² ¡Ikantamachiitzimi yomitaan-tzirori Ikantakaan-taitani! Ti pikantairo awiroka piyota-nitajyaa, awiroka kantakaan-tziro kaari ikimathatantaro pasini-payi.”

⁵³ Ikanta isitowanaji Jesús iyomitaantzi yapatojiita, otyaanakari imasirinka Nasitantaniri aajatzi Yomitaan-taniri-payi. Yapatowintakari Jesús inintaki inkompitakaiyaari, irootaki inkiman-tyaariri inkantiri. ⁵⁴ Isintsi-thawaitakiri, inintzi iñaawaita-kairi ñaantsi kaari-pirori, inkanta-kotan-tyaariri.

12

Siñakairori yatantari Nasitantaniri

¹ Ipoñaa ipiyotzi-mintai-tapaakari Jesús, anawyyaa-piriniakitaka ikantaka atziripayi. Irojatzii ikantan-tanakari iyomitaani: “Ontzimatyii paamawintyaaro siñakairori yatantari Nasitantaniri, iroora isiyakaa-wintaitziri iwapyii-motanta irirori. ² Tima ontzimatyii onkoñaata-koyitai okaratzi manakowitainchari, oiñaarontajiro kaari ikimatha-witaita pairani. ³ Okaratzi pimanakaa-witari tsitiniriki, ari ikamantantai-tajiro kitaitiriki. Okaratzi piñaawaitziri piwankoki pimanani-kiini, ari inkima-kotairo maaroni atziri.”

¿Intzimikama ampinkathatiri?

(Mt. 10.26-31)

⁴ Ikantzi Jesús: “Ashininká, airo pitharowa-kaawaitari nintatsini iwimi, tima ari owiraa-matsitari yaawyyiri irirori. ⁵ Yoka intzimi pintharowakai-yaari: Iriitakira Pawa matzirori iwamaantzi, matzirori intyaankimi sarinkawiniki. Apatziro pintharowakai-yaari irirori. ⁶ Tima ti impina-piro-wityaa tsimiri-payi, iro kantacha iyotzi Pawa aririka inkamakaanti aparoni. * ⁷ Iyotzitaro Pawa okaratzi tzimayitatsiri aisi. Tima piñaakiro yaamaa-kotari tsimiri-payi, awiroka imapirotzi yaamaa-kotami, airo pitharowan-tawaitari.”

Inkarati kinkithata-kota-jinani atziri-payiki

⁸ “Intzimi-rika kantirini ishininka: ‘Nopinkathatajiri Jesús,’ aajatzi inkimitajyaa Itomi Atziri inkantajiri Imaninkariti Pawa:

* **12:6** ti impina-piro-wityaa = apiti kiriiki inkarati-rika 5 tsimiri.

'Ipinkathataana yoka.' ⁹ Iriima tsika intzimi kantairini ishininka: 'Ti nompinkathatiri Jesús,' ari inkimitaitairi irirori, inkantaitiri Imaninkariti Pawa: 'Ti impinkathatina yoka.' ¹⁰ Kantatsi yaripirotairei Pawa kisimatirini Itomi Atziri, iriima kisimata-kirini Tasorinkantsi, airo yapatyaari. ¹¹ Aririka yaitimi karapapankoki, aajatzi tsika isaikayitzi pinkathari-payi, jiwari-payi, airo okantzimo-siri-waitami, pinkanti: '¿Paitama nonkantiriri?' ¹² Tima Tasorinkaantsi yotakayi-mironi paita-rika piñaawaitiri anta."

*Ikinkithata-koitziri
ashaarantzinkari*

masontzitatsiri

¹³ Ipoña*a* iñaawaitanaki aparoni piyotzi-winta-kariri, ikantzi: "Yomitaanari, pinkantinari nirintzi impajinaata kashitani yookanajiri asitanarini." ¹⁴ Ikantzi Jesús: "Ashininká, tira naaka aminako-yitzirori tzimawinta-wakaantsi nonkantan-tyaariri pirintzi." ¹⁵ Aikiro ikantana-kitzii Jesús: "Paamawintyaa ayimatzimi-rika pishikyiro piwaararo. Tira iro owañaayitimini." ¹⁶ Ipoña*a* isiyakaa-winta-nakiniri, ikantzi: "Tzimatsi aparoni ashaarantzinkari kithokitain-tsiri oshiki iwankiwairi iwaniki. ¹⁷ Ipampitha-siri-waitaka, ikantzi: '¿Tsikatyaa nowiroka oshikitain-tsiri nowankiri?' ¹⁸ Ari ikanta-siritanaki: 'Iroka nantiri. Notanto-ryi*ro* nowanta-piintari nowankiri. Impoña*a* nowitsika-kaanti antaroiti, ari nowirori okaratzi nowanki-ritari, aajatzi nowaararo. ¹⁹ Ari onimowai-tinari, tima oshiki nowarontakari. Oshiki osarintsi nomakoryaa-waiti, nowatzii-waityaa, nirawaiti niriri,

noimosirinka-waityaa.’ ²⁰ Iro kantacha, ikantzi Pawa: ‘Masontzi, iroñaaka tsitiniri yaasirin-kaitajimi, tira piyoti impaityaa aajironi okaratzi pasitari.’ ²¹ Arira ikanta-kotari oshikyaa-waita-sitarori iwaararo, ti ishikyaa-tzimaityaaro okaratzi yasitari Pawa.”

*Ikinkithata-kotziro Jesús kantzimo-siritaantsi
(Mt. 6.25-34)*

²² Ipoña ikantanajiri iyomitaani: “Pinkimi nonkanti: Airo okantzimo-siri-waitami pinkanti: ‘¿Paitama noyaari, paitama nonkithaatyaa?’”

²³ Tima tzimatsi ankinkithasirita-piintajiri, irootaki ninta-pirota-chari, anairo okaratzi awayita-piintari, aajatzi akithaayita-piintari.

²⁴ Thami ankinkithasirita-kotiri tsimiri-payi. Ti impankitiro iyaari, ti iwitsiki iwanko iwantyaarori iwankiri. Iro kantacha, Pawa opapiintziriri okaratzi iwayitari. Awirokaitira imapirotzi itakotami Pawa.

† ²⁵ Aririka paakowintyaaro onkantzimo-siri-waityaami, ¿arima pinkanta-kaakyaaro piwawi-niinta-wairo kapichiini pisarintsiti?

‡ ²⁶ Tira onkantatyii piwawiniintiro kapichiini, ¿paitama okantzimo-siritan-tamiri?

²⁷ Thami ankinkithasirita-kotiro incha-tyaaki-payi, ti añajiro antawaiti, ti ontyaawintyaa onkithaatyaa. Titzimaita onkantzimo-siri-waityaaro, onkanti: ‘¿Paitama nonkithaatyaa?’ Owaniinkata kamiitha, anajiri iwaniinkata Salomón, pinkatha-ritatsiri pairani.

† 12:24 tsimiri = cuervo ‡ 12:25 kapichiini = aparoni konakintsi

§ 28 Tima iriitaki Pawa owaniinkatzirori. Okantawita kapichiini añaawitaro owaniinkata-painta, iro osamani tikatsi apantyaaroni aririka onkama-tyaakitanaki, inchikai-takiro, intayii-takiro. Awiroka imapiroti inkimpoyaa-wintaimi Pawa, aritaki, airo pikiso-siri-waitzi. 29 Aritapaaki okantzimo-siri-waitakami awiroka, pikantzi: ‘¿Paita noyaari, paita niriri?’ 30 Apatziro okantzimo-siri-waitari pasini-satzi-payi. Irooma awirokaiti, iyota-kotzimiro Asitairi ipaita-rika kowityii-motamiri. 31 Tima irootaki kowapirota-chari impinkathari-wintaimi Pawa, aritaki impayita-jimiro okaratzi kowityii-motamiri.”

*Ikinkithata-kotziro Jesús inkiti-sato
waararontsi
(Mt. 6.19-21)*

32 “Awirokaiti kimitakariri nopira, airo pitharowa-sijiita, tima iriitaki Pawa kankakai-yaaroni impinkatha-ritakaajimi. 33 Pimpimantayitiro tzimi-motzimiri, pimpasitan-tyaaro. Iro kamiithatatsi pantayitairo pisaikan-tajyaari kamiitha inkitiki. Irootaki kimitajyaaroni pashaarantaa-tyiiaami inkitiki tsika ti intzimapaji kosintzi, tsika ti opirikinitapaji. 34 Tima tsika-rika piwaa-rantaka, aritaki pisirita-piinta-tyaaro.”

Ompirataari aamawinta-chari

35 “Piwathakita-nakyaaro piithaari. Poisayitiri poota-minto. 36 Pinkimityaari ompirataari oyaawintariri yariitajyaa iwinkathariti

§ 12:27 incha-tyaaki-payi = lirio

yoimosirinka, inkini yasitaryaa-wajiniri inkyaan-tapajyaari sintsiini impirata-pajyaari. ³⁷ Tasonka-wintaari inkantajyaa ompirataari itzimi iñaapajiri iwinkathariti aamawinta ikantaka. Omapiro nonkanti, aritaki imisaikajiri iwapiintaita iriitaki oyiitai-nirini iwariti. ³⁸ Tasonka-wintaari inkanta-yitajyaa inkarati iñiitapajiri aamawinta ikanta, onkanta-wityaa ti iyoti tsika-paiti yariitaityaa, niyaankiiti-rika, tirika onkitaaititzi-mataki. ³⁹ Pinkinkithasirita-kotiri tsika inkantyyaa atziri, aririka iyotimi impokatyii kositirini, ari yaamawinta-kyaami airo ikositan-taitari iwankoki. ⁴⁰ Ontzimatyii paamaiyaa awiroka. Owitsika pinkantyyaa, tima tikatsi yotatsini tsika-paiti impiyi Itomi Atziri.”

Kaari-pirori ompirataari

(Mt. 24.45-51)

⁴¹ Ari ikantanaki Pedro: “Pinkathari. ¿Arima nokaratziri maaroni atziri pisiyakaa-wintakina?” ⁴² Ikantzi Jesús: “Pisiya-kotyyaari antawai-ryaantzi ompirataari, yotasirita-tsiri kamiitha. Yookanakiri iwankoki ompiratariri, ikantanakiri: ‘Paminiri ikaratzi saikatsiri pankotsiki, pimpa-piintiri iyaari.’ ⁴³ Tima kimosiri inkantyyaa yoka ompirataari impiyi-rika ompiratariri, aririka iñaapajiri imonkaratakiro ikantana-kiriri. ⁴⁴ Aritaki isinitainiri yaamawinta-jyaaniri okaratzi yasitari. Omapiro. ⁴⁵ Irooma inkanta-siritakimi ompirataari: ‘Airo ipiyitaja ompiratanari.’ Impoña yantawaitakiri ikaratzi impiraitari aajatzi inkimitaakiro kooya impiraitari. Jataki iwatzii-waityaa, isinkiwaityaa. ⁴⁶ Ari onimowaitziri

ompirataari, ti iyotiro kitaitiri, tsika iwiraiyaa ooryaatsiri impiyi iwinkathariti, imapoka-sita-jyaari yariitajyaa. Oshiki iwasankitaa-pajiri, yookajiri tsika ikasiya-kaitakiri kisosiririiti. ⁴⁷ Tima yoka ompirataari iyowitakaro okaratzi inintakaa-witariri iwinkathariti, titzimaita yaamawinta-jyaari impiyi. Irootaki impasapiroi-tantyaariri. ⁴⁸ Iriima kaari yotakotironi okaratzi inintakairiri, airo ipasa-piroi-tairi. Tima inkarati isinitai-tziri yanta-piro-yitiro mi inintai-tziri, oshiki impirai-tyaari. Intzimi-rika oshiki yawiinta-jita-piintakari, oshiki inkowakoi-tairi irirori.”

Ikinkithata-kota Jesús

(Mt. 10.34-36)

⁴⁹ “Iro nopokantari nowasankitairi kaari-pirosiriri, okimiwaitakaro iriimi paamari namakimi kipatsiki. Oshiki noninta-taiki itataityaami iwasankitaan-taiti, yapirota-jyaami kaari-pirori.

⁵⁰ Iro kantacha ontzimatyii nitanakyaaro naaka nonkimaatsita-nakya, irojatzi nomonkaratan-takyaarori. * ⁵¹ Pisiyakaantaki iro nopokantari iñaamatsitan-tajyaarori isaiki kamiitha kipatsisatziiti.

Nopokakira, namatziiro maimanita-wakaantsi. ⁵² Iroñaaka iñiitiro imaimanita-wakaiyaa atziri ikaratzi isaika-pankota-wakajiiita, apiti atziri imaimanitiri pasini atziri karatatsiri mawa.

⁵³ Inkisaniintajiri atziri itomi, imatzityaaro itomi impiyatyaari iriri. Onkisaniintairo kooya osinto,

* **12:50** nonkimaatsita-nakya = inkiwaataitina

omatzityaaro osinto ompiyatyaaro iniro.
Onkisaniintairo kooya owatayiro,
omatzityaaro owatayiro ompiyatzi-tyaaro ayiro.”

¿Tima piyotiro kantain-chari?

(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

⁵⁴ Ipoñaa ikantziri Jesús ikaratzi piyotzi-winta-kariri: “Tima aririka piñiuro minkori ikyaa-piintziro ooryaatsiri, pikanta-piintzi: ‘Omparyaatyii inkani.’ Omata pikantakiri.

⁵⁵ Tima aririka pinkimiro tampyaa ompoñiyaa katonko, pikanta-piintzi: ‘Oryaatyii kamiitha iroka kitaitiri.’ Omata okaratzi pikantziri.

⁵⁶ ¡Owapyimotan-taniri! Piyowitaro awiroka tsika okanta piñaayita-piintziro inkiti, aajatzi kipatsi. ¿Paitama kaari piyota-kotantaro okaratzi kantachari iroñaaka?”

Paapatyii-yaari kisaniintzimiri

(Mt. 5.25-26)

⁵⁷ “¿Paitama kaari paminantaro awiroka okaratzi kamiithata-tsiri? ⁵⁸ Aririka intzimi kishimini, impoña yaanakimi pinkatharin-tsiki, pintharo-wakoti awotsiki, pinkantiri: ‘Airo pikisawaita, thami aakamiithata-wakaajyaa.’ Tima aririka yariita-kaakyaami pinkatharin-tsiki, inkantakiri impiratani: ‘Paanakiri yoka.’ Aritaki yaitanakimi yasitakoitimi. ⁵⁹ Airorika pipinata-sitari ikaratzi ikowa-kota-kimiri, airora yoimisitowa-kaantajimi.”

13

Airorika piwashaantairo pamiyitari, ari pimpyaa-sitajyaa

¹ Ari itsipajiitakari Jesús kinkithata-kotzirori awishi-mota-kiriri Tapowini-satzi iwamaakaan-takiri pinkathari wirakocha Pilato anta ipomita-piintai-tziri yatsipita-kayitani. ² Ikantanaki Jesús: “¿Pisiyakaantzima awirokaiti iro yantantai-tarori iroka tsika ikantai-takiri iwamaitakiri, tima yanaatyiri ikaaripro-siritzi pasini Tapowini-satzi? ³ Nokantzi naaka: Ti ari onkanyaa. Airorika piwashaantziro pamiyitari awiroka, ari pinkimita-kota-jyaari irirori. ⁴ Ari ikimitakari karatatsiri 18 kamaintsiri atsinakakiri antaro atiimintotsi anta Tyaantaariniki, ¿pisiyakaantzima iri mapirotzirori ikaaripro-siritzi yanairi pasini Aapatyaawini-satzi? ⁵ Nokantzi naaka: Tira ari onkanyaa. Tima airorika piwashaantziro awirokaiti pamiyitari, ari pinkimita-kota-jyaari.”

Isiyakaa-wintai-tziro pankirintsi kaari kithotsini

⁶ Ipoñaa isiyakaa-winta-nakiniri Jesús, ikantzi: “Otzimi iwankiri aparoni atziri iwaniki. Ari ijataki aparoni kitaitiri yaminiro tzimaki-rika okitho, titzimaita iñaapaaki. * ⁷ Ikantakiri aamaako-winta-niriri: ‘Tzimaki mawa osarintsi nopokawita naminiro nowankiri onkithoti, titzimaita noñaaji. Pinchikiro, ampinaasi-waita okatziya aka.’ ⁸ Ari yakanakiri irirori, ikantzi: ‘Airo nowinkatharítí, añaawairo iroka osarintsi airorika okithotzi, nonkiya-kota-wakiro oponkitziki onkini nontyaa-kitiro onkitho-kitantajyaari. ⁹ Aririka onkithotaji, kamiitha onatzi. Irooma airorika, aripaitira pintowa-kaantiro.’ ”

* 13:6 iwankiri = higuera

Iwawisaa-kotziro Jesús aparoni kooya kitaitiri imakoryaan-taitari

¹⁰ Ikanta iyomitaantzi Jesús kitaitiri imakoryaan-taitari karapapankoki, ¹¹ ari osaiki aparoni kooya tzima-kotain-tsiri ¹⁸ osarintsi ikyaantasiriitaro. Tsinka-mitzitaki, ti onkanti onkatziyi kamiitha. ¹² Ikanta iñaapaakiro Jesús, ikaimapaakiro, ikantziro: “Kooyá, isita-kotajimi pimantsiyawita.” ¹³ Yantzitakiro kapichiini otsinka-mitzitaki. Tampatzikatanaji kamiitha. Oshiki otharowinta-nakari Pawa. ¹⁴ Iro kantacha ti onimotiri jiwatatsiri karapapankoki, antaroiti ikisanaka iñaakiri yisita-kota-kaantaki Jesús kitaitiri imakoryaan-taitari. Ikantanakiri atziri-payi: “Tzimatsi 6 kitaitiri yantawaitan-taitari, ari pimpokiri yisita-kota-kaitimi. Tima ti osinitaantsiti kitaitiri imakoryaan-taitari.” ¹⁵ Irojatziki yakanta-nakari Jesús, ikantzi: “¡Owapyiimotan-tanirí! Kitaitiri imakoryaan-taitari pithataryaa-kota-piintziri awiroka pipira, pasitako-yitziri pirakairi nijaa. † ¹⁶ Tima iroka kooya ashininka onatzi, iro isarontari awaisatzitini Abraham, tzima-kotaki ¹⁸ osarintsi iñaasita-kaakaro piyari. ¿Tima onkamiithati nisita-kota-kayiro kitaitiri imakoryaan-taitari?” ¹⁷ Ikantakira Jesús, antaroiti ipasikitanaki ikaratzi kisaniiintziriri. Iro kantacha kimosiri ikantajiitanaka atziri ikaratzi ñaakirori yantakiri Jesús.

*Isiyakaa-wintai-tziro okitho inchato
yaniinikita-tsiri*

(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

† **13:15** pipira = vaca, buey; mora = asno.

18 Ipoñaa ikantanaki Jesús: “¿Paitama osiyari ipinkathari-wintantaji Pawa? ¿Paitama nosiyakaa-winti-mirori? 19 osiyaatyaaro aririka impankitaitiro yaniinikita-tsiri okithoki. Tima tzimatsi aparoni atziri pankita-kirori iwankirimasiki, oshookanaki, antaro ochiwotanaki, aritaki imawosi-yityaari tsimiri-payi.” ‡

*Isiyakaa-wintai-tziro siñakairori yatantaitari
(Mt. 13.33)*

20 Ipoñaa yapiitakiro ikantzi Jesús: “¿Paitama nosiyakaa-winti-mirori ipinkathari-wintantaji Pawa? 21 okimita-tyaaro siñakairori yatantaitari. Tima aparoni kooya, aakotakiro pankirintspani okaratzi mawa matzitaki, okonowakiro siñakairori, irojatzi osiñanta-kyaari maaroni opatha.”

*Ikinkithata-koitziro yani-tinka-kiini ikyaa-piintaitzi
(Mt. 7.13-14,21-23)*

22 Ithonka ikinayitaki Jesús nampitsiki iyomitaan-tayitzi. Irojatzi ikinanta-nakari Aapatyaawiniki. 23 Ari isampitai-takiriri, ikantaitziri: “Pinkatharí, ¿kapichima awisakotaa-tsini?” Ikantzi Jesús: 24 “Ontzimatyii piñaasintsityaa pinkimita-kaantyaaro pinkyaa-jatyiimi yani-tinka-kiini ikyaa-piintaitzi. Tima oshiki nintawita-chani inkyaan-tajyaaro, airozimaita imatziro. 25 Aririka yasitanakiro iwanko asitarori, irojatzi-rika pisaikaki intakiroki, pinkanta-wityaa: ‘Pinkatharí,

‡ 13:19 yaniinikita-tsiri okithoki = mostaza

pasitaryiinaro.’ Yakanakimi irirori, inkanti: ‘Ti noyotimi tsika pipoñaawiroka.’²⁶ Impoña pinkanta-witanakyaa awiroka: ‘¿Tima piyotina akaratzi-ranki awajiita, irawaijiitzi aajatzi? Piyomitaanta-piintaki nonampiki.’²⁷ Inkanti irirori: ‘Omapiro, ti noyotimi tsika pipoñaawiroka. Pijatawiiti akowintzirori kaari-pirori.’²⁸ Arira piraawaityaari, patsikai-kiwaita-jyaari okantakaan-tziro patsipityaari, aririka piñaayitairi piwaisatzitini-payi Abraham, Isaac, Jacob intsipata-jyaari Kamantan-tzinkariiti isaikaji ipinkathari-wintantaji Pawa. Irooma awiroka intakiroki pisaikaji.²⁹ Tima inkarati awisako-siri-yitaa-tsini impoñaawiroka-yitajyaa tsika owiraayitapaja kipatsi, aritaki intzimaki oshiki pasini-satzi poñaachani pasiniki nampitsi, yakyoo-yitairi Pawa tsika ipinkathari-wintantaji. §³⁰ Tzimatsira ampoiyyita-tsiri iroñaaka, iriira ñaayita-jironi yitayita-jyaaro. Tzimatsira itayitarori iroñaaka, iriira ñiironi yampoiyyitaji.”

*Yiraaniinta-kotaro Jesús Aapatyaawini
(Mt. 23.37-39)*

³¹ Ari yariiyita-paaka Nasitantaniri, ikanta-paakiri Jesús: “Pijataji, korakitaintsi pinkathari Herodes inintzi iwa-kaantimi.”³² Ikantzi Jesús: “Pijati, pimpiyanaki, pinkantiri kimi-takariri saari, nisita-kota-kaayitziri yaakiri pi-yari, nisita-kota-kaayitziri mantsiyari. Intaini iyotapaaka mawa kitaitiri nonkaran-tyaarori

§ 13:29 tsika owiraayitapaja kipatsi = katonko aajatzi kiriinka, isitowa-pintzi ooryaatsiri aajatzi ikyaa-pintzira

nantziri. * ³³ Iro kantacha, aikirora nojatatyii irojatzi mawatapain-tsini kitaitiri, tima anta Aapatyaawiniki aritaki iwaita-piintziriri Kamantan-tzinkariiti. ³⁴ ¡Aapatyaawini-satzí! Oshiki piwamakaantaki Kamantan-tzinkari. Piwakaantakiri ikaratzi ityaanta-witai-takamiri. Tima nonintawita-piintyaa nosiya-kotyaarimi waaripa osatitziri yanini, ari nonintzi nonkanta-jirimi ikaratzi notomitaari. Titzimaita pininta-jiiti. ³⁵ Iroka pinampi tsika pisaika-piinta-yiwita, airo iñiitaji impaityaa nampita-jyaaroni. Pinkimi nonkanti: Airo piñaa-piintaana aka irojatzi apaata pinkantan-tajyaari: '¡Tasonka-wintaari ikantaja, tima Pinkathari inatzii otyaanka-kiriri!' " †

14

Yisita-kota-kaajiri Jesús jaaniya-waita-tsiri

¹ Okanta aponi kitaitiri imakoryaan-taitari, ikinaki Jesús iwankoki ijiwari Nasitantaniri yakyootiri. Oshiki kimpoyaa-kiriri ompaityaa yantiri. ² Ari isaikakiri anta aponi mantsiyari jaaniya-waita-tyari. ³ Ipoñaa isampitakiri Jesús yomitaan-tayitzirori Ikantakaan-taitsiri aajatzi Nasitantaniri, ikantziri: "Kitaitiri imakoryaan-taitari onatzii iroñaaka, ¿tima osinitaa-ntsiti yisita-kota-kaantaiti?" ⁴ Ti yakajiiti, irojatzi imairijiitaki. Yaakiri Jesús mantsiyari, yisita-kota-kaajiri, ityaankairi. ⁵ Ipithoka-sita-nakari yokapayi, ikantziri: "Aririka intityaa pipira omoroki kitaitiri imakoryaan-taitari, ¿tima ari

* **13:32** saari = zorro, otsitzi-niro † **13:35** otyaanta: wairontsi

pinosikajiri intsipayini?” * 6 Tikatsi inkanti yakanakiri.

Oimosirinka-chari aawakaan-tsiki

7 Ari isaiki Jesús ipampoyiiri inkarati akyootirini ijiwari Nasitantaniri, tharo-wako ikantajiita inintzi isatika-yityaa intsipatan-tyaariri jiwari iyaa. Ari isiyakaa-winta-nakiniri Jesús, ikantanakiri: 8 “Aririka inkaimaitimi poimosirinkyaa aawakaan-tsiki, airo pininta-sita pisasatikatyaa pininti pintsipatyaaari jiwari, tima tzimatsi pasini pokatsini anaakotzimiri yiriipirotziri irirori. 9 Aririka yariita-paakyaa, inkantakimi kaimakaan-tzimiri: ‘Airo pisasatikata awiroka, pijati pisaiki intyaatsikaini.’ Antaroitira pimpasiki-winta-waityaa. 10 iro kamiithatatsi aririka pijati airo pisasatika-waita, pisaika-paaki othapiki pankotsi. Impoña impokaki kaimakimiri, inkantimi: ‘Ashininká, pimpoki pisatikyaa awiroka anta.’ Aripaitira impinka-thaitimiri. 11 Tima inkarati nintasi-waita-chani impinka-thaitiri, aritaki intsinampa-sirita-kaitairi. Iriima tsinampa-waiwita-chari iriitaki impinkatharitakai-tajiri.”

12 Ipoña ipithoka-sita-nakari Jesús aanakiriri yakyootiri, ikantziri: “Aririka pinkaimi atziri piwakai-yaari, airo pikaima-sitari pishininkapirori awiroka, pirintzi, aajatzi ikaratzi

* 14:5 pipira = buey (vaca), asno (mora); Tzimayitatsi sankinarintsi tsika inñitziro aajatzi iroka ñaantsi “intityaa pintsiti.” onasiyita ñaantsi-payi

ashaaranta-chari, tima ari onkantaki impiyata-jyaami awiroka yakyootaimi. ¹³ Aririka poimosirinkyaa, iri pinkaimayiti asinonkainkari, pisa-pontho-yitatsiri, kisoporokiri, mawityaakiri. ¹⁴ Aritaki piñaajiro intasonka-wintaitimi, tima yokapayi, airo okantzi impiyata-jyaami apaata yoimosirinkyaa. Iro kantacha ari impinai-tajimi pantakiri awiroka aririka yañaayitaji apaata kamiithasiriri.”

Isiyakaa-wintai-tziro antaroiti akyoota-wakaantsi

¹⁵ Ikanta ikimawakira aparoni ikaratzi isaiki iwajiita, ikantanaki: “Tasonka-wintaari inkantyyaa inkarati owaachani impinkatharitanaki-rika Pawa.” † ¹⁶ Ipoña a ikantzi Jesús: “Tzimatsi aparoni atziri, inintaki yoimosirinkyaa antaroiti, ari yakyoota-wakaa-jiityaa. Ithonka ikaimakiri ikarajiitzi. ¹⁷ Ikanta omonkarata-paaka iwantyaari ityaantakiri impiratani, ikantakiri: “Pinkaimaitiri maaroni nokaima-kaantani, tima irootaintsi awaajiityaa.” ¹⁸ Ti ininti impokajiiti ikaratzi ikaimakaan-tawitakari. Yitanakaro aparoni, ikantzi: ‘Airo okantzi nojati, nojatatyii naminiro nowani namanantakiri. Irootaki airo okantanta nojati.’ ¹⁹ Ikantaki pasini: ‘Nojatatyii noñaantyaari namanantakiri nopira-payi, irootaki airo okantanta nojati.’ ‡ ²⁰ Ari ikantaki pasini: ‘Airo okantzi nojati, tima owakira naawakaaka.’ ²¹ Ikanta ipiya ompirataari, ikamanta-pajiri

† 14:15 owaachani = iyaaroni yatantari (pan) ‡ 14:19 nopi-
ra-payi = karatatsiri 5 apiti-payi vaca (buey)

iwinkathariti. Antaroiti otsimaa-nakari, ikantanakiri impiratani: 'Pijati, paniitiro awotsipayi aajatzi kaankiirintsikipayi nampitsiki, pamakiri asinonkainkari, pisa-pontho-yitatsiri, mawityaakiri, kisoporokiri, maaroni inkarati piñiiri anta.' ²² Ari imatakiro impiratani. Ikantapajiri iwinkathariti: 'Nomatakiro okaratzi pikanta-kinari. Iro kantacha ainiro okaankityii pankotsi.' ²³ Ipoña ikantziri impiratani: 'Pinthonkiro paniitiro awotsi, pijayiti tsika-rika-payi, pisintsitiri inkarati piñiiri anta, impokiita ojaikityaata nowanko. ²⁴ Pinkimi nonkanti: Oshikira nitawitakari nokaima-kaantziri, airotzimaita iñaajiitziro iyaa kapichiini nowitsika-kaantakiri owaritintsi.' "

Pomirintsita-chari ankimita-kotyaari
Saipatzii-totaari

²⁵ Oshiki ikaratzi oyaatakiriri Jesús. Ari ipithoka-sita-nakari, ikantziri: ²⁶ "iro onimotzimiri pitakoyitari piri, piniro, piina, pitomi, pirintzi, pitsiro, pitakota aajatzi apaniro awiroka. Iro kantacha aririka anaanakiro okaratzi pintakotyaanami naaka pawintaajana, airora nokimita-kaantaami noyomitaani. ²⁷ Ontzimatyii piriipiro-wintiro nokinkithata-kaayita-kimiri, onkanta-witakyaa ipaikakoitimi. Aririka piwashaantakiro, airora nokimita-kaantami noyomitaani. ²⁸ Aparoni nintatsiri iwitsiki pankotsi-pinthakii, yitawakyaaro inkinkisiryaa-wakya tzimatsirika ikantantyaarori iwitsikiro. ²⁹ Ari onkantyyaa inthonkan-tyaarori yitanakyaaro iwitsikiro,

tima aririka yookanakiro ari isirona-wintakyaari inkarati ñiirini. ³⁰ Inkanta-jiiti: ‘Piñaa-matsitiri yoka, ti yaawyiuro, yooka-sitakaro.’ ³¹ Ari ikimitari aajatzi, aparoni pinkathari tzimatsiri oshiki iwayiriti, yoiwinthatyaa iwayirityaari pasini pinkathari oshiki-pirota-tsiri iwayiriti. Ontzimatyii yitawakyaaro inkinkisiryaa-wakya, aririka yiitsinampaakiri. § ³² Iñaakiro-rika airo yiitsinampairi, ainirora iwiraa intaina pasini pinkathari pokatsiri iwayirityaari, intyaankaki kantirini: ‘¿Tsikama ankantyaaka airo owayirita-wakaanta?’ ³³ Ari okimitari aajatzi ontzimatyii pitawakyaaro pinkinkisiryaa-wakya awirokeaiti, tima airorika piwashaantziro pitakoyitaro okaratzi pasiyitari, airora nokimita-kaantaami noyomitaani.”

Kimitarori tziwi kaari katyotaa-tsini

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴ “Tima kamiitha okanta tziwi okatyotzi. Iro kantacha aririka inkonowaitiro tsika ompaityaa, ¿arima akantairo antziwi-pirota-kaajiro iroka tziwi? ³⁵ Tima tikatsi kantajironi, airo okamiithatai isaiponkitzitan-taityaaro pankirintsi, ontzimatyii yookaitiro. Okowa-pirotatyaa iroka, ontzimatyii pinkimisanta-jiitawaki maaroni.” *

15

Ikinkithata-koitziri ipiraitari pyaawita-chari

(Mt. 18.10-14)

§ **14:31** oshiki = 10,000 iwayiriti; oshiki-pirota-tsiri = 20,000 iwayiriti
* **14:35** okowa-pirotatyaa = tzimatsiri iyimpita

1 Oshiki sintsitán-tatsiri yamaitiniri kiriiki itsipayitakari atziri-payi kaari-piro-siriri, ikimisanta-jiitzi iyomitaan-tzira Jesús. 2 Ikanta Nasitantaniri aajatzi Yomitaan-taniri, ikisimata-nakiri Jesús, ikantzi: “Paminiri yoka, itsipatakari atziri-payi kaari-piro-siriri, itsipatari iwapiinta-jiita.”

3 Ipoñaa isiyakaa-winta-nakiniri Jesús, ikantziri: 4 “Tzimatsi piratachari oshiki ipiraitari. Okanta aparóni kitaitiri, ipyaaka aparóni ipira, yookanakiri pasini ipiraitari otzisi-masiki, jataki yamina-minatairi pyainchari. ¿Tima pimatiro awiroka iroka? * 5 Ikanta iñaapajiri ipira, kimosiri ikanta yanatapajiri. 6 Ikanta yariitara iwankoki, yapatotapajiri ishininka, ikantapajiri: ‘Pimpoki pintsipatyaana oimosirinkyaa, tima noñaajiri nopira pyaawitain-chari.’ ” 7 Aikiro ikantatzii Jesús: “Arira onkimitaa-jyaari inkitiki, antaroiti inkimo-siri-wintaitiri aparóni owashaantairori ikaaripiro-siriwita anaajiro ikimo-siri-wintaitziri oshiki-pirori kamiithasiririiti.” †

Isiyakaa-wintai-tziri kiriiki pyaawita-chari

8 Ipoñaa ikantzi: “Nosiyakaa-wintimiro kooya tzimatsiri oshiki oiriikiti. Okanta aparóni kitaitiri ipyaa-pithatakaro aparóni oiriikiti, owaa-mataki ootaminto, opisitakiro maaroni owanko amina-minatairi oiriikiti. ‡ 9 Okanta oñaajiri,

* 15:4 ipira, ipiraitari, nopira = oisha (oveja); oshiki = ikaratzi 100; pasini ipiraitari = 99 ipiraitari † 15:7 oshiki-pirori = 99 ‡ 15:8 oshiki = 10; iriikiti = dracma, kiriiki yasiyitari wirakocha, iriitaki ipinatan-taitariri antawaita-tsiri aparóni kitaitiri.

okaimakiri oshininka, okantakiri: ‘Pimpoki, pintsipatyaana noimosirinkyaa, tima noñaajiri noiriikiti pyaawitain-chari.’ ” ¹⁰ Aikiro ikan-tatzii Jesús: “Arira inkimitaajyaa Imaninkariti Pawa antaroiti inkimo-siritaji iñaaki-rika aparoni atziri iwashaantajiro ikaaripiro-siri-waitzi.”

Ikinkithata-koitziri atziri itomi pyaawitaint-yari

¹¹ Ipoña a ikantanaki aajatzi Jesús: “Nosiyakaa-wintimiri aparoni atziri tzimatsiri apiti itomi. ¹² Ikanta iyaapitsi itomi, ikantakiri iriri: ‘Apaá, pipinaro okaratzi pasitakai-yaanari.’ Imatakiro asitariri, itsiparyaa-kiniri itomi okaratzi yasitakai-yaariri aparoni-payi. ¹³ Tikira osamaniti, yoka iyaapitsi itomi ipimantakiro okaratzi yasita-kayitakariri, jataki intaina pasiniki nampitsi. Ari yaparawaita-sitakari iiriikiti, yantasi-waiyitakaro kaaripiro-yitatsiri. ¹⁴ Ikanta ithonkakiri iiriikiti yaparawaitakiri, iñiitaki antaroiti tashitsi anta nampitsiki. Ari ikowityaa-nakiriri ikaratzi yaparata-siwaitakari. ¹⁵ Ipoña ijata-sitakiri nampitarori anta inintzi antawairintsi, ityaankai-takiri yaamiri chaancho. ¹⁶ Antaroiti ayimatakiri itashi, inintaki yakyootiri chaancho, tima tikatsi opirini iyaari. ¹⁷ Ipoña ikanta-siritanaki mainari: ‘Oshiki yanintaa-waitaka iwatziita antawaita-tsiri iwankoki asitanari, ¿paitama nasinonkaa-waitantari naaka aka notashi-niintzi? § ¹⁸ Ontzimatyii nojataji asitanariki,

§ 15:17 iwatziita = oshiki pan

nonkanta-pajiri: “Apaá, tziatsi kaari-pirori nantzi-mota-kimiri, aajatzi nokimitaakiri Inkiti-satzi. ¹⁹ Ti onkamiithati pinkimita-kaantajina pitomi, apatziro nonintzi pinkimita-kaantinari ikaratzi antawaitzimotzimiri.” ’

²⁰ Ari ikatziyanaka mainari, piyaaja iwankoki asitariri. Tima aminaaki ikanta asitariri, iñaawajiri ipokaji isiya-sita-waari, yawithanotawajiri, ininta-porota-wajiri. ²¹ Ikantapaji itomi: ‘Apaá, tziatsi kaari-pirori nantzi-mota-kimiri, aajatzi nokimitaakiri Inkiti-satzi. Ti onkamiithati pinkimita-kaantajina pitomi.’

²² Iro kantacha ikantakiri asitariri impiratani: ‘Pamaki iroopirori kithaarintsi, pinkithaatawajiri notomi. Piwiniri irakoki poriryaata-tsiri, pinkyaan-takai-yaari iitziki ikyaantaitari.

²³ Impoña paminaki kiripiri ipiraitari, kamiitha iwathati, piwiiri. Nonintzi aimosirinkyaa. *

²⁴ Tima yoka notomi kamawitaka, iro kantacha añaaji iroñaaka. Pairani ipyaaka, iñitajiri iroñaaka.’ Ari yitanakaro yoimosirinka-jiita.

²⁵ Ikanta yantariti itomi, saikatsiri owaantsiki yantawaitzi. Pokaji pankotsiki, ikimapaa-tziiri yoimosirinka-jiita. ²⁶ Isampita-paakiri

aparoni impiratani paita ikimo-siritantaitari. ²⁷ Ikantanakiri: ‘Ariitaja pirintzi, irootaki iwamaakaan-tantakari piri iriipirori piratzi, tima kamiitha yariitaja pirintzi, tikatsi awishi-motirini.’ ²⁸ Ari ikisanaka, ti

ininti inkyaapaji pankotsiki. Ipoña ijata-sitakiri iriri, oshiki isintsiwintakiri intsipatan-tyaariri yoimosirinkyaa. ²⁹ Irojatzii ikantan-

* 15:23 ipiraitari = vaca

tanakariri iriri: ‘Piñaawitana naaka oshiki nosaiki-motakimi, tikatsi nantzi-motimi. Tityaa pimpa-matsityaana aparoni apira noimosirinkyaa. † ³⁰ Irooma ipokaira iyira thonkita-kimiriri piiriikiti ipiro mayimpipropayi, iriira piwamainiri wathata-tsiri piratzi poimosirinka-wajiri.’ ³¹ Ari yakanaki iriri, ikantziri: ‘Notomí, pasi piwiro pisaiki-motakina awiroka, maaroni okaratzi nasitari, awiroka asitaro maaroni. ³² Irootaki ankimo-siritantyaari iroñaaka, tima yoka pirintzi, kamawitaka, iro kantacha añaaji iroñaaka. Ipyaawitaka iñiitairi iroñaaka.’ ”

16

Isiyakaa-wintai-tziri kaari-pirori impirataari

¹ Ipoña a ikantakiri aajatzi iyomitaani: “Tzimatsi atziri ashaaranta-chari. Itzimi impiratani-payi. Okanta aparoni kitaitiri tzimatsi pokaintsiri, ikantai-takiri ashaaranta-chari: ‘Yoka ijiwari pimpiratani, yaparatakimiro piwaararo.’ ² Ikanta yoka ashaarantaniri ikaimakiri impiratani, isampitakiri: ‘¿Paitama pantakiri? Nokimaki ikantaitana. Nonintzi piñaakainaro okaratzi pantawaita-kinari. Tim ari okarata-paaki pijiwatziri nompiratani-payi.’ ³ Ari ikanta-siritanaki yoka impirataari: ‘¿Tsika nonkantyaaka iroñaaka? Imisitowatyina impiratanari. Ti noyotiro nompankiwaiti, aririka nonkamitanti impasitai-tyaana,

† 15:29 apira = cabra

oshiki nompasiki-wintyaa.’ * 4 Ikanta-siritzi: ‘Noyotaki paita nantiri yaakamiithatan-taityaanari pankotsiki-payi aririka imisitowaitakina.’ 5 Yapatotakiri ikaratzi iriwiwiziriri iwinkathariti, ikantakiri itarori: ‘¿Tsikama ikaratzi piriwiwiziri nowinkathariti?’ 6 Ikantzi irirori: ‘Oshiki inchatonaa okaratzi niriiwiziriri tsika iwaitzi yuinkantsi.’ Ipoñaa ikantziri: ‘Iroka piriwitsiri, sintsiini pisankinati, apatziro kashitani onkaratai inchatonaa piriwiriti.’ † 7 Ipoñaa isampitakiri pasini ikantziri: ‘¿Awiroka tsikama okaratzi piriwiziri?’ Ikantzi: ‘Oshiki ipiyota-koitziri pankirintsi niriiwiziri.’ Ipoñaa ikantziri aajatzi: ‘Iroka piriwiziri, pisankinati, apatziro kapichiini onkarataji ipiyota-koitziro pankirintsi piriwiziri.’ ‡ 8 Ikanta yoka pinkathari, iñaakan-takiri impiratani iñaakirira omatatziiri iyotzi tsika ikinakairo kantain-chari. Arira ikantayitari atziri-payi iroñaaka, oshiki iyotzi tsika ikinakairo yaakamiithatan-tyaariri ishininka, yanairi tsika ikanta kimisantzin-kariiti.” § 9 Iro ikantan-tanakari Jesús: “Ontzima-tyiira piyoti paakamiithatan-tyaaro pashaaranta-yitari iroñaaka onkanta-wityaa ti apanta-pirotyaaro, irootaki yaakamiithatan-taityaamiri apaata awiroka inkitiki. 10 Itzimi-rika yawiintaitari kapichiini, iriitaki yawiinta-piroi-tajyaa. Itzimi-rika

* 16:3 pankiwai = kiyamori † 16:6 oshiki inchatonaa = okaratzi 100; kashitani = okaratzi 50 ‡ 16:7 oshiki ipiyota-koitziri pankirintsi = 100 ipiyota-koitziro; kapichiini pankirintsi = 80 ipiyota-koitziro § 16:8 kimisantzin-kariiti = itomiiti kitainkari

kaari yawiintaitari, iriitaki mapirotaironi airo yawiinta-piroi-taari. ¹¹ Tirika yawiintaityaami impaitimiro owaararonsi kaari kantapirotatsini aka, tikatsira awiintyaamini impimiro iroopirotatsiri. ¹² Tirika pawiintyaari awiroka asinintsi, tikatsira opimini awiroka pasityaari. ¹³ Tikatsi matironi yantawaitiniri apiti ompiratan-taniri. Tima aparoni inintapiroto imonkaratiniri inspiratariri, iriima pasini inkisaniinta-nakiri. Ari okantari aajatzi: Tikatsi matironi yantiniri Pawa inintziri irirori, aririka inkinkithasirita-kotai-tyaaro awaararonsi onkimiwaita-nakyaaro iroomi ompiratyaarini.”

¹⁴ Ari ikaratzi ikimajiitaki Nasitantaniri, tima irijatzi niwitarori awaararonsi, isirontawintakari Jesús ikimiri ikantayitakiri. ¹⁵ Ipoña ikantanakiri: “Piyotzi pitzikaa-winta-jiita awiroka airo iyotantami atziri, iro kantacha iyotzimiro Pawa okaratzi pikinkisiryaayitakari. Tima okaratzi iroopirotzi-mowitariri atziri, ipinki-matziro Pawa.”

Ikantakaan-taitziri aajatzi tsika okanta-kota ipinkathari-wintantaji Pawa

¹⁶ “Tima pairani ikinkithata-koitakiro Ikantakaan-taitani aajatzi isankinari Kamantan-zinkari-payi. Opoña ikinkithataki Juan. Ari ikimawa-kirori iroñaaka atziri-payi Kamiithari Ñaantsi tsika okanta-kota ipinkathari-wintantaji Pawa. Oshiki inintajiitaki iñihiro okimiwaitakaro isintziiti aririka iwayiritaityaa. ¹⁷ Ti ompomirintsityaa apirotajyaa apaata kipatsi

aajatzi inkiti, iro kantacha airo apiro-tzimaitaa
Ikantakaan-taitziri okaratzi yaniini-yitatsiri.”

*Iyomitaantzi Jesús ikantzi: “ti onkamiithati
pookiro piina”*

¹⁸ “Itzimi-rika ookironi iina, aririka yaaji
pasini kooya, imayimpi-wintakiro itawitarori.
Ari ikimitari aajatzi aajironi kooya yookiri oimi,
imayimpitaki irirori.”

Ashaaranta-chari aajatzi Lázaro

¹⁹ “Tzimatsi aponi atziri ashaaranta-
chari, owaniinkaki okanta ikithaata-piintari.
Yaakowintaro kitaitiriki yoimosirinka yanintaa-
waita iwatzii-waita. * ²⁰ Tzimatsi aponi
asinonkainkari ipaita Lázaro, ithonka
ipathaa-waitaki yoka. Ari inaryaa-piintaka
intakiroki iwanko ashaarantaniri. ²¹ Iriitaki
nintatsiri iyoyajiro iwaryaa-yitziri iwariti
ashaarantzinkari. Ari ipokiri otsitzi-
payi ithotzi-tziri iwathaaro. ²² Okantaka
apaata kamaki asinonkainkari, yaanakiri
Imaninkariti Pawa, jataki isaikira Abraham.
Ari ikimitakari ashaarantaniri kamaki aajatzi
irirori, ikitaitakiri. ²³ Ikanta anta sarinka-winiki,
oshiki ikimaatsi-waitaka yoka ashaaranta-
witachari. Yaminaki intaina iñaatziiri Abraham
itsipatakari Lázaro. ²⁴ Ari ikaimawitakari,
ikantziri: ‘Chariní, Abraham, pinisironkata-
jyaana. Pintyaankiri Lázaro yamaa-jaitakina
kapichiini nijaa nirawakiita, tima imapirotakina
otasiniintakina paamari.’ ²⁵ Ikantanaki

* **16:19** owaniinkaki okanta ikithaata-piintari =
jonkiro-masita-tsiri

Abraham: ‘Nochariní, pisirityaaro piwaararo pairani, aajatzi ikimita Lázaro isirityaaro ikimaatsi-waitakari. Iro kantacha kimosiri ikanta irirori aka, irooma awiroka ontzimatyii pinkimaatsi-waitajyaa. ²⁶ Tikatsi pinkini pimpoki, tzimatsi antaroiti impirita otzikairi, airo okantzi naaka nojata-sitimi.’ ²⁷ Ari ikantawita irirori: ‘Pinkimi nokantzimi chariní, pinyaanti jatatsini isaiki noshininka-payi. † ²⁸ Tzimatsi anta nirintzi-payi, pinkamantiri airo ipokanta irirori aka, oshiki ikimaatsi-waitaita aka.’ ‡ ²⁹ Ari ikantzi Abraham: ‘Tzimatsi ikantaki isankinariki Moisés, tzimatsi aajatzi ikantayitakiri Kamantan-tzinkari-payi, irootaki inkimisantiri.’ ³⁰ Ikantzi ashaaranta-witachari: ‘Airotyaami, chariní, Abraham. Tzimatsi-rika aparoni kamatsiri kamantairini añaatsiri atziri, ari iwashaantairo kaari-pirori yamiyitari.’ ³¹ Aikiro ikantana-kitzii Abraham: ‘Tima ti inkimisantaitiro isankinari Moisés aajatzi Kamantan-tzinkari-payi, airotyaa ikimisantaa-jitziri inkaman-tawityaari piriintachani kaminkari.’ ”

17

Airo pantakaan-tziro kaari-pirori

¹ Ipoñaá ikantanakiri Jesús iyomitaani: “Ari intzima-piintatyii tzinpina-siririiti. Iriima antakaan-tironi kaari-pirori, inkanta-machiitiri yoka. * ² Mt 18.6, Iro kamiithatatsi inthata-kaiti-nirimi mapi ikintsiki, iwiinkai-takiri

† 16:27 noshininka-payi = iwanko apaá ‡ 16:28 nirintzi-payi = ikaratzi 5 nirintzi * 17:1 tzinpina-siri = antziwa

inkaariki, ari onkantayaa airo ikaaripirota-kaantanta. Tima Mt 18.6, itzimi-rika antakaa-kirini kaari-pirori kimitaariri iintsi yawintaa-janara, aritaki iwasankitai-tajiri. † ³ Ontzimatyii paamawintyaa awiroka. Tima intzimi-rika aparoni pikarajiitzi antzi-motimini kaari-pirori, piyomitairi. Aririka iwashaanta-najiro yantayi-witakari, pimpyaakotiro yantzimo-witakamiri. ⁴ Ari okimitari aajatzi. Aparoni atziri tzimatsiri oshiki yantzi-mota-piinta-kimiri, oshiki yapii-yapiitiro aparoniki kitaitiri, ontzima-tyiira papii-papiitiri pimpyaakotiri aririka impokasita-piintimi inkowa-kotimi pimpyaakotairi.” ‡

Pawintaa-pirota-kaiyaana

⁵ Ari ikantanakiri Tyaantariiti yoka Jesús: “Pinkathari, nonintzi pawintaa-pirota-kaiyaana.” ⁶ Ikantzi Jesús: “Onkanta-wityaa kapichiini pawintyaari Pawa, aritaki pisirinkakiro antaroiti pankirintsi katziyainchari, pinkantiro: ‘Pisirinki, pinkatziyi anta inkaariki.’ Aritaki osirinkanaki.” §

Yantayitiri ompirataari

⁷ “Aririka intzimi pimpiratani, piñaawajiri yariitajyaa ikyaawani-waitzi piwaniki, yaamaako-wintari pipira ¿arima pinkanta-wajiri: ‘Pakyoota-pajina?’ ⁸ airo, apatziro pinkanta-wajiri: ‘Pinkotsitapaji owaritintsi.

† 17:2 mapi = mapi itononkan-taitari ‡ 17:4 oshiki yapii-yapiitiro = 7 yapii-yapiitiro § 17:6 kapichiini = yaniinita-tsiri osiyarori okithoki mostaza; antaroiti pankirintsi = sicómoro

Pintharokyaati piyiitina, nowawakyaata, nirawakiita aajatzi. Ompoña pampoiti awiroka piwajyaa.’⁹ ¿Arima pimpaasoonkitakiri okaratzi yantiri pimpiratani? Airo.¹⁰ Arira pinkimityaari aajatzi awiroka, aririka pimonkaratakiro okaratzi inintakaimiri Pawa, pinkanti: ‘Airo akimosiriwinta-waita impiraitai, tima apatziro amonkara-matsitiro okaratzi ininta-kayi-takairi antiro.’ ”

Yisita-kota-kaitziri 10 pathaa-waita-tsiri

¹¹ Ipoñaaw iwaanaka Jesús ijatiro Aapatyaawiniki, ikinanakiro tsika owiraa-thapi-yitaro iipatsiti Ositikii-toni-satzi aajatzi Tapowini-satzi.¹² Ikanta yariitaka nampitsiki, ari imonthaakari ikaratzi 10 antziri pathaa-rontsi, intaina ikatziya-jiitaka.¹³ Ikaimajiitzi, ikantzi: “¡Yomitaanari Jesús, pinisironkatyaana naaka!”¹⁴ Ari yaminanakiri irirori, iñaatziiri ikatziya-jiitaka, ikantziri: “Pijata-sitiri Ompiratasorintsitaari yaminawa-kimiro piwathaaro.” Ikanta ijajiitanaki, omapoka-sitaka opyaanaka ipathaaro, isitako-yitanaji.¹⁵ Ikanta iñaakiro yisita-kotaji aparoni pathaa-waiwita-tsiri, kimosiriwintaka ipiyaja irirori, antaro iwisiryaawintakari Pawa.¹⁶ Ityiirowa-sita-paakari Jesús, ipaasoonkita-paakiri. Yoka piyajachari Ositikii-toni-satzi inatzii.¹⁷ Isampitawakiri Jesús, ikantziri: “¿Tima 10 ikaratzi isita-kotaatsi, tsikama ikinakika pasini?”¹⁸ Tikatsira aparoni noshininka piyajatsini impaasoonkitajiri Pawa, apatziro ipiyajaro noshininka-niro.”¹⁹ Ari ikantanakiri Jesús

pathaa-waiwita-chari: “Pinkatziyanaji, pijatai. Iroora isitakotaa-jimiri pawintaajana.”

Itantana-kyaarori impinkathari-wintan-taiti
(Mt. 24.23-28,36-41)

²⁰ Ikanta Nasitantaniri isampita-nakiri Jesús, ikantziri: “¿Tsika-paiti itantana-kyaarori impinkathari-wintantaji Pawa?” Yakanakiri irirori, ikantziri: “Aririka impinkathari-wintantaji Pawa, tira osiyaaro okaratzi koñaanita-tsiri.” ²¹ Airo ikantaitzi: ‘Iroka aka. Jironta anta.’ Tima aritaki pinkathari-siri-wintantai Pawa.” ²² Ipoña ipithoka-sitanakari iyomitaani, ikantziri: “Ari pinintawitajyaa apaata piñiirimi kapichiini yoka Itomi Atziri, airo okanta-tzimaita.” ²³ Ari pinkimaki inkantaiti: ‘Yoka aka.’ Pasini kantatsini: ‘Jiirinta anta.’ Airora pijata-sitziri, airo piyaatziri aajatzi. ²⁴ Aririka impiyi Itomi Atziri, inkimita-pajyaaro omoriki ookatharontsi, itanakyaaro tsika owiraaro kipatsi irojatzi tsika anta othapikitapaja. ²⁵ Iro itawakyaaroni iñiitawakiro inkimaatsitaityaa antaroiti, imaninta-waitiri yokaiti atziri-payi tzimayita-tsiri iroñaaka. ²⁶ Tima onkimityaaro tsika okanta pairani ainiro isaikawita Noé. Ari onkimitzi-tajyaari aajatzi aririka impoki-mataji Itomi Atziri. ²⁷ Onimowaitziri atziri iwawaiyita, yirawai-jiitzi, yaawakaiyita. Irojatzi ikyaantanakari Noé pitotsiki iwitsikakiri. Okanta oonkanaka kipatsiki, apirotakiri ipiinkaki atziri. ²⁸ Ari onkimita-jyaaro isaikawita pairani Lot. Onimotziri atziri iwajiita, yirawai-jiitzi,

iyompari-waijiita, ipankiwai-jiitzi, iwitsika-jiitzi iwanko. ²⁹ Iro kantacha monkarata-paaka kitaitiri isitowan-tanakari Lot nampitsiki Paamaa-riniki, omapoka-sitaka oparyaa-paaki antaroit paamari kitiri-moito okantaka, apirotakiri maaroni atziri itaaja. ³⁰ Ari onkimitaa-jyaari aajatzi aririka impiyi Itomi Atziri. ³¹ Pisaiki-rika intakiroki piwanko, ari pimpoñiyaa pisiyanaki, airo pikyaa-panaatzi paapanaati piwaararo. Piwaniki-rika pisaiki, airo pipiya-panaata. * ³² Pinkinkisiryaa-kotiro okaratzi awishi-mota-kirori iina pairani Lot. ³³ Ikaratzi yantasiwaitari apaniroini yawisakotan-tajyaari, aritaki impyaasi-waitajyaa. Iriima inkarati kamawintinani, aritaki yawisako-siritai.” ³⁴ Aikiro ikantatzii Jesús: “Tzimatsi tsipata-wakaa-chani imayi, yaitaji aponi inkitiki. Iriima pasini yookaita-najiri. ³⁵ Tzimatsi apiti kooya tsipata-wakaa-chani ontononka-waiti, yaitaji aponi inkitiki, irooma pasini yookaita-najiro. ³⁶ Isaiki apiti antawaita-tsiri iwaniki, yaitaji aponi inkitiki, iriima pasini yookaita-najiri.” † ³⁷ Opoñaa isampita-nakiri ikantzi: “¿Tsikatyaa anta omatajyaa-rika Pinkathari?” Ikantzi Jesús: “Ikimitara añapiintziri amimpori ishonka-jiita, ayotzi tzimatsi kamaintsiri. Ari okimitari aajatzi aririka piñaayitakiro okaratzi nokinkithata-koyita-kimiri, piyotzira irootaintsi nompiyi-

* **17:31** intakiroki = jinoki okanta-pankaata pankotsi † **17:36** Tzimayitatsi sankinarintsi tsika ti iñiitiro maaroni iroka ñaantsi aka. onasiyita ñaantsi-payi

mataji.”

18

Ikinkithata-koitziro kinankaro aajatzi kaari-pirori pinkathari

¹ Ipoñaa isiyakaa-winta-nakiro Jesús onkantyyaa yamana-piintan-taityaari, airo okantzimo-niinta-waitantari. ² Ikantzi: “Tzimatsi aparoni nampitsi, ari isaikiri kaari-pirori jiwari, ti impinkathatiri irirori Pawa, aajatzi atziri-payi ti impinkathatiri. ³ Ari osaikiri aajatzi aparoni kooya kinankaro. Opoka-sita-piintakiri kaari-pirori jiwari, okantziri: ‘Nonintzi pinkaiminari kisaniintanari, piwitsikinaro awishi-mota-kinari.’ ⁴ Ti inintawityaa jiwarika. Ipoñaa ikanta-siritaki: ‘Ti nompinkathatiri Pawa, aajatzi nokimitajiri atziri. ⁵ Iro kantacha ontzimatyii nantiniro kamiithari onintziri iroka kinankaro. Nosamaro = kari aririka oñaasirinkina ompiya-piyata-sitina.’ ” ⁶ Ikantzi Jesús: “Pikimakiro ikanta-siritakiri kaari-pirori jiwari. ⁷ Iriira mapirotzirori Pawa, airo ishinta yantainiri kamiitha-yitatsiri ikaratzi iyosiiyitairi irirori, itzimi aakowinta-naarori yamanairi kitaitiri aajatzi tsitiniri.” ⁸ Aikiro ikantatzii Jesús: “Airora oshiintanaki yantantai-tyaarori kamiithari. Iro kantacha aririka impiyapaaki Itomi Atziri, ¿aikiroma iñaapaatyii awintaa-piintyaarini kipatsiki?”

Isiyakaa-wintai-tziri Nasitantaniri aajatzi sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki

⁹ Tzimatsi kinkisiryaa-yitachari kamiithasiriri inatzii. Iro kantacha imaninta-siri-waitziri pasini atziri. Irootaki isiyakaa-wintan-tanakariri Jesús, ikantzi: ¹⁰ “Tzimatsi apiti atziri jatatsiri Tasorintsi-pankoki yamani. Nasitantaniri inatzii aparoni, iriima pasini iriitaki sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki. ¹¹ Ikatziya-paaka Nasitantaniri yamani, ikantzi: ‘Pawa, antaroiti nopaasoonkitzimi, tima ti nonkimityaari naaka pasini atziri, kosintzi inatzii, kaari-piro-siri ikantaka, mayimpiri inatzii, ari ikimitakari yoka sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki. ¹² Apiti napiitziro notzita-piintaro nowariti tikira ariitapajyaa pasini kitaitiri imakoryaan-taitari, nasitakaa-piintari Pawa kiriiki ikaratzi ipinaitanari.’ * ¹³ Ikanta sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki, ikatziya-paaka irirori intyaatsikaini, oiyoota-paaka yamani ti yamini jinoki. Tima antaro okantsi-mosiryaa-nakari, ikantzi: ‘Pawá, pinkawinthayina naaka, kaari-piro-siri nonatzii.’ ” † ¹⁴ Ikantzi Jesús: “Iriitakira yaakamiithai-tajiri yoka, kamiithasiri ikanta ijataji iwankoki, ti inkimityaari pasini. Tima inkarati nintasi-waita-chani impinka-thaitiri, aritaki intsinampa-sirita-kayi-tairi. Iriima tsinampa-waiwita-chari iriitaki impinkatharitakai-tajiri.”

* **18:12** asitakaa = iro aparoni yasita-kayi-tariri Pawa, iyosiitai-takiri okaratzira ¹⁰ † **18:13** okatsitzi-mosiryaa-nakiri = iposa-sipaniita-nakityaa (Tima irootaki yamiyitari Judá-iti tzimatsi-rika katsitzimo-siriziriri.)

Itasonka-wintziri Jesús intsi-payi
(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵ Ari yamaita-paakiniri Jesús intsi-payi, ikantai-tapaakiri: “Nonintzi piwasi-patzii-totiri nintsiti, pintasonka-wintiri.” Ikantzi iyomitaani Jesús: “Airo piñaasirinkiri Awinkathariti.” ¹⁶ Iro kantacha ikaima-kota-nakiri Jesús, ikantziri: “Pisinitiri intsi-payi impoka-siti-naata. Airo pithañaana. Tima inkarati kimitajyaarini irirori, iriitaki ñaajaironi ipinkathari-wintantai Pawa. ¹⁷ Airorika ipinkathari-tziri Pawa inkimita-koityaari ikantaka intsi-payi, airo ñiitajiro ipinkatharitari. Omapiro.”

Jiwari ashaaranta-chari
(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸ Ikanta aparoni jiwari isampitakiri Jesús, ikantziri: “¿Kamiithari yomitaan-tanarí!. ¿paitama nantajiri nasi nowanta-jyaarori nañaaji?” ¹⁹ Ari yakanakiri Jesús, ikantzi: “¿Paitaka pikantan-tanari: ‘Kamiithari pinatzi?’ Apanirora ikantakaaro Pawa ikamiithatzi, tikatsi pasini. ²⁰ Piyota-kota-kiroma Ikantakaan-taitziri: Airo pimayimpitzi. Airo piwamaantzi. Airo pikositzi. Airo pithaiya-kotanta. Pimpinkathatairi piri aajatzi piniro.” ²¹ Yakanaki irirori, ikantzi: “Yomitaanarí, Nomatakiro maaroni irojatzi nitanakaro pairani ainiro nintsita-paaki.” ²² Ikanta ikimakirira, ikantzi Jesús: “Tzimatsi aparoni kowityaa-painchari kaari

panti. Pimpimantiro maaroni tzimimotzimiri, pimpiri asinonkainkari, tima osiyawaitakaro piwaa-ranta-jyaami inkitiki. Aririka pimatakiro pimpoki, piyaatina.”²³ Ikanta ikimawakira jiwari, owasiri ikantanaka, tima ashaaranta-pirotzinkari inatzii.²⁴ Ikanta iñaakirira Jesús antaroiti iwasiritanaka, ikantanaki: “Oshiki ompomirintsizimotyaaari ashaarantzinkari ijataji ipinkatha-ritajinta Pawa.²⁵ Tima oshiki ipomirintsitaro ikyaakoitari inkyaantyaaro yanini omoro. Iri mapirota-chani ashaarantzinkari impomirintsita-jyaaro inkyaaji ipinkathari-tzinta Pawa.” ‡
²⁶ Ari ikantayitanaki ikaratzi kimakiriri, ikantzi: “¿Niinkama awisakotaa-tsini?”
²⁷ Ikantzi Jesús: “Tzimayitatsi opaita pomirintsizimoyitariri atziri, iriima Pawa ti ompomirintsizimotyaaari.”
²⁸ Ipoña ikantanaki Pedro: “Yoka nokarajitzi nonintzi noyaatajiitimi, tima nookayita-nakiro okaratzi tzimimotanari.”²⁹ Ikantanaki Jesús: “Omapiro, tzimayitatsi nintana-jirori impinkathari-wintairi Pawa, irootaki yookan-tanakarori iwanko, asitariri, iririntzi, iina, itomi.
³⁰ Aritaki iñaajiro ontzimi-motairi oshiki, anaanakiro okaratzi yookawita-nakari. Tima apaata aritaki iñaajiro irasi iwiro yañaayitaji.”

‡ 18:25 ikyaakoitari = camello; yanini omoro = imoroki kithapi

*Yapiitajiro Jesús ikamanta-kota iwamaitiri
(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)*

³¹ Ikanta yapatotajiri Jesús 12 iyomitaani, ikantajiri: “Ajatatziira iroñaaka Aapatyaaw-iniki. Ari omonkaratyaari okaratzi isanki-natakiri pairani Kamantan-tzinkari tsika inkantaitiri yoka Itomi Atziri. ³² Tima iwawisaa-kiniri wirakocha-payi. Ari iithainkimaawaitaitiri, inkimaatsita-kaityaari, inchoonta-porowaitaitiri. ³³ Aririka ithonkakiro impasawaitaitiri, iwamaitakiri. Iro mawatapain-tsiri kitaitiri, aritaki yañaaji aajatzi.” ³⁴ Titzimaita inkimatha-jiitiro ikaratzi kimawita-kariri, ti iy-ojiiti opaita-rika iñaawintziri, tima ti inintaiti ikimathata-kaitiri iroka-payi.

*Yaminakai-tajiri Kasiryaari-satzi
(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)*

³⁵ Ikanta yariitzi-mataka Jesús nampitsiki Kasiryaari. Ari isaiki aparoni mawityaakiri awotsi-nampiki ikampitantzi impasitai-tyaari. ³⁶ Ari ikimaki mawityaakiri, isampitakiri ikaratzi awisayita-tsiri atziri, ikantziri: “¿Paita awisatsiri?” ³⁷ Ikantai-tanakiri: “Ipokatzi Jesús poñaachari Kasiyakaawiniki.” ³⁸ Iroora ikaiman-tanakari, ikantzi: “¡Jesús! Ikasiya-kaitani pinkatharini David, pinisironkatyaana!” ³⁹ Ikisatha-witanakari ikartzira jiwatanain-tsiri imairitan-tyaari. Aikiro ikaima-nakitzi sintsiini, ikantzi: “¡Ikasiya-kaitani pinkatharini David, pinisironkata-jyaana!” ⁴⁰ Katziya-paaka Jesús, ikantzi: “Pamakinari aka.” Ikanta yamaita-paakiniri, isampita-wakiri.

41 Ikantziri: “¿Tsikama pinintzi nonkantajimi?” Yakanaki mawityaakiri, ikantzi: “Pinkatharí, nonintzi nonkiryaaji.” 42 Ikantzi Jesús: “Kantatsi pinkiryaaji, irootaki isitakotaa-jimiri pawintaajana” 43 Apatha-kirotanaji yaminawaitanaji kamiitha, iyaatanakiri Jesús, kimosiriwinta ikantawinta-nakari Pawa. Ikanta iñaakiri atziri-payi, imatanakiro iriroriiti iwisiryawinta-nakari Pawa.

19

Jesús aajatzi Zaqueo

1 Ikanta yariita-paaka Jesús Kasiryaariki, yaniita-paakiro maaroni nampitsi. 2 Ari isaikiri anta aparoni atziri ipaita Zaqueo. Iriitaki ijiwari sintsiwintan-tatsiri yamaitiniri kiriiki, iwakiri jiwari wirakochaiti, ashaarantzinkari inatzii Zaqueo. 3 Ininta-pirotaki irirori iñiiri Jesús. Iro kantacha ti onkanti iñiiri, oshiki atziri otzikaa-kiriri, tima ikaa-porityaakitsini. 4 Ikanta ijiwatanaki Zaqueo, atiitapaaki inchatoki onkini iñiiri Jesús, aririka inkinapaaki tsika isaikaki. * 5 Ikanta yariita-paaka Jesús yatiita-paakira Zaqueo, yaminapaaki isaikakira jinoki, iñaapaakiri, ikantziri: “Zaqueo, payiiti sintsiini, tima nosiritatyaaro nomayimotimi piwankoki.” 6 Sintsiini yayiitanaki Zaqueo. Kimosiri ikanta yaanakiri iwankoki. 7 Ikanta iñiitakiri, ikisi-mata-nakiri atziri-payi yoka Jesús, ikantajiitzi: “¿Paitama ikyaa-wankotan-tariri kaaripiro-sirita-tsiri?”

* 19:4 incható = sicómoro

⁸ Ipoñaa ikantzi Zaqueo: “Pinkatharí, ari nopakiri asinonkainkari kashitani nowaararo. Tzimatsi-rika namatawitakiri nokositziri, aritaki noipyaa-jiniri okaratzi nayitakiriri onkarati 4.” ⁹ Ikantanaki Jesús: “Iroñaaka piñiuro pawisako-siritaji awiroka aajatzi ikaratzi saika-wankotzimiri. Tima awirokataki iriipirori icharini Abraham. ¹⁰ Tima irootaki ipokantakari Itomi Atziri yamina-minatairi ikaratzi pyaawitain-chari iwawisaako-siritajiri.”

Isiyakaa-wintai-tziri 10 kiriiki

¹¹ Irojatzí ikimisanta-jiitaki atziri ikinkithata-kairira Jesús. Ipoñaa isiyakaa-wintanakiniri, isiyakaantaki atziri-payi koñaaroini impinkathari-wintantaji Pawa, tima irootaintsi yariitzi-majiityaa Aapatyaawiniki. ¹² Ikantanaki: “Tzimatsi aparóni iriipirori atziri ijataki pasiniki nampitsi, impinkatha-ritakaitiri, ompoña impiyi inampiki. ¹³ Yapatota-nakiri 10 impiratani, ipanakiri ikaratzi 10 kiriiki, ikantanakiri: ‘Pantawaita-kairi kiriiki nopayitakimiri, irojatzí nompíyan-tapaa-kyaari.’ †

¹⁴ Iro kantacha tzimatsi ishininka kaari nintirini impinkathari-wintanti. Ityaankaitaki kantirini: ‘Ti noninta-jiitiri impinkathariti.’

¹⁵ Iro kantacha, tima ipinkatha-ritakai-takiri ipiyajara. Yapatota-pajiri impiratani-payi ipanakiri kiriiki, inintzi iñiiri tsika ikanta yantawaita-kaakiri iiriikiti. ¹⁶ Yitapaakaro

† **19:13** kiriiki = mina (Iñaantai-tyaari yaitiri aparóni mina, ontzimatyii yantawintaitiri inkarati mawa kasiri.)

ipokaki aparoni, ikantapaaki: ‘Pinkatharí, noshikyaakiri piiriikiti, naaji pasini ikaratzi 10.’ ¹⁷ Ikantanaki irirori: ‘Ariwí nompiratani, yotasiriri pinatzii. Kapichiini ikarawita kiriiki pikimpoyaakiri, aritaki piñaakiro pijiwawintiro onkarati 10 nampitsi.’ ¹⁸ Ari ipokapaaki pasini impiratani, ikantapaaki: ‘Pinkatharí, noshikyaakiri piiriikiti, naaji pasini ikaratzi 5.’ ¹⁹ Aajatzi ikantanakiri irirori: ‘Ari pinkimityaari awiroka, ari pijiwawintai onkarati 5 nampitsi.’ ²⁰ Ipokapaaki pasini, ikantapaaki: ‘Pinkatharí, yoka piiriikiti kamiitha noponata-kimiri. ²¹ Tima antaroiti notharowakakami pimapirota-tziro pimasirinkata, sintsiini pantawaita-kaantziri piiriikiti, ari okanta pishikyaantariri.’ ²² Ikantanaki irirori: ‘Kaari-pirori nompiratani pinatzii. Awiroka atsipityaaroni okaratzi pikanta-kinari. Piyowitaka aritaki nonkisakimi airorika pishikyiri kiriiki, ²³ piñaawitaka airo pimatziro pishikyiri awiroka, paminimi antawaita-kayi-rinimi, ari ishikiniintakimi kiriiki, iriitaki pimpawajinarimi nopiyaka iroñaaka.’ ²⁴ Ipoña ikantziri piyotain-chari atziri: ‘Paapithatiri kiriiki, pimpiri oshikyaa-kiriri ikaratzi 10.’ ²⁵ Ikantajiitanaki atziri: ‘Pinkatharí, ¿paitama impantai-tyaariri, tima tzimaki irirori ikaratzi 10 kiriiki pipakiriri?’ ²⁶ Aikiro ikantatzii asitariri iiriikiti: ‘Itzimi-rika otzimi-motakiri, ari ontzimi-motajiri oshiki. Iriima kaari otzimi-motzi, imapiroi-tairi yaapithai-tairi okaratzi tzimimowitariri.’ ²⁷ Ikantaki aajatzi: ‘Pamakiri ikaratzi

kisaniintanari kaari nintatsini nompinkathari-wintiri, nonintzi noñiiri piwishiri.’ ”

Ariitaja Jesús Aapatyaawiniki

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)

²⁸ Ithonka-kiro Jesús ikantakiri, jiwatanaki ijatziro Aapatyaawiniki. ²⁹ Ikanta yariitzi-mataka nampitsiki Chochokipankoniki aajatzi Asinonkaa-pankoni omontitakari otzisi Yiinkakiiroi-toni. Ari ityaantakiri apiti iyomitaani, ³⁰ ikantakiri: “Pijati nampitsiki amontitakari, ari piñiiri inthata-kotyaa kiripiri piratzi, tikira ikyaakoi-tariita. Pinthataryaa-kotiri, pamakinari aka. ‡ ³¹ Aririka isampii-tawakimi: ‘¿Pinkanti-rika pithataryaa-kotan-tariri ipiraitari?’ Pinkanta-nakiri awiroka: ‘Inintatziiri Pinkathari.’ ” ³² Jaitijiitanaki ityaantai-takiri, iñaakiro okaratzi ikantaitakiriri. ³³ Ithataryaa-kota-paakiri kiripiri ikyaakoitari. Isampita-wakiri asitariri, ikantziri: “¿Pinkanti-rika pithataryaa-kotan-tariri?” ³⁴ Ikantanaki irirori: “Inintatziiri Awinkathariti.” ³⁵ Irootaki yamanta-kariri. Iwankita-kiniri manthakintsi imitzikarakiki, ikyaa-kota-nakari Jesús. ³⁶ Ikanta yaniita-kaanakiri Jesús kiripiri ikyaakoitari, imaaronka-sitai-tanakiri manthakintsi onkantyyaa owaniinkatan-tyaari awotsiki tsika inkinanakira. ³⁷ Ikanta yoirinki-mataja otzisi Yiinkakiiroi-toni, ari ikaimajiitanaki iyomitaani-payi Jesús ikaratzi piyowinta-kariri. Ikimosiri-winta-nakiri Pawa,

‡ 19:30 ipiraitari, ikyaakoitari = asno, burro

iwisiryyaa-winta-nakari, iñaayita-piinta-kirora
itasonka-wintantaki Jesús. ³⁸ Ikantajiitzi:

¡Korakitataiki awinkathariti!

¡Tasonka-wintaari ikantaja, tima Pinkathari
inatzii otyaanka-kiriri!

¡Isaikakaa-yitai kamiitha nampitarori inkitiki!

¡Iro kamiithata-jitatsi otzimi-motziri
iwaniinkaro Pawa nampitarori ojinoki-
pirotzi inkiti! §

³⁹ Ikanta Nasitantaniri saikayitain-tsiri aajatzi
anta, ikantakiri Jesús: “Yomitaan-tantanirí,
pinkisa-thatiri piyomitaani.” ⁴⁰ Yakanaki
Jesús, ikantzi: “Aririka noimairintakiri ikaratzi
kaimayitain-tsiri, kimitaka ari onkantakimi
onkaimanakimi mapi.”

⁴¹ Ikanta yariitzi-mata-paaka Jesús Aapatyaaw-
iniki, iraa-kota-paakaro iñaapaakiro. ⁴² Ikantzi:
“¡Oshiki okamiithataki pikimathatan-tyaarori,
iroora kitaitiri piñaanta-jyaarori pisaiki kami-
itha! Iro kantacha airo okanta tima maw-
ityaaki ikantakai-takami. ⁴³ Tima irootaintsi
impoki kisaniintzimiri, iwitsikayita-sita-paakimi
yapirotan-tyaamiri. Inthonka intapota-paakimi
tsika owiraa pitanto, airo piñiuro tsika pink-
ini pisiyi. ⁴⁴ Ari imporokai-takimi, yasitaiyii-
tyaari maaroni. Airo iñiitajiro mapipayi okaratzi
wiwirya-yitachari iroñaaka, okantakaan-tziro ti
piyotawakiri itzimi pokasita-kimiri.” *

§ **19:38** Korakitataiki apinkathariwí = Hosana; otyaanta:
wairontsi * **19:44** Tzimayitatsi sankinarintsi tsika iñiitziro
aajatzi iroka ñaantsi “iriitaki Pawa pokasita-kimiri.” onasiyita
ñaantsi-payi

Imisitowiri Jesús pimanta-yitatsiri tasorintsi-pankoki

(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

⁴⁵ Kyaapaaki Jesús Tasorintsi-pankoki, imisitowa-paakiri pimanta-yitatsiri ikaratzi amananta-yitatsiri aajatzi. † ⁴⁶ Ikantai-tziri: “Isankinai-takiro pairani iñaawaitzi Pawa, ikantzi:

Nowanko onatzii iroka, aritaki yamana-piintaitinari.

Iro kantacha awirokaiti, aritaki pamatawitanta-piintaki pipimanta-yitzi, pikimita-kaantakiro kosintzi-panko.” ⁴⁷ Ari ikantapaa-kityaa Jesús iyomitaantzi maaroni kitaitiri Tasorintsi-pankoki. Iro kantacha yoka ijiwari Ompira-tasorintsitaari, Yomitaan-taniri aajatzi Antari-konaiti, yamina-minatakiro tsika inkinakairo iwamaakaanitiri. ⁴⁸ Ti onkanta-tzimaityaa iñii tsika inkinakairo, tima aamawintaa ikantajiitaka atziri-payi ikimisantziri Jesús.

20

Isintsinka Jesús

(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)

¹ Ikanta iyomitaakiri Jesús maaroni atziri anta Tasorintsi-pankoki tsika okanta-kota Kamiithari Ñaantsi. Ipoka-sita-paakiri ijiwari Ompira-tasorintsitaari, itsipatakaru Yomitaantzinkari-payi aajatzi Antari-konaiti. ² Isampita-paakiri Jesús, ikantziri: “Pinkanina, ¿ninkama

† **19:45** Tzimayitatsi sankinarintsi tsika ti iñiitiro owiraantarori iroka ñaantsi aka. onasiyita ñaantsi-payi

tyaanka-kimiri piñaakantiro pitasorinka?” ³ Ari yakanaki Jesús, ikantziri: “Tzimatsi aajatzi nosampitimiri naaka, ontzimatyii pakina. ⁴ Tima ikiwaatantaki pairani Juan, ¿Paitama otyaankakiriri? ¿Iriima Pawa? ¿Atzirima?” ⁵ Ari ikantawakaa-jiitanaka: “Aririka ankantiri, ‘Pawa tyaankakiri,’ aritaki inkanta-nakai: ‘¿Paita kaari pikimisantantari?’ ⁶ Aririka ankanti: ‘Atziri tyaankakiri,’ aritaki ishinyaakai atziripayi. Tima inkanta-jiitzi atziri-payi Kamantan-tzinkarini inatzii Juan.” ⁷ Ari ikantajiitzi irirori: “Ti noyotiro. ⁸ Ikantzi Jesús: “Pikimitaka awirokaiti ti pininti pinkaman-tinaro, aajatzi naaka airo nokaman-tzimiro paita tyaankakinari.”

Kaari-piro-siriri antawai-rintzi
(Mt. 21.33-34; Mr. 12.1-11)

⁹ Ipoña Jesús isiyakaa-winta-nakiniri atziripayi, ikantzi: “Tzimatsi atziri pankitzirori chochoki-masi. Ipoña yaminaki impaityaa aminironi iwankiri-masi, jataki irirori intaina oshiki ipyaaka. ¹⁰ Okanta okithoki-paititaki chochoki, ityaankaki impiratani yaajati. Ikanta iñaawakiri antawai-rintzi, yaawakiri ipasawaita-wakiri, yoipyaaajiri tikatsi yaanaji. ¹¹ Ityaantaki pasini. Ari ikimitakiri, ipasawaitakiri, ikawiya-waitakiri, yoipyaaajiri tikatsi yaanaji. ¹² Ipoña ityaankaki mawatanain-tsiri impiratani. Ari ikimitai-takiriri, yantawaita-wakiri, yookakiri othapiki pankirintsi-masi. ¹³ Ikantzi asitarori iwankiri-masi: ‘¿Tsiatyaa nonkantyaaka? Iriirika notyaankaki notakotani

notomi, ari impinkathatakiri.’ ¹⁴ Ikanta iñaawakiri antawai-rintzi ipokaki itomi, ikanta-wakaa-jiita: ‘Yoka asitajyaaroni apaata pankirintsi-masi. Thami awiri, ayiroota aroka.’

¹⁵ Yairika-wakiri, yaanakiri othapiki pankirintsi-masi, iwakiri. ¿Paitama yantiri asitarori

pankirintsi-masi? ¹⁶ ¿Tima ari impokanaki

irirori, iwamaitiri aamawinta-witarori iwankiri-masi, yaminanaji pasini?” Ikanta yokaiti ikaratzi

kimakirori ikantakiri Jesús, ikantajiitanaki:

“¡Onkamintha airo okanta!” ¹⁷ Yamina-

nakiri Jesús maaroni atziri-payi, ikantanakiri:

“¿Paitama ikantai-takiri sankinarin-tsiki?

Imaninta-witakaro kipayi owitsikirori pankotsi,

Iro kantacha irojatzi yaitairi iroka otzinkami-

pirori. *

¹⁸ Tima inkarati siraryaan-tajyaaroni kipayi, aritaki imporoka-paaki. Iriima inkarati anawyaajiri kipayi, aritaki opowitapaakiri.”

*Ikinkithata-koitziri kiriiki impaitiriri
pinkathari*

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

¹⁹ Ari inintawitanaka ijiwari Ompira-tasorintsitaari itsipatakari Yomitaan-tatsiri yaakaan-tirimi Jesús, tima iyotaki iriitaki ikinkithata-kotziri. Titzimaita onkanti,

oshiki itharowan-tayitakari atziri-payi.

²⁰ Ipoña ityaankaitaki amaminawai-rintzi, inkimita-paakyaari atziri kamiithasiriri, inintajiitzi inkompita-kaiyaarimi Jesús,

* **20:17** kipayi, otzinkami = mapi

inkamantakotiri pinkathariki yaakaan-taitan-tyaariri. ²¹ Ikantapaakiri Jesús: “Yomitaan-taniri, okaratzi piñaa-nitari awiroka iroopirori onatzi, kaarira inintakaanta-sitari atziri. Piyomitaan-tziro awiroka iroopirori inintakaan-tziri Pawa. ²² ¿Kamiithata-tsuma ampiri kiriiki ikaratzi isintsitan-tziri iwinkathariti wirakochapayi?” † ²³ Iro kantacha iyotawaki Jesús inintatzii yamatawitiri ikaratzi sampita-kiriri, ikantanakiri irirori: “¿Paitama piñaantan-tanari? ‡ ²⁴ Intsityaa piñaakainari kiriiki. “¿Paitama asitarori isiyakaaro aka? ¿Paitama asitarori iwairo?” Ikantajiitzi irirori: “Irasí César.” ²⁵ Ikantzi Jesús: “Tima iriitaki iwinkathariti wirakocha asitari, pantantyaanari sintsiwntzimiri, pimpinatiri. Iriima ikaratzi yasitari Pawa, pantantyaanari isintsitzimiri irirori.” ²⁶ Ti yuütsinampairi inkompita-kaiyaari, okiryaaantzi ikantajiitanaka ikimakirira ikantaki, tikatsi inkantanaki.

Isampita-kowintai-tziro aririka yañaaji kamayita-tsiri

(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

²⁷ Ipoñaa ipokajiitaki Tampatzikawiri iñiiri Jesús. Iriitaki Tampatzikawiri kantatsiri: “Airo yañaaji kamayita-tsiri.” Isampita-paakiri Jesús, ²⁸ ikantziri: “Yomitaan-tatsirí, isankinataki pairani Moisés, ikantzi: ‘Aririka inkami atziri, airorika itsimakairo iina, kantatsi yaajiro iririntzi, iwaiyan-takaajiro irirori. Inkimita-kaantiri

† 20:22 iwinkathariti wirakocha-payi = César ‡ 20:23 Tzimay-itatsi sankinarintsi tsika ti iñiitiro owiraantarori iroka ñaantsi aka. onasiyita ñaantsi-payi

iriimi asityaarini iririntzi kamaintsiri.’ ²⁹ Thami ankantawaki: Tzimatsiri karatatsiri 7 iririntzi. Itarori itzimi yaaki iina, tikira itzimakairo iina, kamaki. ³⁰ Ipoñaa yaawitaaro pasini iririntzi apitita-tsiri itzimi. ³¹ Ipoñaawita-paaka mawatanain-tsiri itzimi, aajatzi ikimitaka irirori. Ari ikantakari maaroni ikarajitakira 7 iririntzi. Tikatsi aparoni tsuma-kaironi kooya. ³² Okanta osamanitaki kamaji aajatzi iroori. ³³ Aririkami yañaayitaji apaata kamayita-tsiri, ¿itzimikama oiminta-pirotyaari kooya? Tima maaroni ikaratzira 7 iinanta-witakaro.”

³⁴ Ari yakanaki Jesús, ikantanakiri: “Apatziro yaayitzi iina atziri-payi añaayitziri iroñaaka aka, yaakaa-wakai-yitaro iina aajatzi. ³⁵ Iriima inkarati matajironi itsinampairi yañaayitaji apaata ikamayi-witaka, airo yaayita-jiitsi iina, airo yaakaa-wakai-yitaaro iina aajatzi. ³⁶ Tima airo iñaapajiro inkaamanitapaji anta, inkimitapajyaari Maninkariiti, tima itomi Pawa inayitaatzii yañaayitajira. ³⁷ Irooma ikanta-kota yañaayitaji kamayitain-tsiri, iñaakanta isankinari Moisés tsika ikanta Pawa iñaanatan-takariri otaara kitoochii-masi, ipaitakiri:

Iwawani Abraham, Isaac, aajatzi Jacob.

³⁸ Ari ayotziri irirori, tima ti imatiro kaminkari impinkathatiri Pawa, apatziro ipinkathatziri añaayita-tsiri. ¿Ñaakiro? Tima inkarati kamayiwita-chari, irojatzi yañai-motziri Pawa.”

³⁹ Ari ikantanaki aparoni Yomitaan-tatsiri: “Pikantakiro.” ⁴⁰ Tikatsira nintanaa-tsini isampita-najiri.

*¿Paitama charinin-tariri Saipatzii-totaari?
(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)*

⁴¹ Ipoñaa isampitantaki Jesús, ikantzi: “Piki-makiri Yomitaan-tatsiri, ikantzi: ‘Yoka Saipatzii-totaari incharinita-jyaari pinkatharini David.’ ¿Tsikama inkantyaaka? ⁴² iri pinkatharini David sankinata-kirori Panthaantsi kantatsiri: Iñaawaitanaki Pawa, ikantawajiri Nowinkathar-iti:

Pisaikapaji nakopiroki ampinkathari-wintanti,
⁴³ Irojatzii noitsinampaan-tajyaariri kisaniintz-imi-
Aripaiti intyiirowa-sita-jyaami, pimakoryaa-
kitzitan-tajyaari.

⁴⁴ Imatzitakaro David ikantaki: ‘Nowinkathar-iti inatzii Saipatzii-totaari.’ ¿Tsika inkini incharinityaari?”

*Ikinkithata-koitziri yotzinkariiti
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)*

⁴⁵ Maaroni atziri-payi ikimakiri Jesús ikantakiri iyomitaani: ⁴⁶ “Paamaiyaari Yomitaan-tatsiri. Oshiki iniwitaro iwaniinka-tziityaa, ishamita-kaayityaaro iithaari-thanthanaa. Inintzi pinkatha iwithata-piintai-tyaari aririka iñiitiri tsika iyomparita-piintaita. Yasiminthataro isatikaitiri niyaanki karapapankoki tsika impinkathatai-tirimi. Ari ikimitari aririka ijati tsika yakyoota-wakaa-jiita. ⁴⁷ Yathanaa-yitaro aajatzi kinankaro yaapithatziro owanko. Iro isamanika-tantayitarori yamanayita-piintzi airo iyotantaitari. Iro kantacha oshiki iwasankitaaitairi.”

21

Asinonkainkaro kooya

(Mr. 12.41-44)

¹ Ari yamina-winthatziri Jesús ashaarantzinkari-payi itiyitziri ipasitan-taitari kiriiki anta Tasorintsi-pankoki. ² Opoñaa opokapaaki kooya kinankaro asinonkainkaro onatzi, otitapaaki iroori apimintyaki-tiini kiriiki. ³ Ikantzi Jesús: “Anaantaki iroka kooya, anaakiri ikaratzi titayiwitain-chari. Omapiro. ⁴ Tima inkarati titayiwitain-chari oshiki yasitakaa-witakariri Pawa, itita-sitakari tzimaraan-tatsiri iiriikiti. Irooma iroka kinankaro, apintzi-ryaakiri otitakiri oiriikiti amanantan-tyaarimi owariti.”

Ikinkithata-kotziro Jesús imporokaitiro tesorintsi-panko

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

⁵ Tzimatsi kantayitain-tsiri: “Kamiitha okantayita mapi iwitsikan-taitarori Tasorintsi-panko, owaniinka okantaka.” Ipoñaa ikantanaki Jesús: ⁶ “Okaratzi piñiiri witsika-yitain-chari, airo piñaayitairo okaratzi opiwiryaaaka apaata, inthonkaitiro imporokaitiro.”

Iñiitiri aririka onthonki-matajyaa

(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

⁷ Ipoñaa isampitai-tanakiri Jesús, ikantai-tziri: “¿Yomitaanarí, ¿Tsika-paitima omonkaratyaa okaratzi pikantakiri? ¿Paitama noñaajiri noyotan-tyaari?” ⁸ Ari yakanaki Jesús, ikantanakiri: “Paamaiyaa yamatawitai-tzimi

= kari. Tima oshiki pokatsini apaata impairyaa-paakiro nowairo, inkanti: 'Naaka Saipatzii-totaari. Irootaintsira omonkaratzi-matajyaa.' Airora pikimisanta-jiitziri. ⁹ Tima ari pinkimako-yitakiro oshiki manataantsi. Paamaiyaa oimiraa-siritzimi = kari, ontzimatyii okantyyaa iroka-payi, tikira-tzimaita omonkaratya onthonkan-tajyaari maaroni.

¹⁰ Imaimanita-wakaityaa nampitsiki, iwayirita-wakaiyaa pinkathari-payi. ¹¹ Antaroiti onikayityaa tsika-rika-payi. Iñiiti tashitsi, mantsiyarintsi. Iñiiti aajatzi oshiki intharowan-taityaari, iñiiti inkitiki kaari iñiita-piintzi. ¹² Iroora itayita-nakyaaroni yaakaan-tanakimi atziri, imaimani-waita-nakimi. Impoña impasata-kaanta-waitaitimi karapapankoki, yasita-kota-kaanta-waitimi. Yaayita-nakimi isaikayitzi pinkatharintsi-pirori okantakaan-tzirora pawintaana. * ¹³ Iro okantayitan-tyaari iroka onkantyyaa pinkinkithata-kotan-tyaanari anta. ¹⁴ Ontzima-tyiira pawintyaana naaka, airo pipomirintsitantaropampaityaa pinkantapaakiriri. ¹⁵ Tima naaka yotakayi-mironi, ari onkantyyaa airo piñaantaro impiyatyaami onkarati pinkantiriri. ¹⁶ Ari piñaakiro yaakaan-timi asitamiri, pirintzi, pishininka-thori, pitsipa-winthari. Tzimayita-tsira iwamaakaan-taitiri. ¹⁷ Oshiki inkisaniinta-nakimi okantakaan-tziro pawintaajana naaka. ¹⁸ Iro kantacha airo opyaakaan-tsikaita aparoni piisi. ¹⁹ Aririka pamawitakiro, iro piñaanta-yitajyaarori

* **21:12** awintaa: wairontsi

pawisako-siri-yitaji.

²⁰ Aririka piñaaki ishonka-paakiro owayiri-iti Aapatyaawini, ari piyoti monkarata-paaka yapiro-i-tantyaarori. ²¹ Inkarati nampita-jyaaroni aka iipatsitiki Judá-iti, ontzimatyii isiyi otzisiki. Inkarati saikatsini nampitsiki, ari impoñiiyaa isiyanaki. Inkarati saikatsini iwaniki, airo ipiya-panaata iwankoki. ²² Tima inkisakowintai-tatyii-yaari yokaiti, ari omonkara-yityaari okaratzi isankinai-takiri pairani. ²³ ;Inkanta-matsitaitiro onkarati motyaata-tsini, aajatzi tzimayita-tsini intsiti ainiro ithoyitzi ithomi! Tima antaro onkantyyaa yasinonkaityaa aririka iwasankitai-tajiri. ²⁴ Yapiro-i-tairi Aapatyaawini-satzi. Impiratani iwayitairi atziri poñaayitachari pasiniki nampitsi. Iriira oipatsita-kironi nampitsi Aapatyaawini kaari ashininkata, iro-jatzi omonkaratan-tajyaari okaratzi inintakaa-kiriri Pawa yokaiti pasini-satziiti.”

Impiyan-tajyaari Itomi Atziri

(Mt. 24.29-35,42-44; Mr. 13.24-37)

²⁵ “Ari iñiitaki apaata kaari iñiita-piintzi inkitiki, impasini-yitaji ooryaatsiri, kasiri, aajatzi impokiro. Ari onkimityaari kipatsiki, antaroiti yasinonkaa-yitajyaa atziri-payi, airo iyotaji ompaityaa yantayitajiri okantakaaro owaimanka osinkyaani inkaari. ²⁶ Ari owamaimatakiri itharonka atziri-payi inkinkisiryaa-kotiro onkarati awisatsini aka kipatsiki. Ari imatzita-kyaaro tzimawita-chari isintsinka inkitiki, oshiki inkanta-kanta-yitanakyaa.

27 Aripaitira impokaji Itomi Atziri inkinan-tapajyaaro minkori, iñiitawajiro isintsinka aajatzi iwaniinkaro. 28 Aririka piñaayitakiro itanakyaaro kantayita-chani, tzinaatamako pinkantyyaa, tima irootaa-tsiyyaa yookakaa-wintai-taimi.”

29 Ipoñaa isiyakaa-winta-nakiniri Jesús, ikantzi: “Pinkinkisiryaa-kotiro tsika okanta piñaayita-piintziro pankirintsi aajatzi maaroni inchato-payi. † 30 Aririka piñaakiro airisiyitaji, piyotzi irootaatsi osarintsitzi-mataji. 31 Irootaki piyotiri awirokaiti, aririka piñaakiro okaratzi nokanta-kimiri, irootaatsi impinkathari-wintantaji Pawa. 32 Airo ikamita yoka ashininkapayi, irojatziiñaanta-kyaarori okaratzi nokanta-kimiri. Omapiro. 33 Arira onthonka-jyaari inkiti aajatzi kipatsi, irooma noñaani-yitakari omapirotatyyaa iroori.

34 Aamawinta pinkanta-yitajyyaa awirokaiti, airo otyaami piyaari-pironka, ayimawaitimi pisinkityaa, onkantzi-mowaityyaami. imapokaitzimi = kari. 35 Inkimitai-tapaa-kyaaro owirintsi. Ari yiwitajyyaari ikaratzi saikayita-tsiri kipatsiki. 36 Paamaiyyaa, pinkamaityyaaro pamani, pinkanti: ‘Pookakaa-wintina airo nokimaatsitantaro okaratzi kinkithata-koyitain-chari. Piwitsikasirita-kaiyaana nomonthaan-tawajyaariri Itomi Atziri.’ ”

37 Tima kitaitiri iyomitaantzi Jesús Tasorintsi-pankoki. Irooma tsitiniri, ijatzii Yinkai-toniki, ari imayiri. 38 Ananinka-yitacha oshiki atziri

† 21:29 pankirintsi = higuera

ikimisantziri Jesús iyomitaan-tzira Tasorintsi-pankoki.

22

Ikamanta-wakaita yaakaan-taitiri Jesús

(Mt. 26.1-5,14-15; Mr. 14.1-2,10-11; Jn. 11.45-53)

¹ Irootaatsi yoimosirinkai-tairo Anankoryaantsi, iwanta-piintai-tarori yatantaitari kaari ikonowaitzi siñakaironi. ² Ari yamina-minatakiro ijiwari-payi Ompira-tasorintsitaari, aajatzi Yomitaan-tsinkari-payi, tsika inkinakairo iwan-tyaariri Jesús. Oshiki itharowanta-takari ishininka-payi.

³ Ikanta Judas ipaitai-tziri aajatzi Nampitsiwiri, ikarawita-piintari 12 iyomitaani Jesús, ikamaarisirita-kaanakiri Kamaari. * ⁴ Irootaki ijatasitan-takariri ijiwari-payi Ompira-tasorintsitaari, aajatzi ijiwari aamaako-wintarori Tasorintsi-panko, ikinkitha-waita-kaakiri tsika inkinakairo yaakaantiri Jesús. ⁵ Oshiki ikimo-siri-jiitanaki jiwari-payi, ikamanta-wakaa-jiitaka impiri kiriiki. ⁶ Tima nintaki Judas impaitiri kiriiki. Aripaiti yamina-minata-nakiro tsika inkinakairo yaakaantiri Jesús, airo iyotzimaita ishininka-payi.

Owiraantarori iwakaanaari iyomitaani

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26)

* 22:3 Kamaari = Mishatantaniri

7 Aritaki monkarata-paaka kitaitiri iwanta-piintai-tarori yatantaitari kaari ikonowaitzi siñakaironi, ari iwamaa-piintai-tziri aajatzi ipira yatsipita-kaitani iwaitari kitaitiri Anankoryaantsi. 8 Ari ityaankakiri Jesús yoka Pedro aajatzi Juan, ikantakiri: “Pijati pinkotsita-kaanti ayaari kitaitiri Anankoryaantsiki.” 9 Ikantajitzi irirori: “¿Tsika anta pinintzika nonkotsita-kaanti?” 10 Ikantzi Jesús: “Aririka pariitzi-matakyaa nampitsiki, ari pimonthai-yaari atziri yaakotziro inijaati kowityaa-niki. Piyaatzimaita-nakyaari, irojatzi pankotsiki tsika inkyaapaaki. 11 Pinkantiri asitarori iwanko: ‘Inintzi iyoti Yomitaanari tsika yakyootiri iyomitaani, yoimosirinkiro kitaitiri Anankoryaantsi.’ 12 Ari iñaakana-kimiro jinoki iwanko, antaro okantaka iwitsikai-takiro inkini iwaityaa. Ari pinkotsita-kaantiri anta.” 13 Jaitijiitaki iyomitaani, iñaakiro okaratzi ikantakiriri, ari ikotsita-kaantakiri iyaari kitaitiri Anankoryaantsi.

14 Okanta omonkarataka iwanyaaari, saikapaaki Jesús itsipata-paakari Tyaantaariiti. 15 Ikantziri: “¿Antaroiti nokimo-siritzi notsipatami awajiita Anankoryaan-tsiki tikira iwamaita-nakinaata!” 16 Tima nowiraanta-tyiiaaro nowanaja irojatzi apaata omonkaratan-tajyaari impinkathari-wintantaji Pawa, aripaiti napiita-pajiro.” 17 Ipoña yaakotakiro iraitsiri, ipaasoonki-wintakiro, ipakotakiri iyomitaani, ikantziri: “Piroiro iroka, pantityaaro pikarajitzi. 18 Tima airo niritaaaro naaka, irojatzi apaata aririka

omonkaratajyaa impinkathari-wintantai Pawa.”
¹⁹ Ipoñaa yaanakiro yatantari, ipaasoonki-wintakiro, ipitoryaakiro, ipayitakiri iyomitaani, ikantziri: “Piyaaro, nowatha onatzii, tima iro kamawintimini. Irootaki pisirita-kota-piintan-tyaanari.”
²⁰ Ikanta ithonka-kiro iwajiita, yaakotakiro iraitsiri, ikantzi: “Niraani onatzii, irootaki sitowatsini yawisakotan-tajyaari oshiki atziri. Tima irootaki ñaakantaironi owakirari Ikasiya-kaantaitsiri.”
²¹ Omapiro nokantzi: Pikarajiitaki pakyootana, tzimatsira aparoni pithoka-sityaanani yaakaantina.
²² Tima omapiro impiyaa-kotyaa Itomi Atziri, ari matzimaitaka inintai-takiri pairani. Iro kantacha, ¡Inkanta-machiitiri pithoka-sityaarini!”
²³ Ari ikanta-wakaa-jiitanaka iyomitaani: “¿Itzimikama kantironi?”

Tsika itzimi iriipirota-tsini

²⁴ Tima ikaratakiro ikanta-wakaa-jiita iyomitaani, ikantzi: “¿Tsikama itzimi iriipirota-tsini apaata?”
²⁵ Ipoñaa ikantanaki Jesús: “Piyojiitzi awiroka tsika ikanta iwinkathariti pasini-satziiti, oshiki impiratanta. Tima iriipiro ikantayita ipasitanta ikantakaro impirantan-tyaari.”
²⁶ Airo pimatziro awirokaiti aririka piriipiroyiti, pinkimita-kotyaari iyaapitsi itsimaitakiri. Aririka pijiwata-kaanti, pisiya-kotyaari tsika ikanta ompirataari.”
²⁷ ¿Itzimikama iriipirota-tsiri? ¿Tima iriitaki iriipirota-tsiri osiyariri yaawinta-chari yantawaitai-tiniri? Irooma naaka nonkimita-kaantyyaa pantawaita-kaanimi piwina.

²⁸ Iro kantacha awirokaiti tsipata-piinta-kanari noñaayitziro okaratzí pomirintsitzi-moyitanari. ²⁹ Irootaki nosinitan-tyaamirori pimpinkathari-wintanti, ikimitaa-kinaro Asitanari naaka isinitaa-kinaro. ³⁰ Ari piñiirori ankarati akyoota-wajyaa, irawaitaji anta tsika nompinkatharitari. Pinkimita-jyaari ikantara aparoni pinkathari isaikantaro waniinkata-chari isaikaminto, pimpinkathari-wintairi maaroni inkarati incharinita-jyaari Israel, ikaratzira 12 inasiyita.”

*Ikinkithata-kotziro Jesús imanakotiri Pedro
(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)*

³¹ Ipoñaá ikantanakiri Jesús iyomitaani: “Simón, ikamitan-takimi Kamaari iñaanta-siri-yityaami, inkimita-kaantimi intikai-timimi oyosiita-nakyaa otakii-riki kaari apantyaaroni. ³² Iro kantacha oshiki namana-kotakimi airo piwashaantantaro pikimisanta-najiri. Tima aririka pimpiya-sirita-paaki, awirokataka aawyaasirita-kaapaa-kirini kimisanta-jinani pikimita-kaantairi pirintzi.” ³³ Ari yakanaki Pedro ikantanaki: “Ayimatakina Pinkatharí ankarati yasitakoitai, aritaki ankarati iwamaitaji.” ³⁴ Ikantzi Jesús: “Pedro, iroñaaka tsitiniri tikiraata iñii waripa, mawasatzi pinkantaki: ‘Ti noñiiri Jesús.’ ”

Tharato aajatzi sataa-mintotsi

³⁵ Ipoñaá isampita-nakiri Jesús iyomitaani-payi, ikantziri: “Notyaan-kakimi chapinki ti paanaki pitharati, ti paanaki pikyaantari piitziiki.

¿Tzimatsima kowityii-mota-kamiri?” Ikantaji-
itzi irirori: “Tikatsityaa.”³⁶ Aikiro ikantatzi-
iri: “Kantatsi payiro iroñaaka pitharati. Iri-
ima kaari tzimatsini isataa-minto, impimantiro
iithaari, yamanantan-tyaari.”³⁷ Tima omapiro
omonkaratyaa okaratzi isankinata-koita-kinari
pairani, ikantaitzi:

Ari inkimita-kaitairi iriimi kaari-pirori.

Tima airo awisa-sita iroka, ontzimatyii
omonkaratyaa.”³⁸ Ikantajiitanaki iyomitaani:
“Pinkathari, tzimatsi aka apiti sataa-mintotsi.”
Ikantzi Jesús: “Aritapaaki.”

Yamani Jesús Toononkaitoniki

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹ Ari ijatanaki Jesús otzisiki Yiinkai-
toniki, itsipata-nakari iyomitaani-payi. Ari
ijata-piinta-jiitzi anta.⁴⁰ Ikanta yariijiitaka
anta, ikantapaakiri iyomitaani: “Pamani
iñaantaitami = kari, inintaiti yanta-kayi-
timiro kaari-pirori.”⁴¹ Ari yawisaniintanaki
irirori. Otyiirowa-paaka yamani. †⁴² Ikantzi:
“Asitanari, iroorika pininta-kayinari, paawyaa-
kainaro pookakaa-winti-naromi onkarati
nonkimaatsityaari. Airotzimaita pantanaro
noninta-witari naaka, apatziro pantiro
okaratzi pininta-kaakinari awiroka.”⁴³ Ari
imapoka-paakari aparoni Maninkari ikinapaaki
inkitiki, yaawyaa-sirita-kaapaakiri.⁴⁴ Tima
antaroiiti okatsizimo-sirita-nakiri, ari yamana-
pirotanaki. Iro ositowan-tanakari yamasawitani,

† **22:41** yawisaniintanaki = yawisanaki kapichi okimiwaitaro tsika owiraa osanthatzi yookaitziro mapi.

iroowaitakimi iriraani thaatanain-chani, opitinka-paaka kipatsiki. ⁴⁵ Ikanta ikaratakiro yamanaki, piyapaaka, iñaapaa-tziiri imaajiitzi iyomitani-payi okantakaaro iwasiri-jiita. ⁴⁶ Ikantapaakiri: “¿Paitama pimaantari? Pisaaki-jiiti, pamani iñaantaitami = kari, inintaiti yantakai-timiro kaari-pirori.

Yaitakiri Jesús

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Iñaawai-minthaitzii Jesús, iñaatziiri pokaintsiri. Iriitaki jiwatapain-tsiri Judas ikarata-piintziri 12 iyomitaani. Ininta-porota-paakiri Jesús iwithata-paakari. ⁴⁸ Ikantzi Jesús: “¡Judas! ¿Arima pipithoka-sitakiri Itomi Atziri pininta-porota-paakiri?” ⁴⁹ Ikanta yokaiti tsipata-kariri Jesús, ikantanaki: “¡Pinkathari! ¿Airoma apiyatantari osataaminto?” ⁵⁰ Akotanaki aparoni, itotzitakiri irakopiroriki iyimpita impiratani Ompira-tasorintsi-pirori. ⁵¹ Ikantzi Jesús: “Aritapaaki, airo pimaimanitziri.” Ipampitzi-tairi iyimpita, isita-kotanaji itowitai-takari. ⁵² Ikantanakiri ikaratzi pokaintsiri, ijiwari-payi Ompira-tasorintsitaari, aamaako-wintarori Tasorintsi-panko, aajatzi Antari-konaiti, ikantziri: “¿Naakama kosintzi pamasitan-tanari piwisa-minto aajatzi pipasaminto? ⁵³ ¿Tima piñaa-piintina kitaitiri-payi Tasorintsi-pankoki, kaarima paantana anta? Aritaki onkantyyaa, tima iroñaaka imatakayimiro tsitini-wiri kaari pantzi pairani.”

Ikantzi Pedro: “Ti noñiiri Jesús”

(Mt. 26.57-58,69-75; Mr. 14.53-54,66-72; Jn. 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Ikanta yaitanakiri Jesús iwankoki Ompiratasorintsi-pirori. Ampoitatsi Pedro iyaatakowintziri intainaini Jesús. ⁵⁵ Ipoñaa iwaa-mataitaki paamari pankotsi-nampiki, yakitsijiita. Ari isaikita-paaka aajatzi Pedro yakitsita. ⁵⁶ Okanta aparoni ompirataaro, oñaapaakiri Pedro isaiki yakitsita. Aminaa-paakiri, ari okantzi: “¿Tima irijatzi yoka itsipata-piintariri Jesús?” ⁵⁷ Iro kantacha ikantanaki Pedro: “kooyá, tira noñiiri naaka.” ⁵⁸ Okanta osamaniitaki, ikina-paaki pasini, ikantapajiri Pedro: “¿Tima aajatzi awiroka ari pikaratziri Jesús?” Ikantanaji Pedro: “Ashininká, tira naaka.” ⁵⁹ Iro osamanitaki kapichiini, tzimatsi pasini kantapain-tsiri: “Omapiro itsipatari Jesús chapinki yoka, tima Tapowini-satzi inatzii.” ‡ ⁶⁰ Ipoñaa ikantanaji Pedro: “Ashininká, ti noyotiri pikan-tanari.” Iñaawai-minthaitzi, omapoka-sitaka iñaanaki waripa. ⁶¹ Ari ipithoka-painta Jesús, yamina-paintziri Pedro. Irojatzzi ikinkisiryaa-tanakari Pedro ikantakiriri: “Tikira iñii waripa, mawasatzi pinkanti: ‘Ti noñiiri Jesús.’ ” ⁶² Sitowanaki Pedro, antaroiti irawaitanaka.

Ipasawaitai-tziri Jesús

(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

⁶³ Ikanta ikaratzi aamaako-winta-kariri Jesús, isiron-ta-winta-waitakari, ipoñaa ipasawaitakiri. ⁶⁴ Iwasi-porotakiri, ikaposa-poro-tzimaitari,

‡ 22:59 osamani = awisanaki aparoni hora

ikantziri: “¿Tima Kamantan-tzinkari pinatzi, intsityaa piyoti ninka pasaporotzimiri?”
⁶⁵ Tzimatsi oshiki ikantayitziriri kaari-pirori ñaantsi.

Yapatowintaitari Jesús

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶ Okanta okitaitita-manaki, apatojiitaka Antari-konaiti, ijiwari-payi Ompira-tasorintsitaari itsipatakari Yomitaan-taniri. Ari yamaita-kiriri Jesús, isampitai-tawakiri, ikantai-tziri: ⁶⁷ “Pinkantina, ¿Awirokama Saipatzii-totaari?” Ikantzi irirori: “Aririka nonkantakimi, airo pikimisantana. ⁶⁸ Tzimatsirika nosampitimiri, airo pakana, airo papakaana aajatzi. ⁶⁹ Iro kantacha, iroñaaka itanakyaaaro, ari iñiiro Itomi Atziri isaiki-motairi irakopiroriki Pawa Sintsi-pirori impinkatha-ritai.”
⁷⁰ Ikantajiitanaki ikaratzi apatowinta-kariri: “¿Awirokama Itomi Pawa?” Ikantzi Jesús: “Awiroka kantatsi, Naakataki.” ⁷¹ Iro ikantan-tanakari apatowintariri: “¿Paitama anintiri iroñaaka? Arokataki kimajiiitakiri ikantakiri.”

23

Yaitanakiri Jesús Pilato-ki

(Mt. 27.1-2,11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Ari ikatziya-jiitanaka ikaratzi apatotain-chari, yaanakiri Jesús isaiki Pilato, ijiwari wirakocha. ² Ikantapaakiri: “Yoka atziri oshiki iyaaripirotakiro nonampi, iyomitaa-naakiri noshininka-payi airo ipantaari kiriiki

piwinkathari-piroti César. Ikantaki Saipatzii-totaari inatzii, iriitaki pinkatha-ritatsi.”
³ Ari isampita-nakiri irirori Pilato, ikantziri: “¿Awirokama iwinkathariti Judá-iti?” Yakanaki Jesús, ikantzi: “Irootaki pikantakiri awiroka.”
⁴ Ikantanakiri Pilato yoka ijiwari-payi Ompira-tasorintsitaari, aajatzi ikaratzi piyowinta-kariri, ikantziri: “Ti noñaajiro inkinakaa-sityaari yoka atziri.”
⁵ Aikiro isintsita-nakitzii Judá-iti, ikantajiitzi: “Oshiki iyomitaa-naakiri ashininkapayi imaimanitanti anampiki, yitanakaro Tapowiniki irojatzi aka.”

Iwawisai-takiri Jesús isaiki Herodes

⁶ Ikanta ikimaki Pilato, ikantaitzi: “Iyomitaa-ntaki Tapowiniki.” Ari isampita-kowintanakiri iriirika Tapowini-satzi. ⁷ Ikimatzii Pilato ikantajiitzi, ari ipoñaarori Jesús tsika ijiwatakaantzi Herodes. Ityaankakiri tsika isaikapaaki Herodes ipoki yariitanta Aapatyaawiniki. ⁸ Ikanta iñaawakiri Herodes yamaitakiri Jesús, ikimo-siritanaki, tima oshiki inintapiintaki iñiiri, oshiki ikima-kotakiri okaratzi yantayitakiri, ininta-pirotaki iñiiri irirori intasonka-wintanti. ⁹ Tima osamani isampitawakiri. Titzimaita yaki Jesús. ¹⁰ Ari isaikitakari ijiwari Ompira-tasorintsitaari aajatzi Yomitaa-taniri-payi, tima oshiki ikantako-waiwita-kariri Jesús. ¹¹ Ikanta Herodes aajatzi iwayiriti irirori, itsinampaa-waita-nakiri, ikawiya-waita-nakiri aajatzi. Ikithaatan-takari iroopirori kithaarintsi, yoipyaaajiri isaikira Pilato. ¹² Aripaitira

yaapatyaa-wakaa-nakari Herodes aajatzi Pilato, tima pairani oshiki ikisaniinta-wakaa-witaka.

Imishakowintai-tziri Jesús

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.38-19.16)

¹³ Ikanta yapatotakiri Pilato maaroni ijiwari-payi Ompira-tasorintsitaari, pasini jiwari-payi, aajatzi atziri-payi ikaratzi piyowintariri.

¹⁴ Ikantakiri: “Pamawita-kanari yoka atziri ñaasirin-kairori anampitsiti, nosampi-sampi-witakari, tityaa noñiuro onkaaripiroti pikanta-kotziriri. ¹⁵ Ari ikimitaka Herodes, tima notyaan-kawita-kaniri irirori. Tikatsi yanti yoka atziri awakantan-tyaariri. ¹⁶ Apatziro nompasata-kaantakiri naaka, napakaajiri.” ¹⁷ Irootaki yamita-piintari Pilato yoimisitowa-kaantzi yaakaan-taitziri kitaitiri yoimosirinkaita.

¹⁸ Titzimaita onimotiri Judá-iti, ari ikaimajiitanaki ikarajitzi, ikantzi: “¡Ti nonintiri yoka! ¡Iriitaki pimisitowa-kaanti Barrabás!” ¹⁹ Yoka Barrabás iriitaki yasitakoi-tziri iwantaki imaimanitakiri iwinkathariti wirakocha nampitsiki. ²⁰ Ari yapiiwitakaro Pilato ikantziri Judá-iti, tima inintawita-tyaa yapakai-tajirimi Jesús. ²¹ Ari yapiita-nakiro Judá-iti ikaimajitzi: “¡Pipaika-kota-kaantiriwí! ¡Pipaika-kota-kaantiriwí!” ²² Irootaki mawatatsiri yapiiwitakaro Pilato isampitantzi, ikantzi: “¿Paitama kaari-pirori yantakiri yoka? Tikatsi yanti, airo awawai-siwaitari. Apatziro nompasata-kaantakiri, ijatajiita.” ²³ Aikiro isintsita-nakitzi Judá-iti ikaimajitzi, inintzi ipaikakoitiri Jesús. Iro yapii-yapii-jiitzi ijiwari

Ompira-tasorintsitaari, ari okantari inintakiri.
²⁴ Imatakiro Pilato okaratzi inintakiri Judá-iti.
²⁵ Imisitowai-tajiri yasita-koitsiri owantsinkari maimanitakiriri iwinkathariti wirakocha, tima iriitaki inintajiitakiri Judá-iti. Isinita-nakiri Pilato yoka Jesús yantiro Judá-iti inintziri irirori.

Ipaikakoi-takiri Jesús

(Mt. 27.32-56; Mr. 15.21-41; Jn. 19.17-30)

²⁶ Ikanta yaitanakiri Jesús, imonthaaitakari paitachari Simón poñaachari Cirene, owakira yariita irirori nampitsiki, isintsiwin-takiri yanatanakiro ipaika-kotan-taityaariri Jesús.

²⁷ Oshiki atziri oyaatako-winta-nakiriri Jesús. Tzimatsi kooya irakota-nakariri. ²⁸ Ari yamina-paintziro Jesús okaratzi kooya irakota-kariri, ikantziro: “Aapatyaawini-sato, airo piraako-waita-sitana naaka, piraakotajyaa awiroka, aajatzi piwaiyani-payi. ²⁹ Tima irootaintsi piñiuro inkantaiti: “Tasonka-wintaaro okanta kooya kaari tsimatsini iintsiti, kaari = thotaanitachani.’ ³⁰ Ompoña inkaimaitaji, inkantaiti: “Pintaranka-sitina otzisi, pinkitati-naata.”

³¹ Tima piñaakiro tsika ikantai-takiro añiinkaro inchato, iro imapiroiti kaminkaro.”

³² Ari yaitanaki aajatzi apiti kaari-piro-siriri, iriitaki tsipatyaarini Jesús iwamaitiri. ³³ Ikanta yariita-kayi-tapaakari ipaitai-tziro Atzirii-toni, ari ipaikakoi-takiriri. Iwatzika-koitaki aparoni kaari-piro-siriri yampatiki, iriima pasini irakopiroki. ³⁴ Ikantzi Jesús: “Asitanarí, ti iyoti paita yantziri kimaatsita-kaakanari, pimpyaakotiri.”

Ipoñaa yaitakiro ikithaa-yitari Jesús itsiparyaa-wakai-takaro, ikimita-kaantakiro iñaaritaita.³⁵ Irojatzii yaminajitaki atziri-payi. Imatzitakaro jiwatatsiri nampitsiki, itsinampaa-waita-nakiri Jesús, ikantzi: “Iwawisaa-kotziri pasini, ¿kaarima ikantantaro iwawisaa-kotyaa irirori? Iriimi Saipatzii-totaari iyosiitani Pawa, ari ikantakiromi.”³⁶ Ari ikantzitakaro aajatzi owayiriiti, ithainkakiri Jesús, ipoñaa yamakotakiniri kachori kipishaari.³⁷ Ikantapaakiri: “Intsityaa piwawisaa-kotyaa, omapiro-rika awiroka iwinkathariti Judá-iti.”³⁸ Tzimatsi sankinarintsi ipaikakoi-takiri jiñokiini ipatziitoki, iñaaniki Judá-iti, iñaaniki wirakocha, aajatzi iñaaniki iyomparita-piintari, okantzi: “Yoka Jesús, Iwinkathariti Judá-iti.” *

³⁹ Ari imatzitakaro iñaana-minthatziri aparoni kaari-piro-siriri itsipatakari ipaikakota, ikantziri: “Awiroka-rika Saipatzii-totaari, piwawisaa-kotyaa, impoña piwawisaa-kotajina naaka aajatzi.”⁴⁰ Iro yakanta-nakari pasini kaari-piro-siriri, ikisathata-nakiri ñaanata-kiriri Jesús, ikantziri: “Pimatzi-taroma awiroka ti pimpinkathatiri Pawa, ari akaratakiri iwasankitaitajai.⁴¹ Tima tzimatsi antakiri aroka añaanta-karori iwasankitaitajai. Iriima yoka iwasankitaa-siitakari, tikatsi kaari-pirori yanti.”⁴² Ari yaminanakiri Jesús, ikantziri: “Pinkathari, airora pipyaakotana apaata aririka

* **23:38** Judá-iti = Heber-iiti; iñaani wirakocha = latina; iñaani iyomparita-piintari = griega; Tzimayitatsi sankinarintsi tsika ti iñiitiro iroka ñaantsi satikain-chari niyaankiniki aka. onasiyita ñaantsi-payi

pimpinkathari-wintantai.”⁴³ Yakanaki Jesús, ikantzi: “Omapiro nonkantimi, aritakira pintsipata-pajyaana iroñaaka awiroka tsika ikimo-sirii-tapaji.”

⁴⁴ Ikanta itampatzikata-paaki ooryaatsiri, omapoka-sitanaka otsitinitanaki, irojatzi oshiityaan-tanaka. †⁴⁵ Ari itsiwakanakiri ooryaatsiri. Okanta anta Tasorintsi-pankoki, saraanaki niyaanki ithata-sitaitzirori, apimankiti okantanaka.⁴⁶ Irojatzi ikaiman-tanakari Jesús sintsiini, ikantzi: “Asitanarí, paawakinaro nosiri.” Arira ikantanaki, ti yaniinkatanaji.⁴⁷ Ikanta iñaakiro ijiwari owayiri katziya-winta-kariri, antaroiti ikimosiriwinta-nakari Pawa, ikantanaki: “Omapiroma ikamiithasiritzi yoka atziri.”⁴⁸ Ari ikantzi-takari maaroni Judá-iti ikaratzi ñaayita-kirori awisain-tsiri, oshiki okatsitzi-moniinta-nakiri ijayitaira. ‡⁴⁹ Iriima ikaratzi ñaapiinta-kiriri, aajatzi kooya-payi tsipata-kariri ipoñaan-takari Tapowiniki, intaina ikatziyajiitaka yamina-kotakiri paita awisain-tsiri.

Ikitaitakiri Jesús

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰ Ikanta José poñaachari Tonkaironiitoniki saikatsiri iipatsitiki Judá-iti, kamiithasiri inatzi yoka, iriitaki itsipata-piintari yapatota jiwari-payi Judá-iti.⁵¹ Ti onimotiri irirori tsika ikantai-takiriri Jesús. Tima yoka José iriitaki

† **23:44** owiraa ooryaatsiri ‡ **23:48** okatsitzi-moniinta-nakiri = iposa-nintaniiyita (Irootaki yantziri Judá-iti pairani aririka onkatsitzimo-siritiri.)

oyaawintziriri Pawa impinkathari-wintantai. ⁵² Ijata-sitakiri Pilato, ikantapaakiri: “Pisinitinari nonkitatajiri Jesús.” ⁵³ Ari ipaikaryaa-kotairi, iponatan-takari manthakintsi karini-masita-tsiri. Iwakotakiri imorontai-tziro siranta, tikira inkitai-tantyaaro kaminkari. ⁵⁴ Irootaki kitaitiri yaminanta-piintaitari iyaari onkitaitita-manaji kitaitiri imakoryaan-taitari. ⁵⁵ Okanta kooya-payi tsipata-kariri Jesús ipoñaan-takari Tapowiniki, oyaatako-winta-nakiri, oñaakiro tsika ikanta inaryiita-paintziri ikitaitakiri. ⁵⁶ Okanta opiyajiita-paaka owitsika-yitaki kasankaari. Omakoryaa-jiitaki, tima irootaki kitaitiri ikantakaan-taitziri imakoryaan-taityaaro.

24

Yañaantaari Jesús

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ Okanta awisanaki kitaitiri imakoryaan-taitari, aritaki kitaitita-manai itapiintarori kitaitiri. Ananinkanaka kooya-payi ojati tsika iwakoitakiri Jesús, aanakiro kasankari owitsikakiri. Ari otsipatanakaro pasini-payi kooya. ² Okanta aminawita-paaka, oñaatzii osirinkanaka mapi yasitan-taita-karori omoronaki. ³ Kyaapaaki inthomponta, ti oñaapajiri tsika iwakowitai-takari. ⁴ Ti oyojiiti paitarika awisain-tsiri, paita-rika antiri. Oñaatzii ikatziyi-mota-paakaro apiti mainari, siparyaa okantaka iithaari. ⁵ Tima ontharowakanakityaari, otyiirowa-sita-nakari. Ari ikantziro:

“¿Paitama pamina-minatan-tariri añaaajatsiri aka kaminkari-moroki? ⁶ Ti isaiki aka, tima añaaaji. Pinkinkithasiritiro ikantakiri isaikantawitari Tapowiniki. ⁷ Ikantzi: ‘Irootaintsi yaakaan-taitiri Itomi Atziri, iwawisaa-kiniri kaari-piro-siriri, ipaika-koitiri. Iro mawatapaintsiri kitaitiri, aritaki yañaaji aajatzi.’ ” ⁸ Ari okinkithasirita-nakiro iroori ikantakiri Jesús. ⁹ Opiya-pithata-nakaro kaminkari-moro, okamanta-paakiri ¹¹ iyomitaani Jesús aajatzi pasini-payi. ¹⁰ Iroka okaratzi kooya: María Pankothanthaari-sato, Juana, María iriniro Jacobo, aajatzi pasini kooya-payi, irootaki kamanta-paakiriri Tyaantaariiti. ¹¹ Titzimaita inkimisantiro ikaratzi okamanta-witapaakari, isiyakaantzi okantasi-waita iroka kooya-payi. ¹² Iro kantacha jatanaki irirori Pedro omoronaki, isiya-pirota-nakityaa. Yaminawitapaaka inthomponta, iñaapaa-tziiro naryaaka manthakintsi iponatai-tanta-kariri. Okiryaantsi ikanta iñaapaakiro, irojatzi ipiyanta-paakari pankotsiki.

Awotsi jatachari nampitsiki Saawaarini
(Mr. 16.12-13)

¹³ Tikira imaakoti aparoni tsitiniri yañaantaari Jesús, ari yanijitzi apiti iyomitaani ijatziro nampitsiki Saawaarini. Ti osamani-piroti osaiiki Aapatyaawini. * ¹⁴ Iroora ikinkithawaijitzi okaratzi awisain-tsiri. ¹⁵ Yanii-minthaitzi ikinkithawaijitzi, pokapaaki Jesús

* **24:13** ti osamani-piroti = 60 siyasiyawai-mintotsi [11 kilómetro]

itsipata-paakari. ¹⁶ Titzimaita iyotawajiri iyomitaani, kimiwaitaka ipasikai-tatyirimi irokiki airo iyotanta-waari. ¹⁷ Ikantapaakiri: “¿Paitama pikinkitha-waitziri panijitzi? ¿Paitama piwasiritantari?” ¹⁸ Ikanta aparoni yomitaari, paitachari Cleofas, ikantanaki: “¿Awirokama aparoni yotachari kaari yotakotironi okaratzi awisain-tsiri Aapatyaawiniki?” ¹⁹ Ikantzi Jesús: “¿Paitama awisain-tsiri?” Ari ikantajitzi iyomitaani: “Tima yoka Jesús Kasiyakaawinitsatzi, ityaankakiri Pawa Inkamantantzinkariti, iriitaki iyotawakiri atziri-payi. Tima okaratzi yantayitakiri, okaratzi ikantayitakiri, ari iñaakan-tzironi isintsinka. ²⁰ Iro kantacha yaakaan-takiri ijiwari Ompira-tasorintsitaari itsipatakari ajiwari-payi, imishakowintakiri anta, ipaikakoi-takiri. ²¹ Nosiyakaanta-witaka naaka iriitaki ookakaa-wintairini maaroni ashininka Israel-iiti. Irootaki mawatatsiri kitaitiri iwamaitakiri. ²² Iro kantacha omapokakina kooyapayi nokarajitzi, ojata-manaji kapichikitaiti kaminkari-moroki. ²³ Ti oñaapajiri iwakowitaitakari Jesús, opiyaja okamantapaji: ‘Noñaaki Maninkari, ikantakina: “Añaaji Jesús.”’ ²⁴ Ari ijajiitanaki nokarajitzi anta kaminkari-moroki, iñaapaakiro okaratzi okantajitakiri kooya, ti iñaamai-tapajyaari Jesús.” ²⁵ Ari yakanakiri irirori, ikantanakiri: “¡Kisosirirí, oshiki pithainka-siritakiro okaratzi ikamantantakiri Kamantan-tzinkariiti! ²⁶ Irootaki nintapirotacha awishi-motiri Saipatzii-totaari irokapayi, irootaki isaikan-tajyaari iwaniinkaroki.” ²⁷ Ari yitanakaro iyomitairi okaratzi isankinai-

takiri tsika ikinkithata-koitziri Saipatzii-totaari. Yitanakaro isankinariki Moisés ithonka-kaakiri okaratzi isankina-yitakiri maaroni Kamantan-tzinkari-payi.

²⁸ Arijiitaka nampitsiki tsika isiritaro. Ari inintzi Jesús yawisanakimi, kimiwaitaka ijatatyimi intaina. ²⁹ Ikantajiitzi yoka apiti iyomitaani: “Airo pawishi, ari pimaanaki aka, tima tsitiniityaaki.” Irojatzii ikyaanpaakari Jesús pankotsiki, ari isaikapaaki itsipatari iyomitaani. ³⁰ Ikanta isaikajiitzi iwajiityaa, yaakiro Jesús yatantari, ipaasoonki-wintakiro, ipitoryaakiro, ipayitakiri. † ³¹ Ari opisaityimo-tanajiri iritaki Jesús. Tima impyaasi-tanaka Jesús, ti iñaawajiri tsika ikinaki. ³² Ikanta-wakaa-jiita: “¿Tima kimosiriwinta-siri pikanta ikinkithawaitakai awotsiki, ikinkithawaita-kairo sankinarintsii?” ³³ Ti isaikanaki, piyanaka Aapatyaawiniki. Iñaapaa-tziiri yapatojiitaka 11 yomitaari, itsipayitakari pasini-payi ikarata-piintajiitzi. ³⁴ Ikantajiita-pajiri: “Omapiro yañaaji Awinkathariti. Tima iñaakajari Simón.” ³⁵ Ari ikamantantakiro iñaakiri awotsiki, tsika okanta iyotantaariri ipaasoonki-winta-pajiro yatantari.

Iñaakari Jesús iyomitaani-payi

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

³⁶ Ikinkithawai-minthaitzi iyomitaani, satikapaaka Jesús, iwithata-paakari ikantziri: “Pisaikaji kamiitha.” ³⁷ Tima antaaro itharowajiitanaki, isiyakaantzi siritsi ñaanatziriri. ³⁸ Ikantzi Jesús: “¿Paitama pitharojiitantari?”

† 24:30 yatantari = pan

¿Paitama pikiso-sirijiitantari? ³⁹ Naakataki, paminiro nako, aajatzi noitzi. Pimpampitina, paminapirotina. Tima ti ontzimi iwatha siritsi, ti ontzimi aajatzi itonki. Irooma naaka tzimatsi.”

⁴⁰ Ari iñaakanakiri irako aajatzi iitzi. ⁴¹ Tima onkanta-kaiyaari itharowintanaka iyomitaani-payi, antaro yokiryaa-ntsitanaki, ti iyotiri iriitaki Jesús. Ari ikantzi Jesús: “¿Tzimatsi ayaari?” ⁴² Ari yamaita-kiniri tasirintsi sima aajatzi iyaaki yaarato. † ⁴³ Ikanta yaawakiri Jesús, iñaakiri iyomitaani-payi iwakari.

⁴⁴ Ari ikantzi: “Irootaki nokantzi-takamiri ainiro notsipa-yitami. Ontzimatyii omonkara-yityaa okaratzi isankinata-kota-kinari awaisatzitini Moisés, Kamantan-tzinkariiti, aajatzi Panthaaan-tsiki.” ⁴⁵ Ari iyomitaakiri Jesús iyomitaani-payi ikimathata-kaakiri Sankinarintsi-pirori. ⁴⁶ Ikantziri: “Irootaki isankinai-takiri. Ontzimatyii inkimaatsita-kaityaari Saipatzii-totaari, iro mawatatsiri kitaitiri aritaki yañaaji. ⁴⁷ Ontzimatyii inkinkithata-koitiro nowairo maaroni kipatsiki, ari yitaita-nakyaaro Aapatyaawiniki. Irootaki iwashaantan-taityaarori kaari-pirori yantaitziri, impyaakoi-tajiri aajatzi. ⁴⁸ Awirokataka ñaayitironi iroka. ⁴⁹ Ari piñaakiro nontyaan-kimiro okaratzi ikasiya-kaaki-miriri Asitanari. Ari pisaika-jiitawaki aka Aapatyaawiniki, irojatzisiintsita-kaanta-kyaamiri poñaachani inkitiki.”

† **24:42** Tzimayitatsi sankinarintsi tsika ti iñiitiro owiraantarori iroka ñaantsi aka. onasiyita ñaantsi-payi

*Iwajinokai-tairi Jesús inkitiki**(Mr. 16.19-20)*

⁵⁰ Ipoñaa yaanakiri Jesús iyomitaani-payi anta Asinonkaa-pankoniki. Ari itzinaa-wakotanaka, itasonka-winta-najiri. ⁵¹ Ikanta itasonka-wintakiri, imapoka-sita iwajinokai-tairi inkitiki. ⁵² Ikanta ipinkathata-nakiri iyomitaani. Piyajiitaja Aapatyaawiniki, antaroiti ikimo-siri-jiitanaki. ⁵³ Ari ikanta-jita-nakityaa iwisiryaaawinta-naari Pawa anta Tasorintsi-pankoki. Omapirowí.

Ashéninka Perené
Ashéninka Perené: Ashéninka Perené (New
Testament+)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ashéninka Perené)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4937822c-7fbb-5a7c-989d-ccf71fe482a2